

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

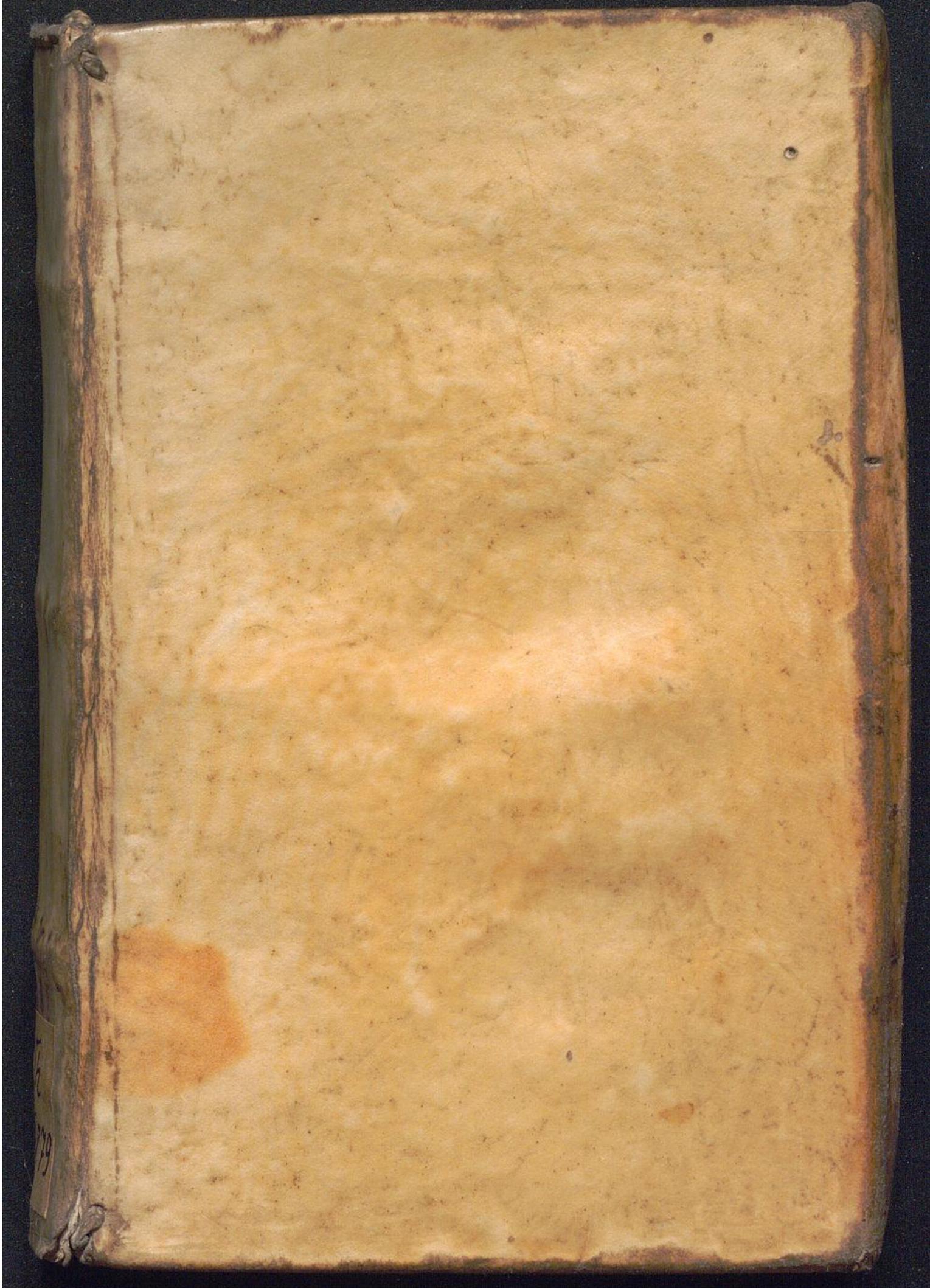
Universitätsbibliothek Paderborn

Corona Sacratissimorum Jesu [Iesu] Christi Vulnerum

Wael Van Vronesteyn, Willem de

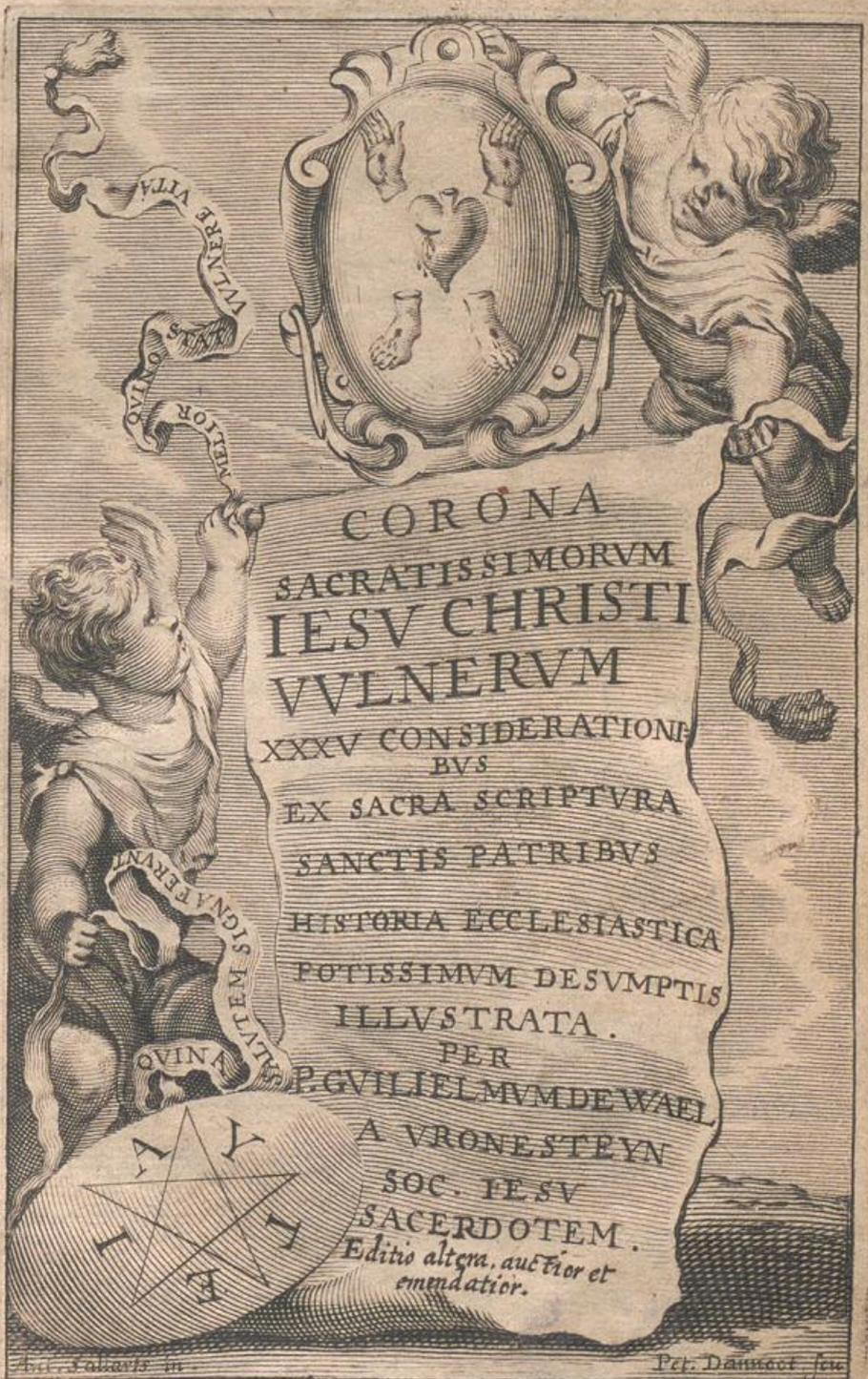
Antverpiæ, 1649

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49125)

Th. 2879.

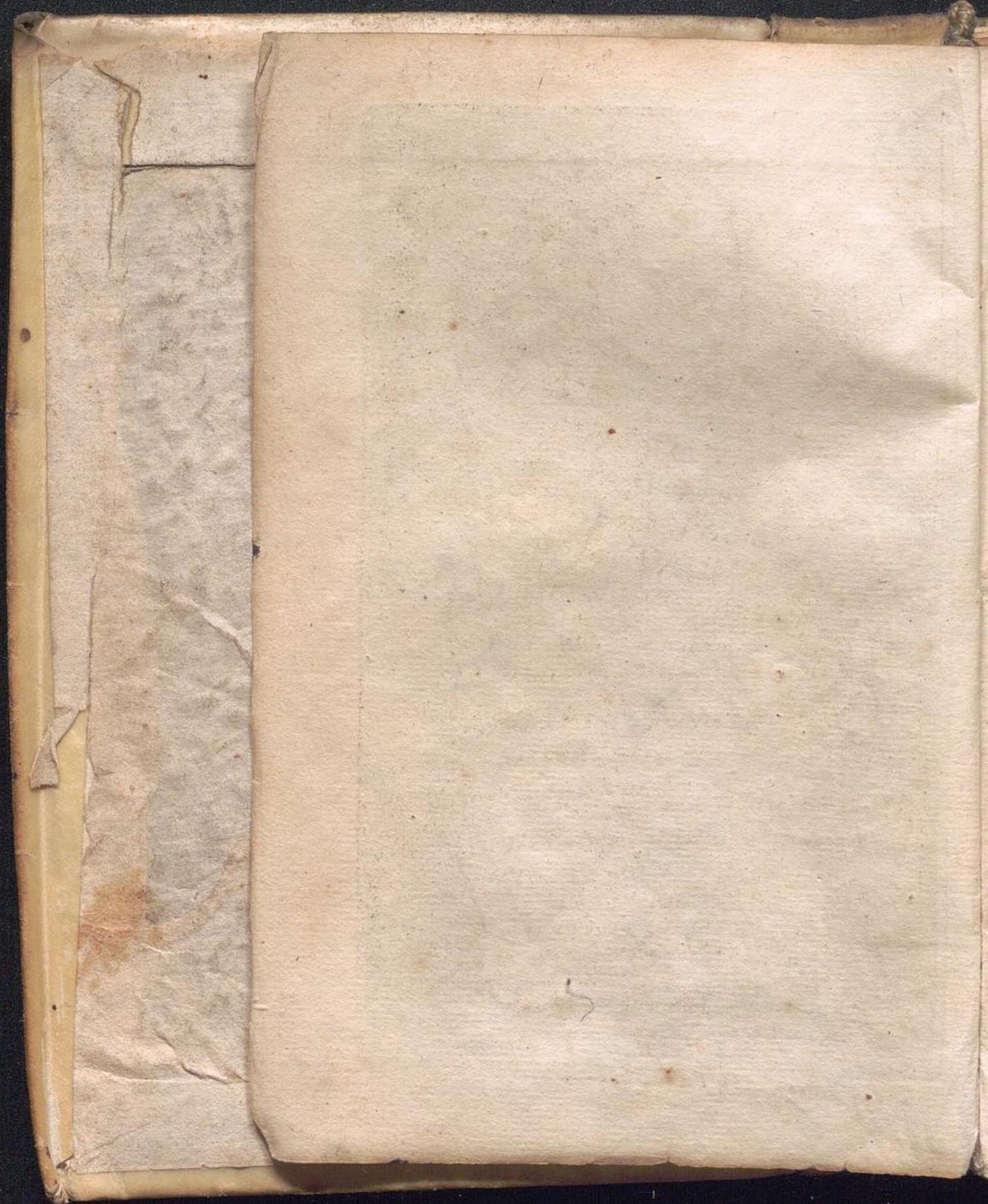
J. V.
9.

CORONA
SACRATISSIMORVM
IESV CHRISTI
VVLNERVM

XXXV CONSIDERATIONE
BVS
EX SACRA SCRIPTVRA
SANCTIS PATRIBVS
HISTORIA ECCLESIASTICA
POTISSIMVM DESVMPTIS
ILLVSTRATA.
PER
P. GVILIELMVM DE WÆL
A VRONESTEYN
SOC. IESV
SACERDOTEM.
*Editio altera, auctior et
emendatior.*

*Antverpiæ, Apud Vid. et Hæred. Io. Cnobbari. 1649.
Collegij Societatis Iesv Paderbornæ*

ADMODVM REVERENDO
PATRI IN CHRISTO
P. N. VINCENTIO
CARRAFA

SOCIETATIS IESV
PRÆPOSITO GENERALI.

Essuit myrrham P. V.
in amarissimo Do-
minicę Passionis hor-
to, & manipulum be-
ne grandem compe-
git, eumque piis centum & viginti
considerationibus, totidem veluti
aromatibus suavissimis, affectibus
nostris dulcissimum ac gratissi-
mum reddidit. Ego ponè meten-
tem sequens, spicas legi triginta
quin-

2

quin-

EPISTOLA

quinque, quas uti parentibus in
messe solent parvuli, venio oblatu-
rus P. V. filius minimus, ad illum
redituras, à quo eo desiderio semi-
natae sunt, ut patientis Salvatoris
sacratissima quinque vulnera, infi-
nitae ejus in nos misericordiae sem-
piterna monumenta, in animis
nostris altissimè radices agerent.
Quod ut per filios suos P. V. obti-
neret, cùm ante biennium, solutâ
Generali Congregatione, in qua
communibus suffragiis universae
Societati praeposita fuit, Româ abi-
remus, singulis manu suâ pro mu-
nere Coronulam sacrorum quin-
que Domini vulnerum obtulit,
neque quidquam dignius, aut
gratius offerre poterat, ut in suis
quisque provinciis eam pietatem
pro-

DEDICATORIA.

promoveret, in qua Dei in hominem, hominisque in Deum amoris incentiva, ut Rupertus loquitur, nunquam deficiunt. Quare ut primum mihi licuit in Belgium nostrum reduci, centum quinquaginta & supra, Coronularum harum duodenas paravi, & communes feci, quæ magno ab omnibus devotionis ac venerationis sensu acceptæ sunt. Inter quos uti Ecclesiasticâ dignitate in Belgio, ita in nova hac pietate primus est Illustrissimus, ac Reverendissimus D. Iacobus Boonen Mechliniensis Archiepiscopus, qui rogatus, ut mandare liceret typis modum coronulam hanc recitandi, dictavit ipse & suâ manu subscripsit, *Imprimatur chartæ, & cordibus,* addiditque quadraginta dierum

✠ 3

In-

EPIST. DEDIC.

Indulgentias eam recitantibus: gratum sibi ostendens Coronulam hanc à me sibi offerri. Ut hanc fovem pietatem augerem que, piorum aliquot virorum hortatu ex manipulo P. V. spicas pauculas subduxi, & devotis animis piâ consideratione, dum Coronulam hancvolvunt, excutiendas propolui. Itaque, ut eò omnia unde, redeunt hæ ad P. V. quæ quandoquidem intimè cupiat cum Apostolo, filios suos omnes nos, *esse in visceribus Christi Iesu*, orabo & ego ut divina bonitas in iisdem P. V. quam diutissimè bono Societatis servet incolumem. Antwerp. 6. Februarij 1649.

*Admodum Reverende Paternitatis Vestre
Minimus in Christo servus ac filius,*

G V I L I E L M V S D E W A E L
à Vronesteyn.

BENE-

BENEVOLE LECTOR

C*Vrae secundae primis accuratiores sunt: secundam editionem trado libelli mei, emendatiorem, & centum plus minus locis, primam auctiorem. In hac calamum mihi ponere non licuit, quia Dominus terminum non ponit in sacrorum vulnerum suorum beneficiis, quibus servos suos, piasque animas, quae illa venerantur, afficit. Cum itaque sacra haec vulnera, divina, inquam, illa pignora, sine termino affluant continuis donorum caelestium fontibus, semper habebunt calami quod scribant, & animi quod mirentur, ac colant.*

Alterum est; si forte quis sibi, & pietati suae parari optet coronam, quam in imagine proxima Angelus exhibet, dubitetque, quid in adversa numismatum, vulnera Domini representantium, parte sculpendum sit; pedibus, ac manibus malleos insertis clavis,

✝ 4

cordi

cordi lanceam, Christi capiti coronam spineam, Deiparæ Salvatorem sinu excipienti à tergo crucem opponat, & habebit non in sacris tantum vulneribus, sed etiam hisce in instrumentis, magnum devotionis suæ incitamentum; quæ eò jam apud pias aliquas animas processit, ut numismata hæc non ærea, neque argentea, sed aurea esse velint, corallinis, seu sanguineis globulis, aureis catenulis, innexa; qui verò hæc catenulas argenteas volunt, aiunt se per eas aquam è sacro Domini latere manantem intelligere. Ita quod cælo, terræque, præter divinitatem, vt cum Ludovico Blosio loquar, pretiosissimum & dignissimum est, sacratissima, inquam, Domini vulnera dignissimo affectu, ac pretio, ingeniosa, & grata in Redemptorem suum pietas veneratur.

PRO.

PROTESTATIO AVTHORIS.

CVM S. D. N. Vrbanus Papa VIII. die 13. Martii 1625. Decretum ediderit, idemque confirmarit die 5. Iulii 1634. quo inhibuit imprimi libros, hominum qui sanctitatis seu martyrii famâ celebres è vita migraverint, gesta, miracula, vel revelationes, seu quæcumque beneficia tamquam eorum intercessionibus à Deo accepta continètes, sine recognitione atque approbatione Ordinarii, & quæ hæctenus sine ea impressa sunt, nullo modo vult censi approbata.

Idem autem Sanctiss. die 5. Iunii 1641. ita explicuerit, ut nimirum non admittantur elogia Sancti vel Beati absolutè, & quæ cadunt super personam, bene tamen ea, quæ cadunt super mores & opinionem, cum protestatione quòd nulla eis adsit authoritas ab Ecclesia Romana, sed fides tantùm sit penes authorem. Huic decreto ejusque confirmationi & declarationi, observantiâ ac reverentiâ, quâ par est, insistendo, profiteor me haud alio sensu quidquid in hac *Corona Sacratissimorum Iesu Christi Vulnerum* refero, accipere, & accipi ab ullo velle, quàm quo ea solent, quæ humanâ dumtaxat authoritate, non autem divina Catholicæ Romanæ Ecclesiæ, aut S. Sedis Apostolicæ nituntur: iis tantummodò exceptis, quos eadem S. Sedes Sanctorum, Beatorum, aut Martyrum Catalogo adscripsit.

AP-

APPROBATIO.

Corona hæc Sacratissimorum Iesu Christi Vulnerum, xxxv. considerationibus ex sacra Scriptura, SS. Patribus, Historiâ Ecclesiasticâ potissimum desumptis, illustrata per Guilielmum de Wael à Vronesteyn Soc. Iesu Sacerdotem, nihil contrarium bonis moribus aut sanæ fidei continet, sed stimulos mirè efficaces ad perutilem erga sacra Vulnera Salvatoris devotionem. Quare eandem prælo dignissimam censui, 16. Decemb. 1648.

Guil. Bolognino S.T.L. Can. & Lib. Cens. Ant.

FACULTAS SUPERIORVM.

Cum tres Societatis Iesu Theologi legerint, & utiliter edi posse censuerint librum qui inscribitur Corona Sacratissimorum Iesu Christi Vulnerum xxxv. Considerationibus ex Sacra Scriptura, SS. Patribus, Historia Ecclesiastica potissimum desumptis illustrata, per P. Guilielmum de Wael à Vronesteyn Soc. Iesu Sacerdotem, Ego Ioannes Bapt. Engelgrave ejusdem Societatis per Flandro-Belgicam Præpositus Provincialis, potestate ad id mihi ab admod. R.P. N. Vincentio Carrasa Præposito Generali factâ, concedo ut is liber excudatur per typographum quem auctor elegerit. In cujus rei fidem has litteras, officii mei sigillo munitas, meaque manu signatas dedi. Bruxellis 3. Dec. 1648.

Ioannes Baptista Engelgrave.

IN-

INDEX CAPITVM.

Allocutio ad animas, quæ
Crucifixum Salvatorem, at-
que Vulneratum diligunt.

- §. I. Quàm utile sit Passionem, atque
Vulnera Domini meditari. 1.
- §. II. Quàm grata Deo sit meditatio pas-
sionis, & Vulnerum Domini. 9.
- §. III. Studiosa virorum Sanctorum, at-
que servorum Dei erga sacra Domi-
ni Vulnera pietas, atq; veneratio 26.
- §. IV. Eadem pietas, & veneratio San-
ctarum, atque famularum Dei. 37.
- §. V. Modus suavis, atque expeditus
quo & nos Domini Vulnera vene-
rari possumus. 41.
- Mo-

INDEX

Modus recitandi hanc Coronã.	45.
§. I. Quàm antiquus sit ejus usus.	47.
§. II. Quàm gratus Salvatori.	49.
§. III. Coronam hanc Rosario, seu Coronæ Deiparæ nihil obesse, sed ab ea ma- gis commendari.	52.
§. IV. Allocutio Prophetæ Zachariæ ad Vulneratum Salvatorem, & Introdu- ctio ad sequentes Considerationes.	55.
Quinquies quinque Consideratio- nes de sacris IESU Christi Vul- neribus.	58.
De Vulnere sinistri pedis. Vulnera Christi,	
Medicina Animarum.	59.
Fontes aquarum viventium.	81.
Advocati peccatorum.	97.
Civitates refugii.	107.
Delent peccati chirographum.	114.
De	

INDEX.

De Vulnere pedis dexterī. Vulnera Christi,

<i>Arma</i>	}	<i>animarum.</i> 122. 132. 137.
<i>Lux</i>		
<i>Thesaurus</i>		
<i>Fundam. Fidei, Spei, & Charitatis.</i>		144.
<i>Scholæ celestis Sapientiæ.</i>		160.

De Vulnere sinistræ manus. Vulnera Christi,

<i>Thecæ scriptoriæ cruentæ.</i>	168.
<i>Terror malorum & spes bonorum in Iudicio.</i>	171.
<i>Tesseræ fiduciæ nostræ.</i>	180.
<i>Consummatio nostræ redemptionis.</i>	185.
<i>Claustra Inferni.</i>	189.

De Vulnere manus dexteræ. Vulnera Christi,

<i>Cælum in terra.</i>	191.
<i>Via ad patriam.</i>	204.
<i>Pignora animarum.</i>	208.
	<i>Omnis</i>

INDEX.

<i>Omnia felicitas.</i>	213.
<i>Auxilium in Purgatorio.</i>	216.
<i>De Vulnere lateris Christi.</i>	
<i>Vulnera Christi.</i>	221.
<i>Principium & origo Ecclesie & regenerationis nostrae.</i>	223.
<i>Sigillum</i>	}
<i>Magnes</i>	
<i>Domicilium</i>	
<i>Testes amoris.</i>	257.
<i>Considerationum pars II.</i>	
1. <i>Corona spinea corona Ignominiae.</i>	275.
2. <i>Corona spinea corona doloris.</i>	277.
3. <i>Quomodo Salvatorem suum homo spinis coronet.</i>	281.
4. <i>Quibus spinis in hac vita coronari debeat homo.</i>	283.
5. <i>Considerationes variae SS. Patrum, ac Scriptorum Ecclesiasticorum de spinea Domini corona.</i>	285.
	Con-

INDEX.

Considerationum pars III.

Depositio defuncti Salvatoris de
Cruce.

*Quantus Sanctissimæ Matris dolor fuerit
in passione, & morte Filii.* 288.

Rationes hujus doloris. 291.

*Quomodo ratio in Deipara dolorem gu-
bernarit* 294.

*Depositus è Cruce Salvator in sinum Ma-
tris deponitur.* 296.

Adoratur à Matre afflictissima, & aliis.
299.

*Memoria perpetua Passionis, & Vulne-
rum D. N. Iesu Christi, quâ homo
quotidie se ad mortem disponat.* 305.

AUCTORES.

Qui in hoc opusculo citantur, & pietate
sua, atque scriptis venerationem
sacrorum Domini vulnerum
promoverunt.

SANCTI, AC SUMMI PONTIFICES.

S. Leo Magnus.	Leo X.
S. Gregorius Magnus.	Pius V.
Theodorus.	Sixtus V.
Adrianus I.	Paulus V.
Innocentius VI.	Gregorius XV.

Sancti & Eminentissimi S. R. E. Car- dinales.

B. Petrus Damianus.	Franciscus Toletus.
S. Bonaventura.	Robertus Bellarminus.
Drogo Ostiensis.	Alexander Ursinus.
Hugo de Sancto Charo.	

Patres

Patres aliique Sancti Scriptores.

L XX. Interpretes.	<i>Macarius Philadelphensis.</i>
<i>Tertullianus.</i>	<i>S. Anselmus.</i>
<i>S. Cyprianus.</i>	<i>Euthymius.</i>
<i>Origenes.</i>	<i>S. Bernardus.</i>
<i>S. Athanasius.</i>	<i>Rupertus Abbas.</i>
<i>S. Cyrillus Hierosolymitanus</i>	<i>S. Thomas de Aquino.</i>
<i>S. Basilius.</i>	<i>Beata Gertrudis.</i>
<i>Gregorius Nyssenus.</i>	<i>B. Mechtildis.</i>
<i>S. Gregorius Nazianzenus.</i>	<i>S. Birgitta.</i>
<i>S. Ambrosius.</i>	<i>Beatus Vbertinus de Casal.</i>
<i>S. Ioannes Chrysostomus.</i>	<i>S. Bernardinus.</i>
<i>Severianus Gabalensis.</i>	<i>S. Antoninus.</i>
<i>S. Hieronymus.</i>	<i>B. Laurentius Iustinianus.</i>
<i>S. Paulinus Nolanus.</i>	<i>S. P. N. Ignatius de Loiola.</i>
<i>S. Augustinus.</i>	<i>S. Franciscus Xaverius.</i>
<i>Theodoretus.</i>	<i>B. Franciscus Borgia.</i>
<i>S. Cæsarius Arelatensis.</i>	<i>S. Theresia de Iesu.</i>

Varii alii scriptores.

A <i>Loysius Novarinus.</i>	<i>Breviarium Romanum.</i>
<i>Archidiaconus.</i>	<i>Carolus Arenbergicus dictus</i>
<i>Andorpius de pass. Dom.</i>	<i>à Bruxella.</i>
<i>Auctor Quadrigæ virtutum.</i>	<i>Cæsarius Heysterbacensis.</i>
<i>Balthasar Paëz</i>	<i>Chronicum PP. Prædicatorū,</i>
<i>Bartolus.</i>	§ <i>Item</i>

tem PP. Franciscanorum.

Didacus Morillo.

Didacus Martinez.

Discipulus.

Franciscus de Ossuna.

Fredericus Fornerus.

Florimondus Remondus.

Gaspar Mancebo.

Gazetus.

Hector Boëtius.

Iacobus Bozius.

Ioannes Lansbergius.

Ioannes Pierius Valeria-
nus.

Laurentius Scalabonus.

Laurentius Surius.

Lucus VVadingus.

Ludovicus Blosius.

Ludovicus Iacobellus.

Ludolphus de Saxonia.

Menæa Græcorum.

Paulus Aresi.

Seraphinus Razrus.

Rodericus Tolet. Archiep.

Auctores Societatis Iesu.

Iacobus Laines.

Vincentius Carrafa.

Alphonsus de Andrade.

Alphonsus Rodrigues.

Aloysius Iuglaris.

Antonius Vasconcellius.

Bartholomæus Fixen.

Cornelius à Lapide.

Cosmus Magalianes.

Gerardus Nysmans.

Godefridus Henschenius.

Franciscus Zacchinas

Franciscus Zuares.

Hieronymus Florentia.

Horatius Tursellinus.

Ioannes Alcazar.

Ioannes Bollandus.

Ioannes Rho.

Ioannes Baptista S. Iure.

Ioannes Eusebius Nieren-
bergius.

Martinus de Roa.

Nicolaus Orlandinus.

Otho Zylius.

Philippus

Philippus Alegambe.
Paulus Barri.
Petrus Pennequin.

Sidronius de Hossche.
Theophilus Raynaudus.
Virgilius Ceparius.

BENEDIC ANIMA MEA DOMINO
QVI CORONATTE
IN MISERICORDIA ET MISERATIONIBVS

ALLOCVTIO

Ad animas quæ Dominum Iesum
Crucifixum, ac vulneratum di-
ligunt, ac recogitant.

§. I.

*Quàm utile sit passionem, atque vulnera
Domini meditari.*

Nimæ, quæ vulnera-
tum ac crucifixum Sal-
vatorem diligitis & re-
cogitatis, ô quàm pau-
cæ estis! Quàm rarò
homo Dominicæ Pas-
sioni, & sacris Iesu Christi vulneribus
recolendis intendit animum! cùm ta-
men nihil Deo gratius, sibi nihil uti-
lius præstare possit.

Ad utilitatem quod attinet, eam in-
dicat S. Bernardus cùm exclamans, *Serm. 61.
in Cant.*
*Quanta, inquit, in vulneribus Domini mei Ie-
su multitudo dulcedinis, plenitudo gratiæ, perfe-*

A

Etioq;

Lib. 1. Re-
vel. c. 24.

Elío³ virtutum ! Quod ipsum Salvator sanctam Mechtildem docuit: volebat enim, ut in meditatione quotidiana, crebrò in sanctissima sua vulnera se reciperet, monebatque ut in pedum vulneribus, affectus suos omnes collocaret, in quibus expurgarentur; deponeret in vulnere dexteræ manus, opera sua, in quo perficerentur; in vulnere sinistrae manus, afflictiones, & tribulationes suas, unde levamen, ac solatium acciperent; in vulnere autem lateris sui, cor atque amorem suum, ut juncta, inquiebat Dominus, cordi & amori meo unum fiant, uti candens in igne ferrum, unum idemque cum igne videtur esse. Hunc profert fructum passionis, ac sacrorum Domini vulnerum assidua meditatio.

Did. Mart.
in vita
S. Jac. l. 2.
c. 13.

Rectè hoc etiam intellexit S. Rodesindus Conimbricensis in Lusitania Episcopus. Delegerat is sibi pro gentilitio stemmate sanguineam Crucem, è cuius dextero brachio speculum, sinistro circum suspenderat, ut hoc signo indicaret in patiente Salvatore, ac crucifixo

cifixio virtutes omnes conspici, iisq̄ue
continuâ, atque attentâ meditatione,
veluti circino, vitam nostram, ac mores
admetiendos esse. Sit ergo, ait S. Bona- P. 1. Stim,
ventura, regula vivendi, passio Salvatoris, & e. 4.
tantò ampliùs in hoc consolemur, quantò ampliùs
Christo conformamur, & tantò ampliùs desole-
mur, quantò ab hoc exemplari, ac regula ampliùs
elongamur.

Sensum hunc hausit Bonaventura à
seraphico Patriarcha suo Francisco, Barri an-
sa. p. 1. c. 8.
qui totus in Dominum, ac Salvatorem den. 1.
suum Iesum caritate accensus, ab eo
enixè postulans, quid ipse, quid filii sui
præstare possent, quod illi gratissimum,
& sibi, illisq̄ue utilissimum foret; ter è
cælo monetur, ut tertio Missale revol-
veret; quod dum facit, tertio in hæc
verba incidit, Passio Domini nostri Iesu
Christi; quâ, scilicet, nihil ipse cum
suis Deo gratius meditaretur, nihilq̄ue
ad omnem in virtute profectum, illi
imitarentur utilius.

Si nescis speculari altâ, & cœlestia, inquit De imit.
Chr. 1. 2.
Thomas à Kempis, in passione Christi, & c. 1. §. 4.
in sacris ejus Vulneribus libenter habita. Si

enim ad *Vulnera & pretiosa Stigmata Iesu* devotè confugeris, magnam in tribulatione consolationem senties.

In eandem sententiam non minùs sapienter, quàm piè venerabilis Pater D. Ludovicus Blofius, Monasterii Lætiensis, Ordinis sancti Benedicti, in Hannonia Abbas. *In institut. Spir. c. 6.* Nullus omnino, inquit, potest aliquid de Domini passione humiliter legere, vel cogitare (licet modico fortè affectu id faciat) quin eximium salutis fructum inde referat; quemadmodum fieri nequit, ut qui opobalsamum summis digitis contingit, non habeat opobalsami liquore, atque odore perfusus. Etiam si imago Crucifixi Iesu piè inspicitur tantum, non erit inanis hæc inspectio.

Igitur Dei servus, pergit Blofius, præclaram crucifixæ humanitatis Christi imaginem in animæ suæ vires, corporisq; sui sensus imprimat. Hæc enim eum tandem, in superessentialem, ac formæ nesciam imaginem, in æternum, inquam, verbum, ac sapientiam Patris, in altissimam Christi divinitatem mirabiliter sustollet. Nam humanitas dulcissimi Iesu tuta via, ipsissimaq; janua est perveniendi ad ejus divinitatem. Frustra planè quis adspirat ad mysticam, germanamq; contem-

templationem, si se exercere non vult in meditatione passionis Domini, ac vera humilitate. Nam nisi illam profundamento habeat, quò per contemplationem altiùs ascendere pertentaverit, eò profundius corruet. Sanè, etiamsi lumine gratiæ copiosè perfusus nonnumquam extra suum naturale lumen rapiatur, atque in divitiis Dei absorptus, sese in ipso lumine gratiæ feliciter perdat, dum tamen sibi restituitur, convenientissimè cordis intuitum ad Iesum crucifixum revocabit, huic amabili fundamento semper inharens. Hætenus Blofius.

Ita & D. Gregorius ait, S. Paulum, *Lib. 21. Mor. c. 20. Et 21.* nobilem illam Iobi aquilam, in arduis posuisse nidum suum, & ad tertii cœli secreta volatu suo ascendisse, inde tamen contemplatum escam, patientem scilicet, crucifixum ac vulneratum Salvatorem, relictâ supernæ Majestatis gloriâ descendisse, ac sibi, & pullis, hoc est auditoribus suis, Dominicum Sanguinem lambendum proposuisse, & post audita *arcana verba, quæ non licet homini loqui, 2. Cor. 12. v. 4.* haustamque cœlestem sapientiam, judicasse non scire se quidpiam inter suos, nisi Iesum Christum, & hunc cruci- *1. Cor. 2. v. 3.*

fixum, ut à throno divinæ Majestatis sibi redditus, lætiùs in Cruce Domini videatur conquiescere, quòd in hac omnis perfectionis esset consummatio.

*Anonymus
in tract. de
Pass. Dom.*

Ita in arduis posuerat nidum suum ille eremi cultor; sed ad lambendum Domini Sanguinem non descendebat, qui sublimiori orationi non parum addictus, post eam in silvæ suæ abdita penetrans, crudis herbarum radicibus victitabat, & fonte levabat sitim, quem conspicuus Angelus monuit, communem ut vitam sectaretur, neque supra sui similes saperet, sed in cellulâ suâ se continens, Domini Iesu passionem, ejusque mortem acerbissimam quotidie meditaretur. Id quod sedulò, magnaque pietate deinceps præstitit: atque ita, qui in arduis contemplationis nidum suum posuerat, ad lambendum Dominicum Sanguinem, insigni virtutum profectu descendit.

Perpende hæc anima mea, & imitare, ut cum B. Angela de Fuligno digna habearis, quæ à Salvatore audias; *Benedicti*

*Barri. p. 1.
c. 8, de u. 1.*

Christi Vulnerum.

7

*dicti vos à Deo Patre meo, omni benedictione in
cœlestibus, qui acerbissimam passionem, & igno-
miniosissimam mortem meam tanto affectu,
tamq̃ sedulo recolitis.*

Hanc sibi, augustissimæque familiæ
suæ Austriacæ benedictionem accu-
mulat Ferdinandus III. semper pius,
semper augustus, dum inter Imperii,
orbisq; curas, tam pio, augustoque ani-
mo Christi languentis, patientis, morientis e-
logium antitheticum, apud se medita-
tur. Audi quàm pium sit, quàm augu-
stum in angustiis Salvatoris.

*Tristatur in horto lætitia Angelorum,
Affligitur in animâ refectio animarum sancta-
rum.*

*Solatur Angelus solatium afflictorum.
Traditur furori luporum mansuetissimus A-
gnus.*

Capitur, quem cœli capere non possunt.

Ligatur, qui nostra solvit vincula.

*Iudici præsentatur Iudex vivorum & mortuo-
rum.*

Negatur à Petro petra ipsa Christus.

*Facies illa velatur in quam desiderant Angeli
prospicere.*

A 4

Falsò

8   *Corona Sacratissimorum*
Falso accusatur veritas æterna.
Non respondet Verbum per quod Verbum
facta sunt omnia.
Indecore nudatur, qui vestit universa.
Tremit, coram quo tremunt potestates.
Dirè flagellatur Dominus in similitudinem
servi factus.
Ignominiosè coronatur Rex Regum, & Dominus
dominantium.
Stultitiæ insimulatur sapientia Patris.
Nocens dimittitur, innocentia damnatur.
Ponderi Crucis succumbit, qui tribus digitis cæ-
lum appendit.

Crucifigitur tamquam latro

IPSE DEI FILIVS

Moritur, eheu ! moritur vita æterna,
Vt te mortalem, æternum reddat.

MORITVR

Deus homo factus

Vt te hominem deificaret.

Morere & tu

Concupiscentiis tuis, ut vivas Christo:
Mundo, ut vivas cælo.

Tibi ipsi, & omnibus affectibus pravis,

Vt vivas soli Deo pro te mortuo, in æternum.

Concordem hanc discordium rerum
*har_*

harmoniam dum modulatus est, & voce sanguinis bellè cecinit Imperator Amor in Cruce, omnia divisa mundi regna copulavit, & suavissimè traxit ad se. Utinam qui eandem, inter jucundos sanctioris hebdomadæ luctus, ante Crucem, imò mente fixus in Cruce, suspiriorum ad sonitum recinuit, omnia, quæ infidelitas divulsit regna, nexu fidei conjungat in se, & mundo imperet domito, non ferro, sed ligno; benedictus à Deo copiosa benedictione, qui tam piè ac suavi compendio multiplices adedò, atque acerbos Salvatoris cruciatus, non sibi tantùm, sed Augusto exemplo, etiam nobis recolendos proponit.

§. II.

Quàm grata Deo sit Dominicæ Passionis recordatio, ac meditatio.

VErùm instituti mei non est utilitates omnes, quas adfert meditatio Dominicæ passionis, enumerare,

A 5

obiter

*Matth. 16.**17. 28.**Luc. 8.**9.*

obiter ostendendum hîc censui, quàm illa Deo grata, acceptaque sit. In primis Dominum Iesum toties de sua passione, tamque apertè, uti Euangelistæ referunt, egisse, etiam postquam redivivus surrexit, argumentum est, magno opere illi placiturum, si crebrò eamdem piâ attentione recogitemus. An potuerunt Dei oculi imaginem ullam jucundio-rem conspicerè, quàm Iesum crucifixum, flagellorum, spinarum, clavorum, lanceæ, scelerum denique nostrorum veluti penicillo depictum, in Calvariæ monte, coelo, terræque expositum? Certè iisdem Dei oculis nulla species gratior exhiberi potest, quàm Iesus idem patiens, seriâ ac devotâ meditatione in animis nostris, ad exemplar, quod nobis in monte monstratum est, formatus, atque repræsentatus.

*Hist. var.**l. 12. c. 1.*

Refert Ælianus, Theridate vitâ functo, Artaxerxem, cui is præ reliquis aulae suæ Principibus charus erat, vehementem animo dolorem concepisse; quem ut leniret, à conjugè Regina impensè petiisse, ut quando accepta sibi veni-

veni-

venire cuperet, Theridatis vestibus accederet induta; ut cum aliter non posset, sic saltem sub imagine, quem morte sibi ereptum lugebat, videretur intueri; quod Aspasia, ita uxor vocabatur, levando, recreandoque Regis animo fecit non illibenter, perinde ac si revixisset Theridates, in togis ejus purpureis, aureisque tiaris, coram Artaxerxe identidem comparens.

Tale quid nobis suadere videtur Apostolus, si coram divina illa Majestate gratiosi voluerimus comparere, cum monet, *ut induamus Dominum Iesum Christum, Rom. c. 13.* hoc est, Sanguineam ejus togam, sacris ^{v. 14.} quinque, totque aliis vulneribus, quasi totidem pretiosissimis gemmis distinctam, qua ipse indutus apparet oculis Dei pro nobis. Et nos, si eadem induti comparuerimus, non feremus repulsam.

Hac veste videor mihi videre ornatum, ac fulgentem Agnetem, sanctam illam, atque ætate sua majorem, ^{Brev. Rom 21. Jan.} tredecim annorum virgunculam & Martyrem: quando enim à sponso suo
Do-

Domino Iesu gloriatur se inæstimabilibus margaritis, & cyclade auro textâ, ac vestimento salutis donatam, & indutam esse, non aliud videtur dicere, quàm ut agebat, Domini Sanguinem ornasse genas suas, ita se eodem Sanguine, quasi purpureâ togâ, atque cyclade textâ divini amoris auro, sacris Domini vulneribus, tot veluti inæstimabilibus margaritis conspersâ, vestitam; in qua, ex sensu Prophetæ Regii, castissimæ, ac sanctissimæ Martyris *omnis gloria ab intus erat.*

*Psal. 44.
v. 15.*

*In Neuf.
de VIII.
vest.*

Vtile simul ac jucundum fore lectori confido, si argumentum hoc paullo fusiùs prosequar. In Gallia vidua erat nobilis, cui binæ erant filiæ, quarum natu minor gratiosior quidem erat, sed vanitati impensiùs dedita. Major verò pia magis ac modestior, & Deo erat addictior. Hæc speculo suo, patientis Salvatoris pictam tabellam quotidie jungebat; memor ejus, quod apud venerabilem, ac religiosissimum Patrem D. Drogonem Abbatem Laudunensem, postmodum S.R.E. Cardinalem, atque Ostiensem Episcopum legimus:

*De Sac.
Dom. Pass.*

Fecisti,

Fecisti, inquit ille, Domine Iesu, de Corpore tuo flagellis conciso, spinis coronato, Cruci affixo, speculum animarum nostrarum, quod virgo illa se comens, unà cum speculo suo intuebatur, ne dum pro conditione generis sui, omnem seculi ornatum negligere non posset, conspecto patiente, ac sanguine madente Salvatore, ita se componeret, ne vanitate aliqua, ejus à se averteret benignos oculos. Interim, nocte quadam, per quietem visa sibi est mater videre filiam utramque; annis minorem in vanitate sua monstro similem, alteram Angeli instar speciosam: quippe innocens illa anima, qualibus S. Agnes margaritis, sacris, inquam, Domini vulneribus ornata, ejusque pretioso Sanguine, velut cyclade auro textâ induta, decorem suum ac pulchritudinem in vultum, corpusque transmittibat.

Non dissimile est, quod apud P. Ioannem Rhò nostrum lego. Florentiæ puella vixit mundi mancipium, magis in dies occupata ut corpus ad vanitatem, quàm ut animam ad æternitatem

com-

*Lib. x. de
exemp. vir.
c. 3. n. 9.*

componeret. Id cum observasset Hippolytus Galantinus magnæ virtutis atque zeli Sacerdos, qui ex adverso habitabat, & cum magno doloris sensu observabat, quot illa bonas horas in dies absumeret, dum ad speculum fenestræ appensum molitur, & comitur, ut se aliosque secum perderet, infelicem vanissimæ puellæ sortem miseratus, ut eam in viam reduceret, cubiculi etiam sui fenestras omnes aperit, ac per illud studiose inambulans crinem peccit, vestes componit, & quasi in speculum aliquod intueretur, illud identidem consulit. Quod illa ubi curiosius observat, mirata viri, vulgo sancti, levitatem, non sine impudenti cachinno; Heus, inquit, Domine Hippolyte, tuum speculum, ut me in hoc contempler, quàm concinnè compta sim. Tum Hippolytus, opportunitatem, quam diu optaverat, nactus, vultu ad commiserationem, pietatemque composito, novi generis speculum ingenioso ac sancto commento, Christi Domini scilicet flagellis concisi, spinis coronati, ac sanguine fluen-

fluentis tabellam eleganter depictam illi objicit; quo illa percussa spectaculo, atque in hac, velut in divina crystallo, conspicata turpitudinem, atque vanitatem suam, mundo nuncium remittit, vitæque religiosæ se consecravit, tantò studiosiùs, ex monito Apostoli, induens Dominum Iesum Christum, animamque suam ad speculi sibi ab Hippolyto donati formam componens, quantò ante corpus ad omnem vanitatem composuerat curiosiùs. O quàm ad prototypum suum Crucifixum, animæ huiusmodi, veste Christi patientis adornatæ, gratum acceptumque spectaculum fiunt Deo, Angelis, & hominibus!

Horreo referre, quod apud S. Bonaventuram tam pium, atque suavem S. E. Doctorem lego: *Non se reputet, inquit, quis hominem, sed bestiam, & plus quàm bestiam, nisi sit vestitus Domini passione, quâ Paulus Romanos vestitos cupit, cum ad illos scribens, ait: Induimini Dominum Iesum Christum, crucifixum scilicet, ac pro vobis vulneratum: observaverat enim*

*P. I. Stim.
cap. 7.*

*Rom. c. 13.
v. 14.*

enim Apostolus à Romanis indui Ner-
ronem Cæsarem, uti ait Ambrosius, to-
gis suis ac paludamentis intertextum.
Volebat itaque illos in animis, patien-
tè Iesu vestiri, qui in corporibus Ne-
rone triumphante vestiebantur.

Sed quàm rari sunt, qui hoc perpen-
dunt, & intelligunt. semel per anni de-
cursum, concionatorem audimus de
Passione Domini verba facientem, &
dictorum protinus obliviscimur. Hæ-
reat animis, quod Bernardus nos mo-
net; *Eum scilicet, qui sensum Christi habet, sat*
*In tract. de
vita solit.* *scire, quantum Christianæ pietati expediat, quan-
tum Dei servum, & servum Redemptoris deceat,
unâ saltem aliquâ diei horâ, passionis ipsius at-
tentè recollere beneficia; cùm Dominus ipse Iesus
ut pluribus vir ille sanctus persequitur,
qua nocte tradebatur ad hanc nobis
commendandam recordationem, au-
gustissimum sacratissimi Corporis, &
Sanguinis sui Sacramentum instituerit
tantum inexplicabilis ejus erga nos a-
moris monumentum. Ut cùm hujus-
modi monitorem habeamus, non nisi
summâ incuriâ, atque ingrati animi
signi-*

significatione, passionis ejus ac mortis pro salute nostra toleratæ obliviscamur.

Sed quanto prodigio ostenderit Deus, gratum sibi esse continuam à nobis passionis, ac mortis Salvatoris recoli memoriam, in sancta Clara de Montefalco, S. Francisci alumna, admirandæ sanctitatis virgine manifestum est. Potuit, uti quondam S. Bernardus ad suos, ita & illa ad suas dicere: *Quàm sæpè de passione Domini mei Jesu verba faciam, vos mihi testes estis, quàm sæpè cogitem, testis mihi est Deus;* die enim nocteque erant virginis oculi defixi, ac cor intentum in patiente, ac crucifixo Redemptore; qui crucem humeris gestans, tandem se illi videndum exhibuit, totumque se, ac passionis suæ instrumenta cordi Virginis impressit, non visâ neque auditâ hætenus cælaturâ.

Vivere Clara desiit expleto trigesimo tertio ætatis suæ anno; immortua eidem vitæ curriculo, cui immortuus est Salvator, ut quæ cruciatibus ejus constanti commiseratione, atque imi-

B

tatione

Barri an.

Sa p. 1. c. 8.

devot. 1. ex

Luca V. ad.

tatione convixerat, in his eundem annorum vitæ terminum inveniret, quem in iisdem tolerandis Salvator sibi statuerat; illi & in vita, & in morte quàm simillima, dum hic Cruci, illa affectui, & imitationi Crucis immoritur.

Apertum defunctæ corpus fuit, atque miræ magnitudinis, infantilis instar capitis, cor repertum, Dominicæ passionis insignia omnia repræsentans. Attende, obsecro benevole Lector, & observa, quantarum fons sit gratiarum, quamque Deo acceptum, crebrò attentâ meditatione Domini Iesu cruciatus revolvere.

In parte itaque cordis dextera, Christi Iesu crucifixi imaginem videre erat pollicis magnitudine, sublatis brachiis, capite in humeros declinante, laterisque vulnere recenti cruore manante. E parte sinistra circulus se primum offerrebat ex nerviculis hispidis præacutis contextus, spineæ Domini Coronæ exemplar; deinde armata manus, quæ innocenti Salvatori alapam impegit; clavi-

claviculi item tres, funiculis totidem, quorum duo altiùs, tertius demissiùs, suspensi. pone erat flagellum nodosum, columna, spongia arundini imposta, lancea, quæ Spoletini vicarii digitum, illam tentantis cuspede sua pupugit, sindon item variis distincta vulneribus: ut cruciatuum Domini officinam, cor Claræ fuisse meritò dixerim. Eia fideles animæ, quæ crucifixum Iesum diligitis, ejus crucem, ejus supplicia, ejus sacra vulnera nullo non die, nulla non nocte, piâ commentatione expendite, ut si nō prodigio tanto in cordibus, imitatione in moribus vestris formetur.

Hanc passi Christi memoriam nos docuit Deipara, quæ ita affata B. Birgittam; *Omni, inquit, tempore quo post ascensionem Filii mei vixi, visitavi loca, in quibus ipse passus est, & passio ejus in corde meo semper erat, sive comederem, sive biberem, sive quid aliud agerem. Exemplo suo Mater, ac Magistra præivit, ut doceret nihil nobis utilius, nihil Deo gratius esse continuâ passionis dilecti Filii sui in nobis memoriâ. Quam ne unquam deponamus*

Heb. 12.

mus D. Paulus hortatur, non ut cogitemus solum, sed recogitemus eum qui talem sustinuit à peccatoribus adversum semetipsum contradictionem, & fructum addit, ut ne fatigemur animis nostris: nondum enim usque ad sanguinem restitimus adversus peccatum depugnantes.

*In vita
ejus.*

Monentem Apostolum audivit B. Catharina Bononiensis è divæ Claræ familiâ, quæ diu multumque cupida, ut internos Christi Iesu, atque ejus externos dolores, quos animo, & corpore erat perpeffus, mente cernere, ac comprehendere posset, die quodam Veneris sancto, cum in eo desiderio ante crucifixum suum (cum quo illi creber erat sermo) orationi & meditationi esset intenta, significavit illi Salvator, hanc ejus pietatem admodum sibi placere, quâ se quotidie in meditanda sua passione occupabat, atque, ut alii piam hanc consuetudinem assumerent, laborabat. Deinde illi aperuit ipso temporis momento, quo à sanctissima Virgine Matre sua fuit conceptus, cor sibi animumque immensis, innumerabilibusque

busque doloribus, & angustiis oppres-
sum fuisse, quod jam inde prospiceret,
ac presentiret quidquid laborum ac
suppliciorum, toto trium, ac triginta
annorum decursu, perpassurus esset;
fatebatur tamen tormento nullo ma-
jori fuisse se affectum, quam dum inex-
plicabilis hominum ingratitude ipsi
obversaretur, qui acerbam adeo ejus
passionem, ac mortem negligerent, &
sanguinem Filii Dei peccatis suis con-
culcarent: salutis, quam ipsis adfere-
bat, & offerebat, nimis immemores.

Graves autem, agebat Dominus, mi-
hi erant omnes dies Mercurii; quia in
horum postremo Iudas, quem orbis
Apostolum, ac Doctorem elegeram,
hostibus mihi infensissimis, triginta me
argenteis erat venditurus, ac deinde
proditurus; quo scelere ipse sibi mise-
randam mortem, Ierosolymæ exci-
dium, Iudæorum genti universæ à Pa-
tre electæ, ruinam parabat, quæ omnia
vehementer me affligebant. Sed dies
Veneris erant mihi, dum vixi, præ ani-
mi angustiis, continuum cum morte

certamen, cum supplicia, quæ in eorum ultimo subiturus eram, singula totâ suâ atrocitate, mihi obversarentur. Inter hæc ingenti mihi dolori erat Matris meæ innocentissimæ, mihi que carissimæ immensa tristitia, quâ, mei causâ, affligenda erat. Atque ita Salvator nondum natus, & infans, & puer, & adolescens, & juvenis, & vir, hoc est, omni ætatis suæ parte, mentis prævisione & apprehensione supplicia, passionem, crucem ac mortem subivit, ut omni hominum ætati saluti esset.

Quod dum pius ille, simul atque elegans Poëta perpendit, miraturque
Luc. c. 20. Dominum desiderio desiderasse Pascha manducare cum Discipulis suis, quia subeundæ Crucis anhelabat ad diem, exclamat:

Sidronius de Hoffche eleg. 2. de pass. Dom. *Christe quid ætatem, mensesq̄, annosq̄, morantes,
 Quid quereris lentè currere Solis equos?
 Et, quasi nunc iras, quibus in te sæviet olim
 Crudelis Solime, non paterere, gemis?
 Parce queri, quidquid vitæ tibi fluxit ab illo
 Quo cæpit primum tempore, pœna fuit.
 Expletur sitis ista tibi, quâ fervidus ardes.
 Plena quid in medijs flumina queris aquis?*

Si,

Si, nisi morte tamen, non pones mortis amorem,

Utilior votis est mora longa tuis.

Hæc tibi supplicium est, hæc mortes mortibus
addit:

Hæc quidquid faciet barbara turba, facit.

Cur igitur tibi creduntur mala tanta ferenti

Tempora suppliciiis lenta venire tuis?

Quod petis hoc tecum est: neque Crux fatalis a-
mantem

Deserit, aut summum deseret ante diem.

Vt ergo in viam revertar à qua ama-
bilis hic lusus me non nihil abduxerat,
Tibi ergo (pergebat in virginis allo-
quio Christus) Catharina, ut majorem
quàm ante hac à me ineas gratiam, non
dies elabatur, quo non, uti cœpisti, ani-
mam ad passionem meam convertas;
aliosque, ut idem præstent, cohortare,
si mihi rem gratam, sibi que jucundam,
& utilem facere velint.

Idem ab ipso Salvatore edoctus fuit *Survius in
vita ejus.*
S. Edmundus Cantuariensis in Anglia
Archiepiscopus. Cùm enim is adole-
scens Oxfordiæ litteris daret operam,
urbe, dum vacaret, egresso viæ comi-
tem se junxit, ut mox prætulerit Dominus

Iesus, liberali juvenis honorati specie, piis colloquiis Edmundum detinens, ac recreans, illique suadens, si de infernali hoste victoriam reportare, si in omni virtutum genere progredi, ac beatam morte vitam claudere; si Deum, ac Salvatorem suum sibi benevolum cuperet, nullo non die, partem aliquam de ejus passione meditaretur. In qua cum primum locum obtineant sacratissima Domini vulnera, nihil sane Deo, illique gratius potest accidere, quam ut ea novae hujus coronae usu, aliisque pietatis exercitiis veneremur.

*Institut.
Spir. c. 6.*

Appositè sanè ad rem nostram Ludovicus Blosius; *Merito singulares Dei amicos etiam sanguineis lacrymis deflere debere, quòd hodie, in toto terrarum orbe, ita præcellentissima Christi vulnera in oblivionem abierint.* Nam si redivivus Salvator illa in corpore suo glorioso servata voluit, caeloque invenit, ut his veluti monitoribus aeternum nostri esset memor, sanè æquissimum est, ut nulla dies eorumdem in animis nostris, dum exiguo hoc tempore

pore

pore vivimus, memoriam deleat, sed cum Propheta dicamus: *Domine, nomen tuum, Iesu scilicet suavissimum, & memoriale tuum, vulnerum scilicet tuorum præcellentissimorum, in desiderio, & gratissimâ animæ meæ esse debent recordatione.* Quod pio & eleganti versu monet ille è Societate nostra;

Redde vicem meritis. quæris, quo munere possis? Sidronius

Aut quid, qui gratum te cupit esse, velit? de Hoffche

Non petit ut clavis scindi palmasque, manusque, eleg. de vuln. Dom.

Tempora nec spinis ut patiare fodi.

Non ut flagra tuos lacerent immaniter artus,

Perq; tuum stridens transeat hasta latus.

Plagarum tantum te vult meminisse suarum.

Quis minor est autem, quàm meminisse, labor?

Hoc satis est illi, si tu, quæ vulnera pro te

Saucius ipse gerit corpore, mente geris.

§. III.

Studiosa virorum sanctorum, atque servorum Dei erga sacra Domini vulnera pietas, & eorundem veneratio.

HAnc memoriam, pietatem, ac venerationem, ut frequentiore, atque celebriore redderet Innocentius VI. Pontifex Maximus, postulante Carolo Imperatore ejus nominis IV. festum lanceæ, clavorum, ac quinque Domini Vulnerum, per Germaniam instituit, primo die Veneris post Dominicam in Albis, celebrandum. Quam religionem, ac devotionem æmulatus est Illustrissimus ac Reverendissimus Princeps Ioannes Godefridus, Episcopus primùm Bambergensis, deinde Herbipolensis; qui amico suo, in familiari sermone fassus est, à primis se annis semper dilexisse Salvatoris vulnera, sibiq; benefuisse, quando illorum recordaretur: non bene dum oblivisceretur. Quare ad Ecclesiæ Bambergensis Episcopatum evectus, inter primas

*Fred. Form.
in pref.
Rose Pentaph.*

primas curas, hæc illi fuit, ut collapsum
sacrorum quinque Domini Vulnerum
festum ad pristinam majorum piera-
tem revocaret, ac pleno Ecclesiæ offi-
cio eum in finem conscribendo, quot-
annis celebraret: quod officium ubi
à Reverendissimo Hebronensi Episco-
po Friderico Fornero, suo Bambergæ
suffraganeo, perfectum obtinuit, Ro-
mam ab Imperatore Matthia ad Pau-
lum V. Pontificem Summum missus,
post confecta commissa sibi à Cæsare
negotia, quod maximè illi cordi erat,
augustissimum sacrorum Vulnerum
negotium cum Sua Sanctitate tractan-
dum suscepit, ei que officium suo hor-
tatu conscriptum, obtulit, quod Pon-
tificis mandato, ab Eminentissimo, ac
Reverendissimo S. R. E. Cardinale Bel-
larmino examinatum, & probatum,
Sanctitas sua vivæ vocis oraculo ratum
habuit; ac deinde à Gregorio XV. sin-
gulari diplomate fertur confirmatum.
Sed vitâ prius excessit optimus Præsul
quàm potuerit tam pia desideria com-
plere. Successit illi in Episcopatu Bam-
ber-

bergensi ac Herbipolensi, & in pietatis erga sacratissima Domini vulnera affectu, Illustrissimus, ac Reverendissimus Princeps, Ioannes Georgius, qui in suâ Bambergensi Ecclesiâ solemni ritu officium singulis diebus Veneris de passione, & vulneribus Domini, perpetuis deinceps duraturum temporibus, insigni pietate restituit, decrevitque ut clavi, quo Christus cruci fuit fixus fragmentum, à sancto Henrico Imperatore illi Ecclesiæ donatum, ad publicam venerationem exponeretur, ut sacro hoc pietatis invitamento, omnium animos ad honoranda Christi Domini vulnera potentiùs instigaret.

In avitam Ecclesiæ pietatem oculos, animumque coniiciebant sacri illi Principes, quâ in vulnera Domini exarserunt Gregorius Magnus, Ambrosius, Augustinus, Hieronymus, Bernardus, aliique, ut deinceps videbimus. Ita modò S. Gregorius Pontifex Maximus in hæc Canticorum verba; *Columba mea in foraminibus petrae, in caverna maceriae; per foramina petrae, inquit, vulnera manuum, ac pedum*

Cant. c. 2.

dum Christi in Cruce pendentis libenter intellexerim, caverna verò maceræ vulnus lateris, quod lanceâ factum est, eodem sensu dixerim. Et bene columba in foraminibus petreæ, & in caverna maceræ esse dicitur, quia cum mentis recordatione patientiam Christi imitatur, dum ipsa vulnera propter exemplum ad memoriam revocat., quasi columba in foraminibus, sic simplex anima in vulneribus nutrimentum, quo convalescat invenit. Ita sapidâ hâc doctrinâ, mentem nostram nutrit Gregorius.

Nec minus acres stimulos animis subdit Innocentius VI. his verbis: *Quid, In Bulla de festo Lanceæ.* *quinque Domini vulneribus sanctius? Quid plagis ejus salubrius? ex quibus salus nostra processit, ut omni pietate à Christiano populo colenda sint. Pontifices summos uti dignitate, ita in vulnera Domini pietate sequantur sanctissimi atque eminentissimi Cardinales.*

Locutus est, inquit Scriptura sacra, Sa- 3. Reg. 6. 4. lomom tria millia parabolas; & fuerunt carmina ejus quinque millia, & disputavit super lignis. In quæ verba ait B. Petrus Cardinalis Da- Lib. 7. ep. 5. mianus, locum hunc vero nostro Salomoni convenire, qui tot versus composuit, quot nobis reliquit

quit documenta : quia super sua arbore , quæ in-
 star multarum erat , docuit tamquam ex cathe-
 drâ. fuerunt carmina illius quinque millia , ait
 Scriptura ; ubi præsto subjungitur ; quia dispu-
 tavit etiam super lignis : quæ scilicet Redemptori
 nostro non ambigo cuncta competere , cuius carmi-
 na quinque millia sunt , quia quinque sunt vulnera
 Dominici Corporis , quibus , quasi quinque carmi-
 num millibus , per univrsam orbem triumphales
 ejus victoriæ celebrantur.

Itaque , ut ex B. Damiano didicit Bal-
 thasar de Paez , pius admodum ex ordi-
 ne SS. Trinitatis , Redemptionis capti-
 vorum , & doctus scriptor , quinque
 millia carminum , quæ noster Salomon
 fecit , & docuit in cathedra augustali
 crucis , sunt mysteria quinque vulne-
 rum , quæ in illa pertulit ; quorum
 quodlibet continet mille propositio-
 nes , aut mysteriosas conclusiones , quæ
 omnes spectant ad ejus gloriam , &
 triumphum , quem suis vulneribus pro-
 meritus est ; ex quibus tanquam ex tot
 oribus , carmina illa quinque millia conci-
 nuntur . ita hic Author B. Petrum Car-
 dinalem Damianum secutus.

Exem-

Exemplum hujus pietatis illustre etiam fuit D. Bonaventura S. R. E. Cardinalis, qui sacra Domini vulnera quantopere habuerit in deliciis videbimus sæpius. Ita ipse modò ingeniosa & eloquenti devotione: Domine, inquit, Iesu, pro ^{P. I. stitit.} me fecisti cælum & solem; lunam & stellas; ignem ^{c. 15.} & aërem; aquam & terram; aves & pisces; bestias & reptilia; arbores & flores; herbas & olera; aurum & argentum; & lapides pretiosos. Sed quis de manibus tuis quaesivit hæc? sine petitione, sine instantiâ hæc omnia nobis dedisti; & totâ die affligo animam meam, petendo ignominiosissimam mortem tuam, ut hanc comprehendam, huic compatiar, hanc imiter, huic conformer; & vix possum aliquam guttulam impetrare. Scias Domine Iesu, quia omnia visibilia mihi vilescunt, quæ universa tibi restituo; sed da mihi vulnera tua. Hæc super cælum habitant cor meum; super sidera refulgent, & illuminant intellectum meum; super terram stabiliunt voluntatem meam; super ignem accendunt affectum meum; super aërem fecundant sermonem meum; super aquam emolliunt animam meam. Hæc a vibus, bestiis, ac piscibus utiliora, fructibus suaviora, arboribus ac floribus amœniora, auro, argento, lapide pretioso pretiosiora.

siora. Ita ad vulnera Domini anhelabat, ita ea venerabatur D. Bonaventura, qui ex illorum meditatione affurgens, videbatur sibi omnia, quæ oculis obiciebantur sanguinea, & Domini Iesu cruore asperfa conspicerere.

*Philip.
Megam. in
Bibliotheca.*

S. Bonaventuræ purpuræ, purpuratum sæculi hujus Patrem subnecto; quem non semel cruor proprius recolentem Domini passionem, ac vulnera purpuravit. Alexander is est Ursinus, nobilissimâ Romanos inter Principes familiâ, qui æneam crucifixi Salvatoris effigiem, clavorum cuspidibus asperam, ad nudum pectus gerens, eam manu sæpius admotâ, non sine vulnere, ac sanguine, apprimebat. Ita cum Apostolo *Gal. c. 6.* *Stigmata Domini Iesu, non in corde tantum, sed & in corpore suo portabat,* pius æquè, ac magnus Alexander.

*Instit. Spir.
cap. 6.*

Alexandro succedat Ludovicus Blofius, qui ait, *vel unicam humilem, atque amorsam conversionem ad dulcia vulnera Salvatoris, ipsi gratiorem esse, quàm sit omnis vocum, sonorumque musicorum harmonia, ac suavitas.*

Narrat vir venerabilis Ludolphus
de

Dominum magno Dei servo, sacris vulneribus suis luculenter insignitum, apparuisse, ei que affirmasse, nullum sibi gratius obsequium ab hominibus exhiberi posse, quam si sacratissima ejus vulnera semper in memoria foveant, ea que singulari aliquo pietatis exercitio venerentur.

Vita Christi p. 2. cap. 18.

Quod peregit B. Vbertinus de Cafali, è S. Francisci Ordine, vir religiosissimus, ac doctissimus; qui dicere solitus erat, singulis diebus Veneris, non aliud se mente volvere, quam clavos, spinas, & crucem Domini, neque se cibo alio animum pascere, quam sanguine, ac vulneribus Salvatoris. Beati, qui sic esuriunt, & saturantur.

Anony. in libel. Ital. de pass. Dom.

Miranda magis, quam imitanda, fuit Petri conversi, Abbatia Villariensis in Brabantia Gallicana, erga vulnera Domini devotio. Manus ille sibi pedesque perforavit; latus verò aperuit candenti ferro, & ne vulnus coiret, contextum è setis equinis funem in illud immisit, ut servus Domino suo quam simillimus, Domini sui, quàm li-

Barth. Fizen in Flor. Eccles. Leod. 16. Jan.

C

cet,

cet, vulnera, eorumque dolorem, nunquam non sentiret.

*Vital. I.
cap. 17.*

Excelluit etiam hac in pietate beatus Aloysius Gonzaga, Societatis nostræ; de quo memorat Virgilius Ceparis, quòd cùm anno partē salutis octogesimo primo supra millesimum quingentesimum, unà cum parente Ferdinando Marchione Castilionensi in Hispaniam proficisceretur, & in maris littore deambularet, ac sanctissima quinque Christi Iesu vulnera contemplan, durissima quæque pro Salvatoris sui obsequio, pati desideraret, inter arenas, & maris ejectamenta, lapillum invenerit, in quo quinque Domini vulnera affabrè sculpta, magna luce refulgebant, quem super aurum, & topazium, reliquo vitæ suæ decursu, dilexit, & asservavit.

Sebastianus Tuccius Societatis nostræ Sacerdos (quem morti proximum cùm anno 1597. Clemens VIII. Pontifex Maximus singulari gratiâ invisisset, se virum sanctum vidisse dixit) notis singulis peculiari aliquo crucia-
tu

tu manus, pedes, ac latus ob sacrorum vulnerum Domini reverentiam, graviter affligere erat solitus.

Filiis patrem subiicio, à quo illi pietatem hanc hauserant. Est is B. Franciscus Borgia, Societatis nostræ Generalis III. qui sacrosanctum Missæ sacrificium, non aliâ in Basilicâ, quàm in vulneribus Salvatoris, non aliâ in arâ, quàm supra cor ejus divinissimum peragebat. In illo autem, cùm ad *Memento*, quod appellamus, pervenisset, in dexteræ manus vulnere, Deo summum Pontificem, Cardinales, Episcopos, Prælatos, Pastores, Statum omnem Ecclesiasticum, universæque Ecclesiæ necessitatem commendabat. In vulnere sinistræ manus, pro Regibus, omni-que statu politico; In vulnere pedis dexteri, pro Religiosis Ordinibus omnibus, & singulariter pro sibi commissâ Societate, Deum precabatur. In vulnere sinistri pedis, consanguineos, amicos, benefactores, & omnes qui se ejus precibus commendarant, Deo offerebat. Lateris vulnus sibi servabat, in

*Alphon.
Rod. tract.
de Missa.*

quod ipse se recipiebat, à divinâ misericordiâ vir humillimus petens, peccatorum suorum remissionem, & in necessitatibus omnibus auxilium: in hoc socios sibi adlegebat Societatis adversarios omnes, ut horum cordibus sacro illo sanguine emollitis, ad Dei, animarumque obsequium benevolentiores nobis, ac commodiores fierent. Quâ eâdem praxi, salutandi vulnera Domini, vir piissimus utebatur, quoties interdiu, quod identidem faciebat, eadem in venerabili Eucharistiâ, vivo illo memoriali Passionis, salutabat.

*Paul. Bar.
in an. Sac.
p. 1. c. 8.
c. 12.*

Cæpi à Carolo Imperatore, finio in Carolo Principe, Comite Flandriæ, S. Canuti Daniæ Regis filio. Is tanto Patre digna soboles, singulis per annum diebus, ob venerationem cruentorum quinque Domini vûnerum, pauperes quinque vestiebat, eâ mente ac desiderio, ut sanguine Domini insigniri & quasi vestiri mereretur. Quod ex voto suo consecutus est, dum justitiam atque pauperes propugnans, à subditæ sibi urbis cive trucidatus, specio-

ciosius Martyrii, quàm dignitatis suæ purpurâ fulsit. Atque hæc est, ut alios prætermittam pietas sanctorum, atque servorum Dei, quâ sacra Domini vulnera venerati sunt.

§. IV.

Eadem pietas Sanctarum, & Servarum Dei.

AGmen hoc sacrum ducet sancta *Bar. ibid.*
Margareta è divi Dominici Parthenone, Belæ ac Mariæ Hungariæ Regum filia, quæ nunquam orationi vacabat, nisi proposito sibi ob oculos crucifixo: ab ea nunquam recedebat, nisi prius magno pietatis sensu, sacros Domini pedes, deinde manus, demum latus osculata fuisset; variis diebus (uti illam impellebat pietatis varietas) modò hoc, modò illud vulnus sibi domicilium eligens. Atque ita sacrorum Domini vulnerum memor Margareta, indies amoris ejus jaculis vulnerabatur, uti S. Mechtildi Salvator promisit.

*Barri ibid.
Reuel. l. I.
cap. 29.*

B. Maria de Incarnatione, Carmelitissa Discalceata, cellulâ suâ nunquam egrediebatur, nisi Domini Iesu vulneribus osculum prius dedisset: in illam regrediebatur nunquam, nisi iisdem osculum referret; quâ suavissimâ consuetudine, magnos in amore Salvatoris sui, atque in omni virtute progressus fecit; nullum cellulæ suæ ornamentum aliud cupiens, vel etiam parans, quàm Iesum suum, & hunc Crucifixum.

Bar, ibid.

Venerabilis Maria de Arbouze, Vallis-gratię Dei, in Galliis, Ordinis D. Benedicti Abbatissa, in colendis sacris Domini vulneribus pię admodum atque humiliter sollicita, præ reliquis, pedum vulnera venerabatur, iisque crebra oscula figebat: Monita ut sese etiam, osculumque attolleret ad manus, & latus Salvatoris sui, reponebat; peccatrices, inter quas se maximam censebat, non nisi ad pedes Iesu cum Magdalena debere advolvi.

*S Inre in l.
Elect. ex
ejus vita.*

Beata Agnes de Monte Politiano, è D. Clarę familiâ, omni die, opus suum
omne

omne in honorem Dominicæ passionis peragebat; tantò autem pietatis sensu, tantaque lacrymarum vi, sacro sancta Domini vulnera recolebat, ut eæ per genas, ob acrimoniam sulcos ducerent. Novem annorum adolescentula Monasterio se consecrauit, in quo sæpiùs ad Crucifixi pedes, quod in templi oedeo erat, ab Angelo deferri visa fuit, quos exosculata, ad Salvatoris latus sese erigebat, illique labella admovebat, tantâ suavitate, ut è virgunculæ vultu appareret, cùm ab Angelo loco suo restitueretur, quanta è divino illo fonte solatia hausisset.

Beatrix erit nobis hac in pietate exemplum, non quod imitemur, sed admiremur. Vixit anno trecentesimo supra millesimum in Gallia, divi Brunonis alumna. Manus illa sibi perfoderat, ut vulnerato Domino, ea in parte conformis esset. Cùm autem vulnera hæc cicatricibus obducerentur, ea, singulis diebus Veneris, clavo ferreo aperiebatur. Quam Beatricis devotionem tantoperè probavit Salvator, ut se illi vul-

*Theoph.
Raynau. in
S. Brunone
p. 10. §. 3.*

neribus patentibus, & sanguine fluentibus spectandum exhibuerit, multique gratiæ divinæ donis animam ejus cumulaverit. Sit nobis exemplo Beatrix, non ut manus, pedesque perforemus, sed si acerbum quid, adversumque patiendum nobis, faciendumve contigerit, id omne in honorem sacratissimorum Domini Iesu vulnerum, æquis animis toleremus.

Atque hæc est (ut Gertrudes, Mechtildes, aliasque non commemorem, de quibus alibi abundè) Sanctarum, & servarum Dei pietas, quæ sacra Christi Iesu vulnera veneratæ sunt: & veluti columba in foraminibus petræ, ita animæ illæ in divinis hisce vulneribus nidificantes, uti ait B. Petrus Cardinalis Damianus, *Illic fœtus bonorum operum coacervaverunt.*

§. V.

*Modus suavis, & expeditus, quo & nos
Domini vulnera venerari possumus.*

Salvator noster sanctæ Mechtildi
Saperuit, non minori se lætitiâ affici,
dum quis vulnera sua honorat, quo- Lib. 4. grat.
cunque licet pietatis obsequio, quàm Spir. c. 25.
is qui diu optatam, ac quæsitam rem
tandem aliquando consequitur.

At quando commodiùs atque sua-
viùs sacrorum Domini Iesu vulnerum
recordabimur, eademque venerabi-
mur, nisi dum, uti sanctus Cypria-
nus ait, illa veluti tot ubera de cælo plena, Serm. de
in sumptione corporis Domini, cæn. Dom. sugimus,
& animam nostram pretioso Iesu sanguine pur-
puramus, in quo existit religiosa hujus potus
ebrietas, per quam excedimus Deo, & quæ retro
sunt, obliti, ad anteriora extendimur. Et piè
S. Chrysostronus ait, nos ut spiritus gra- Hom 83.
tiam trahamus, eo desiderio, seu piâ avidita- in Maith.
te, in communionem sacra, debere adhæ-
rere vulneribus Domini, quæ ubera vo-

cat poculi spiritualis, quâ matrum uberibus infantes inhærent.

Alphon.

Rod. p. 2.

Trac. 8. c. 6

Ita S. Catharina Senensis aiebat non aliter se ad sumendum sacratissimum Domini corpus accedere, in eoque sacris eius vulneribus frui, quàm dum infantula ad matris vbera anhelabat, iisque inhærebat: *Suge ergo, suge anima mea,*

Lib. de
Subst. di-
lect.

Ep. 351.

inquit Augustinus, *inhære, adhære quasi apicula, sume, fructuere, immergere, replere, quia ille deficere nescit, si tu non incipis fastidire, si sempiternus est gustus, sempiterna quoque beatitudo erit.* *Suge,* inquit Bernardus, *non tam vulnera, quàm vbera Crucifixi, ipse erit tibi in matrem, tu eris illi in filiū.* In sacra itaque corporis, ac sanguinis Domini communiōne, vulnera ejus nobis tot vbera sint, ex quibus cum D. Chrysofomo spiritus gratiam, pietate atque aviditate omni, trahamus.

Aloysius
Inglaris
elogio 86.

Elog. 70.

Fecit Dominus Iesus, vti scribit ille è Societate nostra, quod

*Bona Mater paritura subinde filios:
Ut qui à se vitã habent, abundantius habeant,
Multiplicat vbera sua. (Et alibi,
Vbi quasi parturiens exclamasset,*

Quos

Quos in lucem ediderat filios lactaturus

Mammillam cordis aperuit.

Aliam nobis rationem colendi vulnera Domini, eorumq; memoriam confer-
vandi, suggerit Origenes. Nā ubi anima Hom. 3. in Cant.
sancta ait, *fulcite me floribus, stipate me ma-* Cant. 2.
lis, quia amore langueo: ipse cum LXX. In-
terpretibus legit, *Quia vulnerata chari-*
tatis ego sum: quasi illa dicat: non aliam
se velle charitatem, non aliam iusti-
tiam, non aliam humilitatem, atque
patientiam, non aliam obedientiam,
non alium erga bonum proximi ze-
lum, non aliam denique virtutem
quā quæ in sacris Domini vulneri-
bus, velut in exemplari nobis exhibe-
tur: ut virtus omnis, Origene teste, à
nobis ad exemplum vulnerum Salva-
toris exercita, perpetuam illorum me-
moriā ac cultum, in animis nostris
conseruet, atque augeat.

Optatissimam hanc memoriā sua- Io. à S. Ma-
vissimè indies relegebat B. Helena de ria in vitis
Hungaria è S. Dominici familia, infi- SS. Ord.
gnis virtutis, ac sanctitatis Religiosa:
quæ quinque Domini vulneribus à
Deo

Deo donata, ac condecorata, eadem veluti totidem specula in sacro Redemptoris Corpore contemplabatur divinas ejus virtutes repræsentantia, quas ipsa sedulò exercens, venerandorum horum pignorum recordationem animo nunquam deponebat. Quod tantopere Salvatori placuit, ut in dexteræ manus ejus vulnere, cœlestis pulchritudinis, ac fragrantia flosculos enasci voluerit, qui nos monerent, si cum Apostolo, *Christi bonus odor esse cupimus in omni loco*, uti cupere debemus omnes, contentas in sacratissimis ejus vulneribus virtutes, veluti totidem flores, nobis legendas esse, ut iis animas nostras exornemus, semper memores, illas non aliter exercendas esse, quàm uti in ipsis sacratissimis vulneribus à Domino nobis ad exemplum proponuntur.

2. Cor. 2.

MODVS RECITANDI
CORONAM
SACRORVM QVINQVE
VVLNERVM
CHRISTI IESV.

*Pone me ut signaculum super cor tuum; Cant. 8:
ut signaculum super brachium tuum.*

OBSERVA.

 Vinquies recitanda est oratio
Dominica, in honorem Vul-
neris uniuscujusque, & uni-
ca Salutatio Angelica ad unumquod-
que numisma, ad honorem Matris af-
flictissimæ Filio condolentis, ut ab eo,
quod per sacra illius vulnera petimus,
nobis clementer impetrare dignetur.

PRIMO

Itaque hæc legens ad *Vulnus sacrum
sinistri pedis*, pete cum verâ pœnitudine
mise-

misericordem peccatorum tuorum
condonationem.

S E C U N D O.

Ad *dexteri pedis vulnus*, cum vero emen-
dationis proposito, pete gratiam resi-
stendi tentationibus, vitandi peccato-
rum pericula, & in virtutibus progre-
diendi.

T E R T I O.

Ad *vulnus sinistra manus*, pete saluta-
rem timorem, & ab æterna damnatio-
ne liberationem.

Q U A R T O.

Ad *vulnus dextera manus*, magnâ cum
fiduciâ, pete ut æternam beatitudi-
nem consequi possis.

Q U I N T O.

Ad *vulnus lateris*, pete vt in eo tibi
habitare liceat, & obtinere sincerum
IESV, ac MARIÆ amorem.

S E X T O.

Ad tria reliqua grana, in honorem
trium clavorum, dic tertiò:

*Eia Mater istud agas,
Crucifixi fige plagas
Cordi meo valide.*

S E P T I -

SEPTIMO.

Ad sacrum Domini Caput.

*O bone Iesu exaudi me.**Intra vulnera tua absconde me.*

OCTAVA

Ad Crucem.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto, sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in secula seculorum, Amen.

§. I.

Quàm antiquus sit hujus coronæ usus.

Plissimum, simul ac religiosissimum Chron. PP.
Præd. p. I.
l. I, c. 61g coronæ hujus exercitium, (quavis non eâ methodo, quæ jam præscribitur) videtur fuisse observatû à beato Hermanno, Ordinis sancti Dominici Religioso. Is enim cùm sacris Domini vulneribus esset admodû deditus, diebus singulis illa crebrò flexis genibus venerabatur hâc Ecclesiæ usitatâ salutatione: *Adoramus te Christe, & benedicimus tibi, quia per Crucē tuâ redemisti mundum; unicuiq; genuflexioni Dominicâ*
ora-

orationem subjungens: quæ pietas Salvatori tantoperè accepta fuit, ut se Hermanno detectis vulneribus videntum exhibens, eum ad singula deosculanda benignè invitaverit, quod ipse summâ reverentiâ, atque devotione faciens, ex illis tantum haufit solationum, atque si coelestem Beatorum dulcedinem jam degustaret. Usque adeò suavis est usus salutandi vulnera illa sacrosancta.

*Barry in
an. sac. de-
vot. 12. p. 1.*

Verùm diu ante Hermannum in usu fuit hæc erga sacra vulnera religio. Habet enim suum ab ipsa Deipara principium, uti testis est B. Ioanna Regis Galliæ filia, Annuntiarum fundatrix. Consueverat illa clavis quinque argenteis, iisque præacutis, pectus excruciare, & unâ in honorem sacrorum Domini Iesu vulnerum orationem Dominicam quinquies recitare, quod se à sanctissima ac piissima Domini Matre dicebat edoctam, eamque fassam, se hac devotione quotidie vulnera veneratam fuisse.

Emicuit & in hac pietate B. Mechtildis

dis in Comitatu Mansfeldiæ, Ordinis
sancti Benedicti Abbatissa. Filias suas
religiosas pia mater hortari erat solita,
ut pro affectu, quo in sacra vulnera
Salvatoris ferebantur, in illorum hono-
rem partitione in singulas factâ, quin-
quies mille orationes Dominicas, &
totidem salutationes Angelicas simul
omnes recitarent. Quæ devotio Salva-
tori ita placuit, ut Mechtildi extensis
brachiis, & patentibus vulneribus ap-
parens dixerit, Patrem suum horum
aspectu magnopere placari, seque cum
quinquies tantum oratio Dominica, &
salutatio Angelica in illorum venera-
tionem recitatur, mirum in modum
recreari.

§. II.

Quàm gratus Salvatori sit hujus Coronæ
usus.

Non potest itaque non gratissimus
accidere Salvatori novæ hujus
Coronæ usus, à quo quæ non beneficia
D sperabi-

sperabimus, quando eandem percur-
rendo toties illi sacra vulnera, piis con-
siderationibus, veluti balsamo condita,
repræsentamus. Nam quemadmodum
Regi, qui ut subditos suos in libertatem
ab hostibus vindicet, pro illis bellum
gerens, & fortiter pugnans, graviter
vulneratus est, nihil contingere potest
gratius, quàm ut liberati, præliorum, ac
vulnerum memores, ea in tabulis de-
picta, ac palam spectanda proponant,
grati animi ac devotionis erga libera-
torem suum æterna monumenta. Ita &
Salvatori nostro nihil æquè placet,
quàm certaminum ejus, cum antiquo
animarum nostrarum hoste suscepto-
rum, & vulnerum in illis acceptorum
devota memoria, quæ in Coronula no-
stra, veluti in totidem tabulis, oculis
nostris exhibentur, & ipse Dominus
redivivus, veluti totidem victoriæ ab
hostibus suis reportatæ signa, in corpo-
re glorioso servavit, ut æterna illorum
in animis nostris sit recordatio.

*Gaspar
Mancebo in
vita ejus.*

Quod probè intellexit Iohanna de
Guilhem Origuelis, oppido Regni Va-
lentiæ,

lentiæ, Ordinis S. Augustini, magnæ virtutis Religiosa, quæ anno 1607. vivere desiit. Assueverat illa secum assidue deferre in tabellâ, depicta Domini vulnera, oculisq; atque animo ea crebro subiicere. Quatuor tabellæ angulos occupabant manuum ac pedum vulnera, medium lateris seu cordis; sub hoc colūbula quiescebat varii coloris, quæ diceret; *Pone me iuxta te*: ipsi verò Iob 17. v. 3. cordis vulnere columbula alba, priore minor infidebat, hac Epigraphe; *In nidulo meo moriar*, in quo uti vixerat, ita in Iob 29. v. 18. eodem vitam ponere exoptans. Et nos in eodem vivere ac mori debemus, vulnerum Salvatoris semper memores, illa in Coronulâ nostrâ circumferentes, uti circumtulit Magdalena Carrasa Io. Rho lib. 3. c. 2. ex-emp. virt. Princeps in urbe Neapolitanâ matrona, quæ pro armillâ utebatur Deiparæ Rosario materia pretiosiore, quo pia fraus magis tegeretur. Illius globulis captus in horto Salvator, flagellatus, spinis coronatus, cruci affixus, insculptus erat, ut patientis ac vulnerati sui Salvatoris memoriam numquam de-

poneret, illoque monitore in æqualem Matronarum conuersatione, ac consuetis earum oblectamentis, diuinam Maiestatem non offenderet. Ita piæ animæ non in tabellis tantum, sculptis gemmis, ac numismatibus, sed multo magis in cordibus, vulnera Redemptoris sui circumferant, quod obsequium vt illi acceptissimum, ita nobis ad pietatem ac præsidium, utilissimum est.

§. III.

Coronam hanc Rosario, seu Coronæ Deiparæ nihil obesse, sed illam ab hac magis commendari.

Plum, ac beneuolum lectorem hinc rogatum velim, ut sibi persuadeat novam hanc Coronam non proponi, vt piissimum vsum, ac laudatissimum recitandi Deiparæ Virginis Rosarium, vlla ratione impediat, aut obscuret. Quemadmodum enim istud in honorem,

rem, & memoriam gratiarum innume-
rabilium, quas à diuina manu Deipara
liberaliter accepit, à magno illo Pa-
triarcha sancto Dominico institutum
est, constatque orationibus Dominicis
paucioribus, ac pluribus multò Saluta-
tionibus Angelicis, in quibus exordia
recensentur Redemptionis nostræ; Ita
Coronula hæc, quæ piè inventa est ob
eandem Redemptionis nostræ memo-
riam, in sacris quinque Domini Iesu
vulneribus consummatæ, tantùm usur-
pat quinque salutationes Angelicas, &
orationes Dominicas viginti quinque.
Neque improbandus est hic vsus, sicut
in Italia, Hispania, Indiis, aliisque Re-
gnis, ac Provinciis, non improbatur Co-
rona Iesu, à sancto R.R. D.D. Camaldu-
lensium Ordine, pro veneratione anno-
rum Domini, & sacrorum eius vulne-
rum, instituta; quæ triginta tribus ora-
tionibus Dominicis, & quinque Ange-
licis salutationibus constat, recitato ad
Crucem, Apostolorum symbolo. Cujus
Coronæ devotionem vt promoverent
Leo X. & Sixtus V. summi Pontifices,

Indulgentias varias eam recitantibus concesserunt : ut causa non appareat, cur hujus Coronæ pietas minus probari possit, quam etiam, uti mihi ex Vrbe scribitur, suis gratiis cōfirmavit, & promovit Paulus V. Pōtifex Maximus.

Rosin antiq. Roman. l. 4. c. 13.

Apud Romanos olim in more positum erat, fontes quotannis coronare floribus, eorumque festa celebrare, quæ *Fontinalia*, seu *Fontanalia* appellabant. Et nos fontes nostros habemus; *Mariæ* scilicet *Vbera*, & *Iesu Vulnera*; illa lacteis & niveis, hæc sanguineis, & rubicundis rivis manantia. Illa sanctissimus RR. PP. Prædicatorum Ordo rosas candidas coronat, centū scilicet, & quinquaginta Angelicis salutationibus, festoq; annuo veneratur: hæc nos, Orationibus Dominicis viginti quinque, totidē veluti purpureis rosas coronabimus, ac sacro die, olim ab Innocentio VI. instituto, per Innocentium X. uti confidimus, restituendo, honorabimus.

Neque sancta, ac divina hæc exercitia invicem sibi adversabuntur: nam uti cruenta filii vulnera, cum virgineis
Matris

Marris vberibus rectè conveniunt; ita
 & Coronæ utriusque invicem se pro-
 moturæ sunt, ut à Matris vberibus cum
 S. Augustino ad Filii vulnera, & à Filii
 vulneribus ad Matris vbera confugia-
 mus, & à Iesu ac Mariagratiâ, & mise-
 ricordiam impetremus; vel ut cum
 suavissimo, ac sanctissimo Bonaventu- *In stim.*
 ra; *Convulneremur vulneribus Filii, & Matris div. am.*
 vberibus lactemur, & lac Matris cum sanguine
 Filii misceamus, & faciamus nobis unam dulcis-
 simam potionem, ad depellendam omnem animi
 tristitiam.

§. IV.

*Allocutio Zachariæ Prophetæ ad Salva-
 torem vulneratum, & introductio ad
 sequentes considerationes.*

Quæramus ergo piâ sollicitudine
 ab optimo Salvatore, cū Zacha- *C. 13. v. 8.*
 ria Propheta, & dicamus ei: *Quid sunt pla-
 gæ istæ in medio manuum tuarū. Quam diu putas,
 & quomodo, inquit Rupertus & à quo, vel à Cap. 13.
 quibus dicetur ei? Nimirum in secula seculorum, in Zach.*

sine cessatione, dicitur ei; & admirando admiratione ineffabili dicitur ei; & à Deo Patre, cui factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, dicitur ei; & ab Angelis, qui in eum desiderant prospicere, dicitur ei; & ab hominibus, quos morte sua redemit, dicitur ei; Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum? O magnum miraculum! ô mirum spectaculum, exclamat Rupertus, præsertim in Domino dominatore omnium, plagas eum habere in medio manuum suarum! Quarum veneratione ut in Coronæ hujus usu utiliùs, ac suaviùs occupemur, decrevi piis animis quinque quinque considerationes, ad Dei ac vulnerati Salvatoris obsequium, & gloriam proponere, ut non uno tantum, sed omnibus vitæ nostræ diebus, & nos dicamus ei: Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum? nec manuum tantum, sed & in medio pedum, lateris, ac cordis tui suavissimi, atque amantissimi.

Observandum in sequentibus Considerationibus, exiguum, aut nullum fructum relaturum esse eum, qui in singulis Orationibus Dominicis, singulas

las considerationes vellet perpendere. Id enim non nisi cursim fieri posset: singulæ autem ad unum vulnus expendendæ sufficient, vel certè si ita fert affectus, quælibet una consideratio extendi poterit ad omnia vulnera; ut enim hæc inter se habent commune meritum, ac parem dignitatem, ita & communia, ac paria elogia, & Considerationes habere possunt.

D 5

QVIN.

QUINQVIES QVINQVE
 CONSIDERATIONES
 CRVENTORVM VVLNERVM
 CHRISTI IESV.

Psal. 50.

Or contritum, & humiliatum Deus.
non despicies, uti Rex David con-
tritus, & humiliatus testatur.
 Recitans itaque Orationem
 Dominicam quinques, & semel An-
 gelicam salutationem ad vulnus sa-
 crum sinistri pedis, ora Deum, ut tibi
 pec-

peccata tua misericorditer condonet, excitando in te veram contritionem, non ex timore pœnæ alicujus, aut dolore jacturæ; sed ex vero Dei amore, quòd immensam illam bonitatem, tam benevolum ac benignum Patrem, tantâ malitiâ, ac contemptu, tot peccatis, tamque gravibus offenderis.

CONSIDERATIO I.

*Vulnera Christi**Medicina animarum.*

DEus, cui proprium est misereri, verè sollicitus de filiis Pater, ita mundum dilexit, ut Filium suum unigenitum illi Medicum daret, ad curandos animarum nostrarum morbos, & quidem mortiferos. Vnde rectè S. Augustinus: *Bene nostis, charissimi, Dominum nostrum, & Salvatorem Iesum Christum à Patre datum esse Medicum salutis æternæ, & ad hoc eum suscepisse infirmitatem naturæ nostræ, ne sempiterna esset infirmitas nostra.*

*Serm. 18.
de verb.
Dom.*

Et perspicuè sanè Medicum se esse,
ac

ac venisse ut nobis mederetur, ipse Sal-
 Ca 4. v. 21. vator testatus est. Lucam audiamus :
 Et venit, inquit ille, Iesus à Nazareth, ubi nu-
 tritus erat, & intravit secundum consuetudinem
 suam, die Sabbathi in Synagogam, & surrexit le-
 Ca. 61. v. 1 gere. Et traditus est illi liber Isaia Prophetæ. Et
 ut revolvit librum, invenit locum, ubi scriptum
 erat, spiritus Domini super me, propter quod unxit
 me, euangelizare pauperibus misit me, sanare
 contritos corde. Et cum plicuisset librum, reddidit
 ministro, & sedit. Et omnium in Synagoga oculi
 erant intendentes in illum. Cæpit autem dicere ad
 illos, quia hodie hæc scriptura (Medicum sci-
 licet me à Patre missum esse) impleta est
 in auribus vestris; mederi enim veni contri-
 tis corde, oppressis scilicet à peccato ani-
 mabus, uti loquuntur Interpretes.

Matth. 6.
 9. v. 11.

Quod iterum alibi Dominus ipse af-
 firmat. Nā Capharnai à Levi Publica-
 no, qui deinde Apostolus, & Evāgelista
 Matthæus dictus est, ad mensam voca-
 tus, cum plures ille, eiusdem secum
 conditionis convivas adhibuisset, nec
 cum illis accumbere Salvator detre-
 ctaret, indignè id ferentes Pharisæi:
 Quare, ajunt, Domini discipulos allocu-
 ti,

ti, cum Publicanis, & peccatoribus manducat
 Magister vester? quibus Salvator ipse: Non
 est opus, inquit, valentibus medicus, sed malè Osea 6. v. 6
 habentibus, euntes autem discite quid est: mise-
 ricordiam volo, & non sacrificium. Non enim ve-
 ni vocare justos, sed peccatores. Inter quos, vel-
 uti misericors Medicus accumbebat,
 vt vulnera, ac morbos curaret, quibus
 illorum animæ laborabant.

Narrat Herodotus folere Ægyptum Lib. 1.
 Medicis abundare; neminem tamen
 eorum præterquam ægri unius curam
 suscipere solitū esse, ut ita omnē artem
 & industriam uni rectè sanādo impen-
 deret. Non ita Medicus noster, qui, uti
 Matthæus ait, Ca. 4. v. 23. circuibat totam Galilæā, sanans
 omnem languorem, & omnem infirmitatem. Et Ca. 4. v. 40.
 S. Lucas: Omnes qui habebant infirmos varijs
 languoribus, deducebant ad eum, & ille, singulis
 manus imponens, curabat eos. Non uni ergo
 infirmo Medicus est Salvator, sed om-
 nibus, à quacumque detinentur infir-
 mitate, & quidem solâ manus imposi-
 tione: quamquam sic singulis omnem
 divinæ suæ medicinæ opem impendit
 & operam, tanquam unis & unicis
 suis.

fuis. Quam manum medicam pro te anima mea cruci fixam, ac vulneratam reverenter exosculare, & salutarem ejus opem infirmitatibus tuis curandis implora.

Io. cap. 11.
v. 3.

Lazarus Marthæ, ac Mariæ frater in morbum inciderat: Sorores è familia sua certum hominem mittunt ad Iesum, qui dicat ei: *Domine, ecce quem amas, infirmatur*; quod amanti dicere satis erat. Centurio pro servi sui valetudine obsecrat. Respondet Dominus, *Ego veniam, & curabo eum.*

Math. c.
8. v. 5.

Domine Iesu, ecce animæ, quas amas infirmantur; veni ergo istis tuis benedictis & perfossis pedibus, & cura eas; veni istis tuis benedictis & perfossis manibus, & has super eas impone, & bene habebunt; veni isto tuo benedicto & transfixo latere, ut in hoc tanquam in divinum Nosocomium admittantur, & à te medico misericordissimo curentur; nam extra medicas illas tuas officinas, nulla animabus nostris salus esse potest.

Inter rosas ea est, quam pentaphyl-
lam

lam à totidem foliis vocamus, quæ a-
quis suis, oleo, unguento, aliisq̄ue, quæ
ab illa conficiuntur medicamentis, vul-
neribus curandis, morbisq̄ue pellendis
admodum opportuna est. Pentaphyl-
lam hanc rosam legimus in sacratissimo
Dominici Corporis horto, sanctissima
scilicet ejus quinque vulnera, quæ
aquâ, & sanguine suo pretioso, divinif-
q̄ue suis meritis, misericordiæ veluti
oleo, certam animarum nostrarum
vulneribus, ac morbis omnibus mede-
lam adferunt. *Profectò, inquit B. Petrus
Cardinalis Damianus, non casu quinque
sunt vulnera Salvatoris, lanceæ scilicet, & cla-
vorum, sed quia nos fueramus quinque sensuum
vulneribus sauciati, per has quinque plagas salu-
ti sumus perpetuæ restituti.*

Quod rectè intellexit antiqua illa,
& nunquam satis laudanda Germano-
rum pietas, apud quos publicus sacro-
rum Domini vulnerum cultus, olim
principium habuit, & temporum ini-
quitate collapsus, paucis abhinc annis
restitutus est. Gerebant ipsi divina hæc
pignora non animis tantùm impressa,
sed

Corona Sacratissimorum
fed & honorarijs nummis. Vt in sub-
jecta figura patet.

Quod etiam S. Bernardus intellexit *Serm. 62.*
 cùm ait, *Nihil tam efficax esse ad curanda con-*
scientiæ nostræ vulnera, nec non ad purgandam
mentis aciem, quàm est Christi vulnerum sedula
recordatio, quæ eâ de causâ, multò antè
 Bernardum, D. Leo in Domini Corpo-
 re servata dixit: quia huiusmodi sancte
 cogitationes magnam vim habent ex-
 citandi in nobis verum de peccatis
 commissis dolorem, ac sincerum erga
 Deum amorem, à quibus in Domini
 Iesu vulneribus, animarum nostrarum
 sanitas integerrima speranda est.

Filii Israël Deo rebelles, in deserto,
 serpentum morsibus læsi, æneo serpen-
 te conspecto, quem jussu Dei in stipite
 Moyse erexerat, à venenato vulnere
 curabantur. Effigiem ænei serpentis,
 ait Tertullianus, *formam designasse Domini-*
cæ crucis. Si ergo quispiam, uti monet Adria-
nus I. Pontifex, percussus fuerit à serpentibus
peccatorum, Christum crucifixum intueatur, &
 habebit sanitatem. Mosaicus autem ille ser-
 pens neque è lapide, neque è ligno,
 aliâve materiâ confectus, sed ex ære,
 non sine mysterio fusus erat. Æs enim

Ad Carol.
Mag. Reg.
Frans.

E Ægyptium

Camey lib.
1. hist. c. 14.

Ægyptium conservat humana cadavera, quibus populi illi, ne computrescerent, clavos æreos infigebant. Non secus à peccatorum corruptelâ animas nostras conservabunt clavi Domini Iesu, si illis cruci ejus configamur.

Atque ut in efficacissima hac medicina quærenda & adhibenda piè solliciti simus, ingenti nobis erit stimulo quod subiicio, habeoque ex fide digna relatione. Vir princeps spectatæ virtutis, Dominicæ Passioni admodum devotus erat, qui nullâ non nocte, antequam quieti se daret, Christi Cruce pendentis (quam in mensa sua ante oculos semper habebat) pedes osculabatur. Æmulos patiebatur Principis optimi virtus. Convenerunt illi cum cubiculi ejus præfecto de tollendo per venenum Domino, quod perfidus ille Crucifixi pedibus immiscuit, ut dum his de more Princeps osculum daret, præsentissimi veneni pestem spiritu ipso hauriret, & in viscera transmitteret. Verùm Deus, qui populo suo adversus serpentum venena, in Crucis
suæ

suę figura adfuit, in ejusdem effigie ser-
vo suo non defuit. Cùm enim pro con-
suetudine sua Princeps, priusquam de-
cumberet, crucifixi sui pedibus oscu-
lum ferret, reluctatus est in imagine
sua Dominus, atque osculum non ad-
misit. Percussus rei novitate Princeps,
verebatur ne occulto aliquo crimine
hujus repulsæ dedisset causam. At cu-
biculi præfectus, Dei providentiã erga
Dominum suum permotus, illi ad ge-
nua accidit; rem à se perfidè gestam a-
peruit; culpã supplex deprecatur, faci-
lemq; teterrimi facinoris veniam non
tanquã à Principe, ac Domino, sed vel-
ut ab amantissimo Patre impetrat. Eia
anima mea, ad benedicta sacrorum Do-
mini pedum vulnera semper cõfugito.
Habes enim in his præstantissimũ, cõtra
omnium scelerum venena, antidotum.

Neque vulnera Domini animarum
nocentioribus, ut ita dicam, venenis,
deviis scilicet cogitationibus, quibus
veluti pedibus itur ad malum, sed ea-
rundem morbis omnibus, quibus intel-
lectus, voluntas, memoria, omnesque

Serm. 59. de verb. Dom. Augustinus, toto orbe, ab Oriente usque ad Occidentem grandis ægrotus, sed ad sanandum grandem ægrotum, descendit omnipotens Medicus. Humiliavit se ad mortalem carnem, tanquam ad ægroti lectulum, sacratissima sua nobis aperit vulnera, veluti tot officinas medicas, in quibus contra omnes animæ nostræ morbos remedia affluunt. Ingredere, ait S. Bonaventura, has vulnerum Domini Iesu apothecas, & accipe in illis medicinam sanativam, restaurativam, præservativam, & conservativam. Ibi quæcumque appetis electuaria reperies, quæ animæ tuæ stomachum fastidientem ad divinum gustum restituant. Sanabuntur languores tui, inquit Augustinus, noli timere, magni sunt, inquires, sed major est Medicus: Omnipotenti Medico nullus languor incurabilis occurrit. Vide & obstupesce anima mea grandem ægrotum in rabiem, & furias actum; habe & grandem medicinam, & eandem morbis tuis multis, & maximis spera. Quid fecit medicus, inquit Augustinus, in phrenetico Saulo? prostravit saevientem, erexit credentem: prostravit persecutorem, erexit prædica-

Lib. de
 Symb. c. 3.

prædicatorem. Prostratus in terram dormiuit
 phreneticus, surrexit, & factus est medicus. Cæ-
 pit curare in alijs morbum, quo ipse laborauerat,
 & effectus discipulus cælestis Archiatri, antido-
 rum habuit confectum ex sanguine medici. Prior
 ipse bibit, & bibendum infirmis suis præbuit.
 Ecce grandem ægrotum, ecce grande
 remedium! de quo Ambrosius; *Vulnus*
est, inquit, quod Christus accepit sed medicina
est, quam effudit; de qua ita Augustinus;
O medicinam omnibus consulentem, omnia tumen-
tia comprimentem, omnia tabescentia reficientem,
omnia superflua resecantem, omnia necessaria
custodientem, omnia perditâ reparantem, om-
nia deprauata corrigentem.

*L. de Agor.
Christi
cap. 11.*

Graue malum est, & quo homini
 vix grauius quidquam contingere po-
 test, oculorum cæcitas, obscuritas, aut
 quævis alia infirmitas; ut rectè salutâti
 Angelo, & gaudium ei precanti, respõ-
 derit Tobias; *Quale gaudium mihi erit, qui in*
tenebris sedeo, & lumen cœli non video. Et cœ-
cus ille Evangelicus post Dominum
prætereuntem clamans, cum hic ab
eo peteret; Quid tibi vis faciam? Domine,
inquit, vt videam; non opes, non hono-

*Tob c. 5.
v. 11.*

*Luca 18.
v. 41.*

E 3

res,

res, non corporis cōmoda, ab eo, quem credebat illa posse dare, sed vnum oculorum usum petit, quem bonis omnibus iudicabat anteponendum.

Lib. 50.
Hom. 43.

Totus mundus cæcus est ait S. Augustinus, *ideoque venisse Deum illuminatorem, ut Diabolum pelleret excacatorem.* Cæcis itaque mundus plenus est, ijs, inquam, qui videntes non vident, quæ ad virtutis profectum & animæ salutem conducunt, vident autem acutè nimis, & sectantur, quæ ad corporis commoda spectant, & æternis periculis animam exponunt. Quæ cæcitas aliquando etiam Dei servos invadit, uti ipse Deus queritur, *Quis cæcus nisi servus meus?* sed quod huic malo remedium inveniemus? Collyrio opus est, quo S. Ioannes vult *inungi oculos nostros, ut videamus.* paratur id ex ovi albumine, & aquâ rosaceâ, quam rosa nostra Pentaphylla dabit, ad omnem à nobis oculorum infirmitatem, ac cæcitatem depellendam.

Luc. Vad.
T. 2. An.
Min. a.
Chr. 1253.
n. 44.

Tyrocinium agebat in S. Francisci familiâ Iuvenis domo nobili, & opulentâ natus, qui animo quo cœperat, factus

factus remissior, præ splendidâ parentum domo, fastidire, vilius Monasterij tectum, non ferre data ad virtutem Magistri sui mōnita, respicere ad patris, ac matris blanditias, præ fratribus, ac sororibus, socios tyrones cōtemnere, mensam pauperem repudiare, anhelare ad delictiorem. Dicam hîc cū S. Augustino; *Cū magnum malum putent homines In Psal. 9. oculorum cæcitatem, quia lux illa retrahitur; quantam ergo pœnam patiatur, qui eò perducitur, ut non sit Deus in conspectu ejus!* uti in conspectu Tyronis hujus non erat, qui mente cæcâ mundum repetere, & clam omnibus fugam capeffere decernebat, quam dum aggreditur, amisso visu, viam evadendi non reperit. Itaque dum errabundus quaquaversum abire tentat, in templum elabitur, ubi à cruci affixo Salvatore interrogatus, cur fugam ita noxiam, & infamem inire tentaret? Respondit: se adeò delicatè educatum, aspero, ac duro isti vitæ generi parem non esse; Cui Christus. *Respice ad manus meas, & pedes meos, conspice latus pro te*

transfixum, collige sanguinem pro te effluentem inunge collyrio hoc oculos tuos, & videbis quàm exigua sunt, quæ pateris, si cum cruciatis meis conferantur. Intinxit Tyro digitum in latus Domini, & sacro illo sanguine, rosæ, inquam, illius Pentaphyllæ divino liquore oculos liniens, corporis & animi visum recepit, ac depulsa omni tentatione, cognovit beatius esse nihil, quàm patientis Salvatoris vestigia sectari. Vnge Domine IESU eodem sacri tui cruoris collyrio, & illumina oculos meos, vt te cum Tyrone illo videam, cognoscam, & amplectar pro me adeò dura patientem, & in Cruce infami morientem.

Magnum ægro solatium est, cùm Medicum benignum, sibi que habet compatientem, & simul omnipotentem. Is nobis Dominus Iesus est, ait Drogo

De sacram S. R. E. Cardinalis: Clamat, inquit ille,
Dom. pass. *Saluator de Cruce,* O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, & videte, si est dolor, sicut dolor meus; nemo est qui audit, nemo est qui consolatur, nemo est qui respondeat. Siro, inquit Dominus.

Quid

Quid sitis mi Iesu? Ergone plus cruciat sitis, quam
Cruce? De Cruce siles, & de siti clamas, sitio! Quid?
vestram fidem, vestram salutem, vestrum gau-
dium, plus animarum vestrarum dolores, quam
corporis mei cruciatus me affligunt. Ut rectè
ille tibi accinat,

Quæ petis in tantis sitiens solatia pœnis,
A nobis, non à fontibus illa petis.

Hæc mihi de Cruce clamas, & carne tua san-
ctissima, veluti mundissima sindone, sacrorum
vulnerum tuorum balsamo peruncta, alligas vul-
nera animarum nostrarum. ô Samaritane mise-
ricors, & saucis, atque ægris tuis compateris
compassione inenarrabili.

Apud Isaiam apprehendebat vir fratrem ^{Cap. 3. v. 6.}
suum, domesticum patris sui: vestimentum,
inquiens, tibi est, Princeps esto noster. At
ille respondebat: Non sum medicus, & in
domo mea non est panis, neque vestimentum.
nolite constituere me Principem populi. Eia Do-
mine Iesu, frater noster es, domesticus
Patris tui, & Patris nostri, esto Princeps
noster. Nam Medicus es, & quidem
omnipotens, panis tibi est in domo tua,
panis, inquam, qui de cælo descendit, & dat ^{Ioan. 6. v.}
vitam mundo. Vestimentum tibi est, & ^{33.}

E s

quidem

Matth. 22.
v. 12.

quidem nuptiale, quo qui induitur, è
cœlesti mensa tua non eiicietur. Esto
ergo Princeps noster, ô Medice omni-
potens, & sana animas nostras, quia
peccavimus tibi.

Eccles. c. 38.
v. 1.

Honora, inquit Sapiens, Medicum pro-
pter necessitatem. Quæ verò animarum
nostrarum major necessitas, quàm eas
criminum suorum morbis, atque vul-
neribus mori æternam mortem. Hanc
ut evadamus de Sapiensis consilio
omnipotens nobis Medicus honoran-
dus est. At quis Medicus tantò in æ-
grum suum fuit affectu, tantaque illum
prosecutus est commiseratione, ut pro
illo sanitati restituendo, ejus in se mor-
bos suscipere, vulneribus confici, san-
guinem suum profundere voluerit?

Cap. 53.
v. 4.

Voluit id, teste Isaia, Salvator; qui verè
languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse
portavit, & suscepit omnes infirmitates nostras, ne
æterna esset, uti D. Augustinus ait, infirmi-

Serm. 3. de
Vigil. Nat.
Dom.

tas nostra. Nesciebam, inquit Bernardus,
sanus mihi videbar, & ecce mittitur Virginis fi-
lius, Filius Dei altissimi, & jubetur occidi, ut
vulneribus meis pretioso sanguinis sui balsamo

medea-

medeatur. Agnosce, ô homo. quàm gravia sint vul-
nera, pro quibus necesse est Dominum Christum
vulnerari, si non essent hæc ad mortem, & mortem
sempiternam, nunquam pro eorum remedio Dei
Filius moreretur.

Eduardus Angliæ Rex, in prælio sa-
gittâ veneno infectâ læditur: sine re-
medio erat vulnus medicorum judi-
cio, nisi venenum quispiam exfugeret.
Audiunt consilium Regii cubiculi
Præfecti: horrent omnes. Audivit &
Regina, quæ Rege dormiente, suspen-
so gradu, horrore nullo, amore sum-
mo ad lectum accedens, os vulneri
intrepidè admovet, ac sibi in viscera
venenum, & mortem attrahit, Re-
giq̃ue vitam interitu suo conservat. O
amor Salvatoris amantissimi quàm im-
mensus es! Telo venenatissimo flagi-
tiorum nostrorum vulnerati omnes
eramur, remedium malo huic mortife-
ro nullum erat aliud, quàm, ut omni-
potens Medicus vulnera sua sacratissi-
ma quasi tot ora vulneribus nostris ap-
plicaret, venena exfugeret, vitam sibi
tolleret, nobis daret.

Roder. de
reb. Hisp.

Suavi,

*Lib. 5. Inst.
divina piet.
c. 45.*

Suavi, ac jucundo ausu medicinam hanc in vulneribus Salvatoris reperit sancta Gertrudis, Ordinis sancti Benedicti in Germaniâ Abbatissa. Hæc quodam Veneris die, dum sacram Domini passionem meditaretur, ut Iesu suo patienti solatium aliquod adferret, credens id sibi licitum, extractis è Crucifixo suo clavis ferreis, aromaticos substituit. Sollicita deinde pia Virgo quasi levitate aliquâ peccasset, à Salvatore intellexit magno- perè sibi innocentem hanc pietatem placuisse, atque ab eo tempore, ex suis se vulneribus, pretiosum sanguinis sui balsamum in animam ejus effudisse, ad omnes ejus sanandas infirmitates; seque idem facturum omnibus, qui sacra ipsius vulnera, quâ decet religione, venerarentur.

Neque animarum tantùm, sed corporum etiam morbos, Domini vulnera tollunt. Refert Franciscus de *De vulner. Dom. c. 5.* Offuna solitum in Hispania esse Missam celebrari pro infirmis de vulneribus, seu passione Domini, pluresque sanctissimo

atissimo hoc sacrificio valetudinem recuperasse. Gravi capitis dolore affligebatur beata Mechtildis, invitatur à Salvatore, vt quod voluerit pro remedio, vulnus sacri sui Corporis subeat. Remedium illa amplectitur, sed vulneris delectum Domino relinquit, qui eam ad lateris vulnus invitat, quod ipsa piâ meditatione ingressa, omni se liberam dolore protinus sensit.

*Lib. 2. grat.
spir. c. 22.*

Venite animæ, vulneratum Dominum amantes, & emite absque argento, & *Isaia 55. v. 1.* absque ulla commutatione in vulneribus Salvatoris medicinam infirmitatibus vestris plurimis, & maximis: lacrymula vna, suave unum ex imo pectore suspirium, satis erunt, quæ bonæ peccatorum confessioni juncta, in sacratissimo Domini sanguine, medelam certam morbis nostris invenient.

At novus æger, aut dixerim melius antiquo-novus, qui mortalium turbæ parum curæ est, se nobis curandum exhibet. Vñratum est, à Medicis ægros, non ab ægris Medicos suis medelam morbis quærere. Experti sumus hactenus

*Gazet in
Historia
Ecclesiasti-
ca Belgii.*

nus Dominum Iesum non animarum
nostrarum tantum, sed & corporum
mala, praesentissimo sacrorum suorum
vulnerum remedio curasse; at modò
à viro nobili aequè ac pio Ioanne Hul-
delbergio vulneribus suis medicinam
postulat ipse, cum sit omnipotens Me-
dicus. Ah quàm ingratum, quàm cru-
delenimis hominum genus, Salvato-
rem suum iterum in seipsis crucifigen-
tium, & plagis conficientiù immanissi-
mis. Res est admiranda, & monito ple-
na divino. Anno à Christo nato 1405.
noctibus tribus, quæ Martis, Mercu-
rij, ac Iovis dies ante Pentecostem præ-
cedunt, Salvator se, Paludamento ho-
loferico cæruleo, bysso alba suffulto in-
dutum Ioanni spectandum exhibuit.
Majestate, multaque luce plena erant
omnia. Obstupescit ille, neque visum
intelligit, neque eum, qui se videndum
præbet, agnoscit. At continuò alia re-
rum facies obijcitur. Explicat Dominus
paludamentum, corpus ostendit plagis
confossum; latusque apertum, fontis
instar copiosum fundens sanguinem,

& in Ioannem defluentem: Postulat ab illo Salvator Medicum vulneribus suis curandis advocari, ac percussores suos dignis suppliciis puniri; Ioannes illa petitione percussus, nullum totâ viciniâ, ait Medicum esse, qui tot, tam-que atrocibus plagis medelam afferat, neque ejus se esse autoritatis, aut potestatis, qui conquisitos percussores istos meritis pœnis subijciat. Ad quem tum Dominus, adfer manum tuam, pertracta, & delini vulnera mea, ut hoc mihi à te sit solatium, cùm remedium aliud nullum à te possim obtinere.

Anima mea; Tu mihi hîc compellanda es. Vir hic nobilis nondum Dominum Iesum agnoscit, nisi cùm visus sibi ingredi arcis suæ facellum, observat Christi in cruce pendentis effigiem, illum ipsum repræsentare, qui noctibus istis tribus consequentibus se illi videndum exhibuerat plagis conscissum; è cujus latere sacro cruore fuerat perfusus. Tum Ioannes se damnare, seque Redemptoris sui denuò percussorem,

cufforem, tantorumque vulnerum auctorem facere, atque in has voces prorumpere:

*Ferree, cur te nec plaga, nec vulnera tangunt
Illa, quibus cautes indoluisse ferunt?*

Ferree, cur lacrymã nec sanguinis elicit imber?

Nec, qui se fuso sanguine prodit, amor?

Nate Deo, quãnam possum te dicere causa,

Tõr mala, nullo non tempore, velle pari?

Scilicet vt serves, à quo sic læderis, hostem?

Et læsus partes conciliantis agas?

Et quisquam tanto non cedit victus amor?

Immemor & luctus sustinet esse tui?

Dixerat, & sibi redditus totum se Salvatori dedit, ac Isaaci-Sylvæ Monasterio, quod Canonicorum Regularium S. Augustini hodie est, fundis suis in hoc attributis, initium fecit.

Eia anima mea compellanda, inquam, *Hic* mihi es. In ostento illo vulneratum atque sanguinolentum Salvatorem non noverat vir ille nobilis. At tu sat illum nosti, vt viso nullo opus sit; dicunt Prophetæ, Evangelistæ scribunt, te illam esse quæ Iudæorum manibus, immaniter ad eum Salvatorem
tuum

tuum habuisti, quæ peccatis tuis illum denuo cruci affigis, & vulneribus concidis. Postulat ipse à te Medicum, neque ab alio quàm à te curari cupit, porrige ei boni operis manum, adde sinceræ Confessionis sinceræ contriti cordis lacrymas, quibus vulnera ejus balsamo veluti optatissimo vngas, ac lenias; dignis pœnitentiæ operibus impunita non sint scelera tua, & à te velut ab optatissimo Medico vulnera sua, quæ repetijsti, curata agnoscet Salvator.

CONSIDERATIO II.

*Vulnera Christi**Fontes aquarum viventium.*

A Quam petebat in deserto populus Israel, pro quo Moyses orans, Num. 20.
v. 6.
ait: Domine Deus, audi clamorem populi, & aperi eis thesaurum tuum, fontem aquæ vivæ. Et jubente Domino, percussit virgâ bis silicem, & egressæ sunt aquæ largissimæ. Aptè hîc B. Petrus
F Damiani

Serm. de
exaltat.
S. Crucis.

Damiani S. R. E. Cardinalis, *Petrā illa,* inquit, *juxta Apostolū, Christus erat. Accedit virga ad silicem, & haurienda populis aqua producitur: adhibetur crux Christo, & omnium corda credentium irrigantur. Quod Sacramentum, & ipse Moyses per spiritum non ignorasse cognoscitur, si ejusdem subtiliter verba pensentur; Aperri, inquit, Domine thesaurum tuum, fontem aquæ vivæ. Neque enim tam magnificis ac divinis verbis elementum describeret, ex cavernis videlicet terræ, profluum, ac deinceps in secessuum cuniculos egerendum. Nunquid enim dignum fuit viles aquas, Dei appellare thesaurum? Dei itaque thesaurum aquam illam proculdubio nominat, etiam assentiente Damiano, quæ è latere Iesu lanceâ transfixo, cum sanguine continuo exivit, junxitque se manuum ejus, ac pedum perforatorū divinis fontibus. Id quod diu ante B. Damianum etiam observarunt Severianus Gabalonensis in Syria Episcopus, & Macarius Archiepiscopus Philadelphensis, qui ajunt, à Moysse, primo ictu directè in petram librato, venâ scaturire incipiente, secundo obliquè & transversim, aquas egressas esse largissimas; ita & in*

cruce

Orat. 4. de
S. Cruc.
Orat. de
exaltat.
S. Crucis.

cruce è recto, & transverso ligno confecta; sacro Christi Corpore clavis, directè percusso, divini ejus sanguinis primæ se scaturigines aperuere; at verò corde ipso à dextero latere, lanceâ transversè verberato, totius sacratissimi sanguinis egressæ sunt aquæ largissimæ, ad curandam omnem animarum necessitatem hisce aquarum viventium thesauris, à Moÿse prænunciatis, quas ne vnquam negligamus monet & terret nos Propheta cum ait; *Domine, omnes, qui te derelinquunt, confundentur, recedentes à te in terra scribentur, quia dereliquerunt venam aquarum viventium Dominum.*

Quinque fontes in Salvatore nostro reperit, & aperit S. Bernardus, I. est *Serm. I. de ad abluend. sordes.* II. *ad levandam sitim.* III. *Nat. Dom. ad rigandum.* IV. *ad cibos decoquendos;* quod in Scandia fieri narrat Abrahamus Ortelius, ubi fontem esse ait adeò calentem, qui sine ullo ignis adminiculo, elixet omnia. Primum fontem vocat Bernardus *Misericordiæ.* Secundum, *divinæ Sapientiæ.* Tertium, *Devotionis.* Quartum, *Emulationis, & sancti zeli.* Quatuor hos

F 2 fontes

fontes adhuc in carne viventibus nobis, in semet-
ipso Christus exhibuit. Quintum, qui est fons
vitæ, post hoc sæculum repromittens; ad quem si-
tiebat Propheta cùm diceret; Sitivit anima mea
ad Deum fontem vivum. Fortassis etiam propter
hos quatuor fontes, quatuor in locis vulneratus est
Christus adhuc vivens in cruce; propter quintum,
cùm jam tradidisset spiritum, transforatus est in
latere. Vivebat adhuc cùm fodiebantur ei manus,
& pedes, ut nobis adhuc viventibus quatuor fon-
tes ex se ipso proferret. Quintum protulit vulnus
lateris, cùm jam exspirasset, ut in se nihilominus
quintum nobis fontem post obitum aperiret.
Fontem hunc è Domini latere, ac
corde proficientem in Dei servos vidit
S. Gertrudis, qui etiam in hac mortali
vitâ illos cœlesti suavitate reficiebat.

Lib. 8. Inf.
sp. c. 7.

Neque cordis tantùm, sed omnium
omniò vulnerum fontes, de quibus
modò Bernardus, defluunt in Sacer-
dotes, omnemque populum, quoties
sacra hostia in Missæ sacrificio eleva-
tur; quoties communicaturis sacro-
sanctum Domini corpus porrigitur;
quoties Salvator in venerabili Sacra-
mento visitur, colitur, & adoratur,
patent

patent tunc divini hi fontes, & pias animas pretioso Domini Iesu sanguine, hoc est, thesauro meritorum, ac gratiarum ejus, rigant, recreant, mundant, omni que bono cumulant. *Haurite dilectissimi*, clamat Bernardus, in gaudio *Is. 12. v. 1.*
aquis de fontibus Salvatoris, de vulneribus Iesu.

Et primus quidem communis est omnibus; in multis enim offendimus omnes, & necessarium habemus misericordiae fontem, ad abluendas offensionum sordes: Omnes namque peccavimus, & egemus gloriae Dei. Quia ergo nemo mundus a sorde, necessarius est omnibus fons misericordiae, ex sacris Domini vulneribus fluens. Ita Bernardus.

Consonat his S. Ambrosius in Psalmos, ubi loquens de vulnere lateris; *Non tabes*, inquit, *mortis de vulneribus Domini, sed fons vitae scaturivit aeternae*, ut scriptura nos edocet dicens; & *saliet aqua cum delectatione de fontibus Salvatoris. Exilivit ergo de latere aqua, & sanguis, ut nos ablueremur, & biberemus salutem.* *Psal. 37.*

Aquae in urbe Hierosolymitana, in quibus oves ad sacrificium abluentur, *Bethsaida* apud S. Ioannem Euange-

listam nuncupatæ, quinque porticibus
cinctæ erant. Domini Iesu sanguis, ex
quinque ejus vulneribus, quasi toti-
dem porticibus fluens, aquas nobis
dat, in quibus ipse, Agnus ille inno-
cens, scelerum nostrorum sordes, quas
in se susceperat, abluens, de se, ac nobis
immaculatum Deo obtulit holocau-
tum. Ad has aquas pœnitens David
anhelabat, cùm mundari desiderans,
Ps. 50. v. 3. ita oraret: *Amplius lava me ab iniquitate
mea, & à peccato meo munda me.* Ad harum
aquarum fiduciam nos excitat Apo-
Heb. 9. v. 13 stolus, cùm ait: *Si sanguis hircorum, & tau-
rorum, & cinis vitulæ aspersus, inquinatos sancti-
ficat ad emundationem carnis, quanto magis
sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum, semet-
ipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit con-
scientiam nostram ab operibus mortuis, ad ser-
viendum Deo viventi.*

Instit. spir. Ita emendata fuit sancta Gertrudis,
l. 4. c. 36. quæ solita erat sanctissimæ Trinitati
crebras pro Salvatoris nostri passione
gratias agere, ejusque vulnera à Pas-
chate, quasi adhuc à recenti sanguine
calentia, frequenter deosculari; quæ
pietas

pietas Domino tantopere placuit, vt se Gertrudi cum sacris suis quinque vulneribus, aureis floribus exornatis, videndum exhibuerit, eam hac voce compellans; *Vide filia, quomodo affectu ac devotione tuâ me ornaueris; adero tibi in horâ mortis, & in his vulneribus meis lavabo te, submergamque peccata tua, imò, & omnium eorum qui simili affectu vulnera mea salutauerint.*

Da, obsecro, Domine ita, cum pia hac Virgine, obsequiis, ita affectibus meis, totidem veluti floribus, exornare sacra vulnera tua, vt fontes mihi sint, in quibus à te abluar, & submergas, tanquam in rubro pretiosi tui sanguinis mari, Pharaonem meum cum exercitu suo omni; rebellem, inquam, voluntatem meam cum inordinatis suis affectionibus, quæ divinam tuam Majestatem persequuntur.

Paulus Aresi, Tortonæ in Ducatu Mediolanensi, magna virtute, ac doctrina Episcopus, ex Levitici libro 14. ait, Deum pro expurgando fœdo lepræ morbo, mandasse antiquæ legis Sacerdotibus, ut passeret duos acciperent,

F 4

quorum

*P. 2. l. 14.**Embl. 102.**cap. 14.*

quorum unum in holocaustum immolarent; alterum verò liberum permetterent avolare, postquam ei, uti Hebræorum Magistri tradunt, quasi scâ venâ, ex binis alis, pedibus, ac pectore sanguinem eduxissent, mundandæ lepræ necessarium.

Nunquid anima mea ad abluendam gravissimam illam tuam lepram, in pedibus, manibus, ac pectore, Dominus Iesus, sibi venas omnes aperiri voluit, quo te purum, ac mundum æterno Patri suo repræsenteret?

*Brev. Rom.
31. De
comb.*

Leprâ infectus erat Constantinus Imperator, suadebant Medici, ut ex infantum sanguine balneum sibi pararet, eoque lavaretur. Dissuaserunt impiam crudelitatem sancti Apostoli Petrus, & Paulus, illi per noctem visi, monueruntque, si curari vellet, Silvestrum Pontificem in Soracte Monte latitantem accerseret, à quo, in baptismo, sacro Domini sanguine ablutus, corporis sanitatem recuperaret, & animæ obtineret: primus inter Romanos Imperatores, qui fidem Christianam cõplexus,

plexus, toto eam orbe propagavit.

Cœlestis hujus beneficij memoriam, ut omnibus retrò sæculis Cōstantinus æternam relinqueret, Basilicas Apostolorum Principibus Augusto opere Romæ duas exædificavit. In illa, quæ Divo Petro, Christi vicario sacra erat, præter ornamenta reliqua apsidem, seu tribunam fieri jussit opere tessulato convestitam, quam Sixtus V. Pontifex Maximus sustulit, ut perficiendæ novæ, & admirandæ Basilicæ, per Iulium II. qualem nulla vidit antiquitas, cœptæ locum faceret. Antequam tamen solo illa æquaretur R. R. D. D. Canonici exemplar ejus in chartâ pergamena efformari, ac coloribus depingi curarunt, duorum Tabellionum fide testatum, ut posteris de Constantini Cæsaris pietate, atque in Deum gratitudine constaret.

Est autem hic apsidis, seu tribunæ ornatus. Cernebatur in ea sub throno regio Crux, quasi gemmis distincta, insistens pulvinari pretioso quod aræ incumbebat, ante quam in monte stabat

Agnus è dexteri lateris vulnere in calicem, sanguinem copiosè fundens, de sub cujus pedibus fontes quatuor defluebant, atque unà cum lateris & calicis rivo, ad montis radicem conveniebant in fluvium; quo sanctum Baptisma, è sacro quinque Domini vulnerũ sanguine paratum, Constantinus representare voluit omnibus, divinorum horum pignorum amorem, ac venerationem concilians; in quibus, veluti in cœlesti balneo, corporis, & animæ expurgationem obtinisset. Conijce oculos lector, in figuram hanc mysterijs plenam, eâque frueri.

Balncum

Orat. 6.

2. Cor. 7.

v. 1.

Is. I. v. 16.

Serm. de
Resur.
Dom.Aloys. Iug.
elog. 76.

Balneum hoc salutare nobis etiam aperit S. Gregorius Nazianzenus, quando cum Apostolo monet, ut emundemur ab omni inquinamento carnis, & spiritus, & cū Propheta, ut lavemur, & mundi efficiamur. Neque enim purus Deus, inquit, tanto in pretio quidquam habet, quàm puritatem, & peccatorum purgationem: quam ut consequamur, pretiosi sanguinis sui balneum, in vulneribus sacratissimis, divino amoris igne succensum, nobis apparavit. Divi Nazianzeni pietati subscribit S. Cyprianus. De latere tuo, inquit, Domine Iesu, fons egreditur: ex hoc non solum ablutionis primæ, Baptismi scilicet, venas haurimus, sed & compunctionis, & lacrymarum perennes effluunt rivi, misericordiarum tuarum, & totius pietatis testes, quando in peccata relapsis secunda ablutione opus est. Ad hoc argumentum appositè ille,

Quos cum non posset dare fontes ex oculis,
Dedit ex latere.

Ita hoc voluerat novo argumento probatum,

Iniquitates Mortalium

Se planè abluisse ex corde.

Hic est fons ille, de quo Propheta
Zacharias

Zacharias ; *In die illa erit fons patens domui* Cap. 13.
Iacob, & habitatoribus Ierusalem, in ablutionem v. 1.

peccatorum. Fons hic, ex communi Patrum sententiâ, est Christus Dominus, qui, ut ait S. Gregorius, ab æterno in sinu Patris clausus, quando venit plenitudo temporis, clavis, ac lanceâ, in cruce apertus fuit, ut in sacro vulnerum suorum sanguine lavaret nos à peccatis nostris. Vnde rectè D. Augustinus: In ps. 142.

Quoniam fons vitæ, tu es Domine ; ad te levavi animam meam, non contra te, tanquam vas attuli eam; imple ergo me, & lava me. Elue, inquit Hugo Victorinus, Domine Iesu, culpam, quam non fecisti, munda corpus, quod plasmasti, lava animam, quam tuâ imagine signasti.

Meritò queritur D. Gregorius, quâ plurimos hære in peccatorum suorum sordibus, cum tamen satis illis sit præspectum, quàm multi in divinæ misericordiæ fontibus animas abluerint.

Querere, inquit, deberemus misericordiæ fontes, etiamsi clausi essent: Patent modò in vulneribus Salvatoris, & tamen à nobis negliguntur. Hom 20, in Ezech.

At non illos neglexit S. Catharina Senensis,

Senensis,

*In concl.
anima c. 1.*

Senensis, quam, ut refert Blosius, cum Diabolus vellet decipere, & ad nimiam pusillanimitatem, seu ad desperationem adducere, nitens ei persuadere, quod vita ipsius falsa, inutilis, & perversa esset, illa à Dei bonitate edocta, humiliter elevavit mentem suam ad misericordiam divinam, dicens; *Ego apertè Creatori meo confiteor, me quotidie in tenebris fuisse, maleq; vixisse: verum tamen latitabo in vulneribus Domini mei Iesu Christi, & omnium iniquitatum mearum maculas, pretioso sanguine ejus abluam, atque cum sancto desiderio jugiter gaudebo in ipso Creatore, & Redemptore* *Is. 12. v. 1.* *meo, neque desinam cum Propheta pro necessitate animæ meæ haurire in gaudio aquis de fontibus, de vulneribus Salvatoris: quâ virginis pietate, ac fiduciâ, mox dæmon in fugam conversus est.*

*In Elog.
eius M. S.*

Catharinâ imitabatur Maria Claudina, Burgunda Cœlestina, quæ peracto quotidie examine vespertino, vulneri lateris Domini se committebat, in eoque diei istius defectus eluebat, orans ac obtestans, ut eâ nocte, isto in refugio, ab inimici insidiis custodiretur.

Neque

Neque animæ tantùm in sacris Do-
 mini vulneribus, à peccatorum sordi-
 bus expurgantur, sed novâ etiam gra-
 tiâ *supra nivem dealbantur*, ut canit Prophe-
 ta Regius, cùm non minor sit sanguini *Psal. 50.*
 Salvatoris, quàm aquis illis, virtus, quæ *v. 9.*
 oves, quas nigro vellere accipiunt, albo *Plin lib. 2.*
 reddunt. *c. 103.*

Iuvenis genere, ac moribus nobilis, *Angelus*
 urbem præclaram admodum, sibi per *Manriques*
 speciem oblatam in celso ardui mon- *in Histor.*
 tis cacumine sitam conspexerat, cuius *Cister. an.*
 ingenti desiderio tenebatur; verùm *Chr. 1104.*
 dum flumen horret traicere, quod *Cistercij 7.*
 montem undique cingebat & cruen-
 tum interpretari, ac dicere possu-
 mus, animadverit nonnullos specta-
 tæ formæ viros in eo vestes suas
 abluere, quibus laborantibus subsi-
 dio veniebat alius cultu & formâ
 dissimilis. Ex hoc juvenis quærit, *Quæ*
 urbs? quod flumen? qui viri? Cur
 vestes abluant? quis ipse? Civitas
 illa, inquit hic, cœlestis est Hierusa-
 lem; flumen, *sanguis Agni, in quo lavant viri*
isti stolis, hoc est, animas suas, quia ni-
hil

Apoc. c. 21.
v. 27.

hil coinquinatum intrahit in regnum caelorum; illi te junge, & qui sint intelliges. Ego sum Iesus Salvator tuus, qui servos meos adjuvo, *quia sine me nihil possunt facere*. Confirmatus hac visione juvenis, saeculo nuncium remittens, Monasterium Cisterciense ingreditur, in quo eos omnes agnovit, quos in sanguine Agni, in vulneribus, scilicet Salvatoris, vestes viderat abluere. qui raro virtutis exemplo, & insigni mundæ, atque immaculatæ conscientiaë testimonio reliquis prælucebant: ac factus demum Abbas, virtutibus in vitâ, ac morte clarus, beato fine quievit.

Emundemur itaque, & nos in flumine isto, in sanguine Agni incontaminati, in cruentis Domini Iesu vulneribus, quæ in sacra confessione, atque Communione, veluti totidem fontes, ad abluionem peccatorum, nobis referantur.

CON-

CONSIDERATIO III.

*Vulnera Christi**Advocati peccatorum.*

LIti gravissimæ, à qua omnia dependen-
dēt, peccator implicatur. Actor est
diabolus, rea conscientia, Deus iudex,
quē nihil latet, cui patent arcana cor-
dium, cujus æquissima sententia revo-
cari non potest; adeò ut Advocato, ac
patrono perito, fideli, atque sollicito
indigeamus: ipsi enim apti non sumus,
qui causam nostram æternitatis decre-
toriam, agamus; siquidem vilissimi tan-
tùm terræ vermiculi sumus, quibus ne-
que fas est, neque facultas verbum ul-
lum, coram summa illa Dei Majestate,
proloqui.

Confide nihilominus anima mea,
nec spem abjicias. Vbi Iudicis filius
Advocatus esset, de causa clienti bene
sperare liceret. Sed quod apud homi-
nes non licet, apud Deum permittitur.

G

Audi

1 Tim. 2.
p. 5.

Audi Apostolum: *Vnus Deus*, inquit, *unus & Mediator Dei & hominum*, *Homo Christus Iesus*. Ecce Advocatum tuum & Mediatorem, Dei, & Iudicis filium, in quo ei bene complacuit, & complacet semper. Quid tanto Patrono desperemus peccatores?

Sur. in vi-
ta. 26. Feb.

S. Porphyrius Gazæ Episcopus, Constantinopolim cum venisset, Arcadium Imperatorem obsecraturus, ut Idolorum templa demoliri sibi liceret, non ignorans magni momenti rem, & quæ foret impetratu difficilis, se agere, ingeniosâ industriâ, cum infans Theodosius, qui illis diebus Cæsari natus erat, à sacro Baptismate ad Palatium reportaretur, purpuræ puero instratæ supplicem libellum imposuit, ab illo veluti Arcadio offerendum, quæ nati libellum offerentis species, efficaciter peroravit apud Patrem Cæsarem. Arcadius enim piâ Porphyrii arte recreatus, sanctum Præsulem voti competentem fecit, ac benignè demisit. Aptè ad hoc argumentum Bernardus:

dus:

dus. *Ad Patrem verebaris accedere? solo* Serm. in
Nat. Deip.
vocis ejus auditu territus fugiebas? Iesum tibi
dedit Mediatorem. Quid non apud talem patrem,
talis filius obrineat? Exaudietur utique pro re-
verentia sua.

Ad hanc fiduciam Salvator san-
 ctam Mechtildem excitavit, cum ei
 fassus est, vulnera sua, uti in cru-
 ce patuerunt, ita patere modò, &
 fore, ut semper pateant, ut ad Patrem
 pro nobis clament, & Mediatorem
 agant. *Filioli*, inquit sanctus Ioannes, Ep. I. c. 2.
hæc scribo vobis, ut non peccetis, sed & si quis
peccaverit, Advocatum habemus apud Patrem,
Iesum Christum justum. In quem locum D.
Augustinus: Ibi habes Advocatum, noli ti-
mere, ut perdas causam Confessionis tuæ. Si enim
in hac vita commisit se homo disertæ linguæ, &
non timet, committis te verbo, & periturus es?
Clama, Advocatum habemus apud Patrem; qui
tot ora habet quot vulnera, quibus causæ nostræ
patrocinetur.

Talem habemus Pontificem, inquit Apосто Heb. 8. v. 1.
 lus, qui consedit in dextera sedis magnitudinis
 in caelis, sanctorum minister, & tabernaculi
 veri, quod fixit Deus, non homo. Omnis enim

Pontifex ad offerendum munera, & hostias constituitur, unde necesse est hunc habere aliquid, quod offerat. Quid verò Pontifex noster habeat, quod offerat, audi Rupertum Abbatem.

Lib. 4. in
Joan.

Potuit, inquit ille, Dominus Iesus virtute quâ surrexit, clavorum & lanceæ penitus extirpare, & explanare vestigia; sed servanda erant oculis paternis, decencia Filium Dei, charitatis, & obedientiæ signa veneranda, nostræ causæ patrocinia, nostrique amoris æterna incitamenta, & horroris impiorum æterna incendia. Quid gravius? quid sua-

Apud Blos.
Mon. Sp.
6. I.

vius dici posset? S. Gertrudi quodam tempore pro zelo suo admodum sollicitæ, quòdnam, ex quamplurimis, quæ à Domino hauserat, documentis, homini maximè esset utile, dictum divinitus est; nihil æquè nobis conducere, quàm ut intelligamus, quotiescumque cogitatione prauâ, noxiis desideriis, operève malo delinquimus, toties Salvatorem, Patri suo cor transfixum, manus, ac pedes perfossos repræsentare, ejusque iram hoc sacrificio placare; adeoque impetrare

trare peccatori gratiam, ut à sceleribus suis, per veram pœnitentiam resipiscat. Confirmat hoc piâ sanè, & mellifluæ suavitatis plenâ sententiâ D. Lib. 1. de Isaac, & anima, c. 8. Ambrosius, cujus piam eloquentiam amplificare licitum mihi erit: Ipse, inquit, Christus ore suo, felle, & aceto potato, os nostrum est, per quod Patri loquimur, atque iram ejus placamus: corde suo, quod lanceâ transfixum est, cor nostrum est, per quod Patrem amamus: oculi ejus sanguineis lacrymis fluentes, oculi nostri sunt, per quos Patrem videmus: manus ejus clavis confossæ, manus nostræ sunt, per quas nos patri offerimus: pedes ejus vulnerati, pedes nostri sunt, per quos, ut Filii prodigi, redimus ad Patrem; ut totus Salvator quantus est, & quidquid in eo est, nobis patrocinetur.

Vnde rectè B. Damianus; Serm. 1. de exalt. S. Crucis, Excede, inquit, anima paulisper sensus carnis, & irruentia corporearum phantasmata voluptatum, ac intuere divinæ naturæ bonitatem, suavitatem, dignationem. Meditare positionem Crucifixi Corporis. Vide si aliquid est in eo, quod non peroret pro te apud Patrem.

Apud Car-
rag. Tom.
de Pass.
Dott.

Marcus Antonius Orator Roma-
nus cum apud Senatum, reum quem-
piam defendendum suscepisset, arre-
pto illius sago, multis confosso telis,
sanguine consperso, ac testante vulne-
ra, quæ pro patria acceperat, magis ad
clementiam, hoc spectaculo Iudices,
quàm eloquentiâ suâ commovit. Sal-
vator noster, inquit Apostolus, cœ-
lum ingressus est, ut appareat vultui Dei
pro nobis, utque reservatæ in corpore plagæ,
uti ait S. Cyprianus, salutis humanæ à pa-
tre exigant pretium, & obedientiæ donativum.
Et D. Anselmus pari pietate, ac fi-
duciâ; Ingressus est, inquit, Salvator in
cœlum, ut appareat præsentia, ac benevolen-
tiæ Dei patris, intercedens pro nobis & sacra
vulnera ostendens, quæ pro redemptione no-
stra pertulit. Miro enim & ineffabili modo,
eum, qui nihil potest oblivisci, qui semper mi-
sereri paratus est, absque intermissione, Do-
minus Iesus admonet, quàm congruè homi-
num misereri debeat, pro quibus, ipse cum
morte confligens vulnera hæc reportavit. Ita
Anselmus.

Ioannes, eo nomine secundus, Por-
tugalliæ

tugalliæ Rex, Passioni Domini mirè
addictus, votum fecerat nihil se un-
quam negaturum, quidquid, interpo-
sitis quinque Salvatoris vulneribus, ro-
garetur. Die Veneris sancto, ad tem-
plum eunti, ut Crucifixum Dominum,
de more veneraretur, occurrit mulier,
quæ per Christi mortem, ac vulnera
marito capitis damnato veniam, vi-
tamque orabat: Majora, inquit Rex,
vellem intercessoribus ac mediatori-
bus istis, à me postulasses, vitam dono
marito, pro amore ejus, qui die hoc, æ-
ternam vitam, suo nobis sanguine, ac
morte donavit. Et Deus, ejus pater-
nus affectus in filii sui dilecti vulneri-
bus spirat, non misereatur nostri, quan-
do his, veluti totidem patronis, apud
ipsum utimur?

Piè omninò, atque nobis hîc oppor-
tunè Ioannes Taulerus vir notæ pie-
tatis, ac doctrinæ, ait; plurima nos
à Deo non impetrare, quia illa per
Salvatoris vulnera postulare negli-
gimus.

*Philip. Ser-
vius de ar-
te bene-
mor.*

Pietatem nostram in sanctos Marty-

Serm. de
SS. Iuven.
& Max.
m. m.

res provocat S. Chrysoſtomus, cūm
ait, eos abſciſſa capita manibus geſtantes, &
in medium afferentes Deo exhibere, & quæcun-
que poſtulant, nobis impetrare. ſi hoc ſervi
pollunt, quid non apud Patrem filius
poterit, illi pro nobis tranſfixum latus
ac cor, pedes atque manus perforſas, re-
præſentans? *Habemus*, inquit Apoſtolus,
novi teſtamenti Mediatorem, & ſanguinis aſper-
ſionem, melius loquentem, quàm Abel: dicam;
& melius loquentem, quàm Martyres,
quia clamant hi, & ille: *Vindica Domine*
ſanguinem noſtrum, qui effuſus eſt. At ſanguis
Ieſu, per vulnera, quaſi per tot ora, mi-
ſericordiam implorat, & obtinet. *Ideo*,
inquit Anſelmus, *ſanguis Domini loquitur*
melius quàm Abel, (de quo dictum fuerat,
quia vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de
terra) quia ſanguis Abel mortem parricidæ fratris
petiit, ſanguis autem Chriſti vitam perſecutori-
bus impetravit: ſanguis Abel expetit vindictam;
ſanguis Chriſti miſericordiam; ille uni nocuit; iſte
multis profuit.

Sur. in vit.
16. Iunii.

Prætere hîc non licet virginem il-
lam, eximium Belgii noſtri decus, ſan-
ctam Ludgardem, cui alia omnia cogi-
tanti,

tanti, uti Domini Iesu vulnera viam ad
ejus amorem, atque obsequium ape-
ruerunt; ita & ipse eam in horum pro-
peccatoribus patrocínio sibi sociam
adlegit. Venit enim ad illam Salvator,
& nudatis lateris, manuum, ac pedum
vulneribus: *Vide, inquit, mea Ludgardis, ut
vulnera mea clament ad te, ne frustra fuderim
sanguinem, mortemque sustinuerim. Ad specta-
culum hoc simul ac vocem, petit pia
Virgo, quis sit ille vulnerum clamor?
Ut, inquit Dominus, precibus, ac lacrymis
tuis, mecum Patris iram extinguas, ne peccatores
in cineres redigat. Alio tempore voluit
Salvator, ut secum septenni jejunio Pa-
trem mundo reconciliaret, quod dum
illa facit pane solo, leguminibus, & aqua
victitans, patente coelo Iesum videt
vulnera sua recenti sanguine maden-
tia, jejuniis ejus juncta, pro peccatori-
bus, Patri repraesentare; sibi que deinde
dicere: *Cernis filia, quomodo me totum offe-
ram Patri tuo, pro meis peccatoribus? Ita & vo-
lo, ut te quoque totam mihi offeras pro meis pecca-
toribus, & iram meam in illorum supplicium ac-
censam avertas. Quam dulcis, quam ama-
bilis**

bilis vox hæc est in auribus peccatorum, quando eos toties peccatores suos vocat Dominus Iesus; qui duobus præterea locis eâdem nomenclaturâ in vita sanctæ hujus utitur, perinde ac si peccatores pignora ejus electa, solæque illi deliciæ forent, illosque sacris suis vulneribus, quasi totidem divinis annulis, gemmarum instar, insertos gereret, dum vultui Dei, hoc veluti ornatu decorus pro illis apparet; immensum suum in hoc peccatoribus affectum explicans, dum sanctorum suorum pro illis apud patrem patrocinium, in Ludgarde etiam visus fuit implorare.

Lib. 10.
Confess.
c. 43.

Concludo cum verbis D. Augustini, quibus alloquitur cœlestem Patrem; *Mediator, inquit, quem secretâ tuâ misericordiâ demonstraisti hominibus, & misisti, Mediator ille Dei, & hominum, Homo Christus Iesus. Quomodo nos amasti Pater bone! qui filio tuo unigenito non perpercisti, sed pro nobis impiis tradidisti eum. Quomodo nos amasti! pro quibus ille, qui non rapinam arbitratus est, esse æqualis tibi, factus est subditus usque ad mortem, mortem autem Crucis; & nunc*
ad

ad dexteram tuam sedens, ac vulnera sua ostentans interpellat pro nobis. Quomodo nos amasti Pater bone!

CONSIDERATIO IV.

Vulnera Christi

Urbes refugii.

LEges non omni crimini asylum concedunt, concedit Salvatoris erga nos pietas in sacratissimis suis vulneribus quantumcumq; enormi. Quod observasse videtur Dongardus Scotorum Rex, qui pro suo in Salvatore affectu ac religione, loca omnia illi, ac sacrosanctæ ejus cruci sacra, servis, fugitivis, fontibus cuiusvis flagitii reis, toto regno suo, asylum, publico edicto, esse jussit; cavitque, ne quamdiu in illis laterent, ullâ auctoritate, ad iudicium raperentur, memor procul dubio Dominum peccatoribus omnibus contra justissimam Patris sui cœlestis iram, in sacris suis vulneribus securissimum refugium præstare.

Heß. Boët.

lib. 18.

Hist. Scot.

Tres

Deut. 4.

v. 43.

Ios. c. 20.

v. 8.

Tres urbes refugii statuerat Moyses, Iosue sex, in quas, qui homicidii rei erant, se reciperent. Magne Deus, quantum criminum me reum agnosco! leve est homicidium, cum me quasi parricidam tui considero. quò à facie iræ tuæ confugiam? aut quis securitati meæ locus aperietur?

Ne time peccatrix anima, civitatem refugii unam tibi constituo, in quam te recipias, adeò munitam, ut nec coelum, nec terra, nec inferi adversus eam possint prævalere, de qua eleganter ille,

Iugl. Elog.

86.

*In civitatem refugii,
Quò facilior sit reis ingressus,
Non in uno dumtaxat latere
Sed & in omni angulo
Suam pandi januam decuit.*

Civitas hæc est Cor Domini Iesu quinque patens januis, qui pro te mortuus & crucifixus est; quem tamen iterum peccatis tuis in te crucifixisti, uti ait Apostolus, adeò tamen clemens, ac benignus est, ut in hoc suo Deicidio, tibi pro refugio, latus ac cor suum offerat, sacris suis quatuor aliis vulneribus,

neribus, ut in ipso securior lateas, quasi totidem propugnaculis communitum. Si quis fugerit, in aliquam scilicet designatarum urbium, vivet, ait, Scriptura. Tutum refugium, ait Augustinus, mihi *In Mat.* præbent vulnera Salvatoris. Columba mea in foraminibus petra. Si, iuxta Apostolum, inquit *c. 22. Cant. 2. v. 14.* B. Petrus Damianus, Christus petra est, foramina petrae Redemptoris sunt vulnera, in quibus *Lib. 7. ep. ad Blarcam.* columba subsistit, quia qualibet anima totam propriae salutis spem, in sui Redemptoris passione constituit. Ibi velut ab accipitris incursum defenditur, quia à cunctis malignorum spirituum insidiis custoditur. Et Bernardus Damianum secutus, Columba, inquit, mea in foraminibus petrae. Hæc petrae foramina rectè quidam vulnera Salvatoris interpretatur. In his passer nidum sibi, & turtur domum invenit: in his columba se tuetur, & secura circumvolantem in-
tuetur accipitrem.

In vita Xenocratis, memorabilis refertur eventus qui ad rem nostram mirè facit. Passerem insequabatur accipiter, ille volatu vario, ac flexu, hostem deludens, tandem anhelus, & jam jam capi, ac laniari metuens ad Chalcædonem

*Manut. in
Apost. l. 7.
n. 135.*

nem sub fago intuetur Senatū confi-
dere, in cuius medium convolans pro
azylo Xenocratis sinum occupat, qui
aviculæ misertus, atque ad collegas
conversus; oportet, inquit, profugam,
ac supplicē protegere. Eia anima mea,
te accipiter tartareus, ut passerem mox
discerpendum insectatur, ecce Sena-
tū sacratissimū in Calvariæ monte
sub Crucis arbore congregatum, mor-
tuum scilicet pro te Salvatorem in vir-
gineo matris gremio depositum, Ioan-
nem Zebedæi, Iosephum Arimathæū,
Nicodemum, aliosque de sepultura
defuncti Iesu consilia agitantes: Conii-
ce te, si rapacem cupis hostem evade-
re, in sacrum hunc confessum, confuge
in sinum, imò in latus Salvatoris tui.

*Serm. 67.
in Cant.* Nam ubi tuta, firmaque securitas, inquit Ber-
nardus, nisi in vulneribus Salvatoris? tantò illic
securior habitus, quantò ille potentior est ad sal-
vandū. Fremat mundus, premat corpus, diabo-
lus insidietur: ne time, quia in foraminibus petreæ
secura es. Hæc Bernardus.

*Serm. 67.
in Cant.* Age itaque, anima mea, totâ devotio-
ne, cum Bernardo, in Christi vulneribus,
& jugi

& jugi meditatione demorare, inde Martyrii omnisque adversitatis tolerantia, inde tibi magna fiducia apud Deum altissimum. Nam quid est, quod stet Martyr tripudians, ac triumphans, toto licet laceratus corpore, & rimante latera ferro, non modò fortiter, sed & alacriter, sacrum videns è carne sua ebullire cruorem? Tryphon miles fortis, & Brev. Rom. 10. Nov. sanctus in equuleo torquetur, & ferreis unguis excarnificatur. Deinde sublimes pedes clavis candentibus ad trabem confixus, fustibus cæditur, facibus aduritur; Conon ante Imperatoris currum, pedibus, clavis transfixis currere jubetur, & cursui immoritur. *Vbinam, quærit Bernardus, tum Martyrum erat anima? nempè in foraminibus petrae, in visceribus Iesu, vulneribus nimirum patentibus ad introeundum.* Ecce anima mea Martyrum in tormentis, ecce tuum in tentatione, ac ærumnis perfugium.

Ad illud se invitabat beatus Vbertinus Anonymus tract. Itale de pass. Dom. in arb. vita crucifixa Iesu, l. 1. c. 9. de Casali è S. Francisci familiâ, vir doctissimus ac religiosissimus, *Veni, inquit, anima mea, & ingredere benedictam domum tuam. Quid foris manes? profuge ad locum*

taber-

tabernaculi admirabilis, ad terram promissionis, ad sacratissima scilicet Domini Iesu vulnera, non jam lacte, & melle, sed divina benignitate, & suavitate manantia. Ingredere ergo, & caveo egredi cor divinum, & amabile Salvatoris tui, in quo es quidquid es, & extra quod non bene es. Nam, non esse cum eo qui vita est & omnia est, nec vivere, nec esse est. Dina egressa est, ut videret filias regionis alienae, & se vanitate illarum pasceret, & periit. Semei Hierosolymâ egressus est, ut servos suos, mundi scilicet honorem, & gloriam quæreretur, & trucidatus est. Prodigus ille egressus paternâ domo, abiit in regionem longinquam, & tantum non fame est absumptus. Occlude itaque anima cordis Iesu ostium, in hoc cubiculo te contine, in hac urbe refugii, in qua securus nullum hostem timeas; extra quam cum Dina, Semei, ac Prodigus necesse est ut pereas, uti peribat nocens quisquis in lege veteri extra refugii urbem deprehendebatur.

In hac refugii urbe perstitit ille, qui graviter oppugnanti se dæmoni aiebat; vulnera Domini Iesu sibi locum refugii esse, atque in iis se tutum securumque vivere.

Verum quando opportunius ad hoc
asylum

asylum confugiemus? Refert Archidiaconus, olim Sacerdotem sacram Eucharistiam per plateas deferentem, pro asylo fuisse. Ad hoc idem asy-
lum confuge anima mea, cum è Sacerdotis manibus Sacratissimo Domini corpore reficeris. Patent enim tum tibi ejus manus, pedes, ac latus, ut in illa tanquam in securissimum asyllum te recipias.

In caus.
quest. 12.
q. 2.

Neque tantum dum vitam fungimur, sed etiam cum ea defungimur, ad has refugii vrbes nobis confugiendum est cum Sancto Præsule Eligio, qui animam agens: *Aperi mihi*, inquit, *Domine*, *aperi mihi latus tuum*, & *cor divinum lanceam apertum*, ut *Principes tenebrarum*, non occurrant mihi, nec me contrurbent potestates aeris hujus, sed hoc sanctum vulnus tuum protegat me, & potentia tua defendat me. Ita & tu anima mea, cum Præsule hoc sancto, & cum sancta Matre Ecclesia opta & ora.

In vita
ejus.

O bone Iesu exaudi me,
Intra vulnera tua absconde me,
Ne permittas me separari à te,

H

Ab

Corona Sacratissimorum
Ab hoste maligno defende me,
In hora mortis meæ voca me,

CONSIDERATIO V.

Vulnera Christi.

Remissio debitorum nostrorum.

CArolo V. magno Cæsari Antverpiam suam visenti, Mercator prædives, in amplissimo conclavi luculentum ex cinnamomo, aliisq; aromatibus ignem struxisse fertur, displicuit Cæsari prodigalitas; perplacuit tamen illi alterius Mercatoris munificentia, quâ flammis Chirographum injecit multorum millium aureorum, quos Cæsar illi debebat.

Colos. 2.
v. 14.

Ibid.

Hom. 1. in
Genes.

Tali & nobis igne opus est, ut in eo Chirographum decreti exuramus, quod iuxta Apostolum, nobis contrarium, & uti sanctus Thomas ait, est in Dei, conscientie nostræ ac diaboli manibus. Omnes enim, qui se peccato obstringunt, obligationem scribunt, juxta Origenem, reos se esse
 pœna-

penarum ignis æterni, in æternum Deo persolvendarum.

Anima mea, quæ ratio, quisve modus ut à Chirographo hoc libereris, & reddaris indemnis? ne, ut ait S. Thomas, à nobis illud exigat Deus, ne deinceps illo Conscientia tua gravetur; ne in severo illo iudicii die, quando debita omnia rigidissimè persolvenda sunt, eodem te dæmon oneret, & accuset?

Venit Christus, inquit Chrysostomus, et Hein 1. ad Neophy. invenit nostrum paternum chirographum, quod conscripsit Adam, ille initium induxit debiti, nos fœnus auximus posterioribus peccatis. Quis fœnus hoc dissolvat?

O ignis qui semper ardes, & nunquam extingueris, omni aromate, ac cinnamomo suave olentior; tu flagellis, ac spinis, tu crucis ligno, tu clavis ac lanceâ, tu in misericordiâ, ac miserationibus extractus es, in sanguineis illis quinque conclavibus sacratissimorum vulnerum Salvatoris, ut debiti nostri in te exuratur Chirographum, cui nos solvendo pares non eramus.

Alexandro Macedonum Regi ma-

H 2

gno

*Plut. in
Alex.*

gno nuntiatum cùm esset, militũ suorum plurimos ære alieno gravi obstructos esse, voluit ut singuli sincerã fide illud denuntiarent, spondens se omnia persoluturum. Hoc facere cùm illi palam non auderent, nova, eaquẽ multiplicia ostia in palatio fieri curavit, ut sua nomina deferentium verecundiã consuleret. Eia anima mea habes & cubicula tua, viscera scilicet misericordiã Salvatoris nostri. Habes & ostia, sacra scilicet ejus vulnera; in illis non corruptibilibus auro, vel argento, sed sanguine agni immaculati debita tua persolventur.

*Caussin
Court. S.
remarque
sur la colle-
re.*

Egregium & illud, imò regium quod de Ludovico XII. Galliarum Rege refertur: ubi hic descripta eorum nomina legisset, à quibus graves injurias passus fuerat, cruce illa induxit, cruci Dominicę veluti trophæum, chirographum hoc affigens, ipsius Domini ac Salvatoris sui exemplum secutus, qui chirographum decreti seu peccatorum nostrorum cruci suæ affigens, illud cruce sua induxit, ac pretioso suo sanguine

sanguine deleuit, debita à nobis olim præstanda nunquam repetiturus. Vnde rectè S. Augustinus; *Cautionem tuam* In psal. 93. tenuit inimicus, sed eam Dominus crucifixit, & suo cruore deleuit. Et S. Ambrosius, *Deleuit* Lib. 1. Apol. David. c. 13 sanguine suo atramentum Evæ; deleuit hereditatis obnoxia obligationem. Et iterum: *Eramus* Lib. 4. de Virg. p. 4. oppignorati malo creditori, contraxeramus chi-rogaphum culpæ, pœnam sanguinis debebamus. Venit Dominus Iesus, suum pro nobis effudit, & debitum nostrum deleuit. Hæc Ambrosius.

B. Alquirinus Doctor medicus, in Barnabas monachus hist. Cister. l. 4. c. 56. Clara-valle Ordinis Cisterciensis, Deo se dedicans in sublevãdis ægris inopiã pressis, virtutem suam, atque artem medicam maximè commendabat: neminem omninò abhorrebat qualicumque demum morbo afficeretur, expurgabat ulcera, osculabatur, exsugebat; perinde ac si sacris Domini vulneribus, fontibus illis mellifluis os admovisset; quos pharmacis non poterat, curabat fufis ad Deum precibus. Cùm viri Principes, in morbis suis opem ejus implorarent, eam illis nunquam impendit,

reddebatque facti rationem, se non Magnatibus, sed pauperibus, qui Dominum Iesum referrent, curandis, à Deo vocatum esse. Fuit autem hæc erga ægros inopes Alquirini caritas, & commiseratio Deo tam accepta, ut, cum morte iam vicinâ, de peccatis suis admodum esset anxius, Salvator se illi videndum exhibuerit, patentibus vulneribus, eum invitans, atque amplexans, ut osculum his ferret, fiducia famulo suo addens, certumque reddens in illis, sacratissimi sanguinis sui pretio, chiographum debiti, quod contraxisset, jam pridem deletum esse, ac perfolutum. Atque ita liber & lætus cum Domino suo, ad cælos abiit Alquirinus.

*In sin. div.
vin. piet. l.
2, c. 1.*

S. Gertrudis vigesimo sexto ætatis suæ anno, quodam Purificationis B. Mariæ Virginis festo die, illo Chori loco, quo orationes suas tepidiùs, uti ipsa ait, ad Deum fundere solebat, sollicitè considerans non ambulare se dignè vocatione, quâ vocata erat, vidit inter se, & Dominum Iesum sibi apparentem,

rentem, sepe in gentem spinis horridis oblitam, quâ ad illum accedere prohibebatur. Quam sepe dum illa defectus suos quotidianos esse interpretatur, de iisdem corde contrito dolens, & ingemiscens, meliora que omnia spondens, manu prehensa supra eam à Salvatore sustollitur, ostendente illi sacratissima sua quinque vulnera, veluti totidem lucidissima monilia, quibus ait Gertrudis, *omnium hostium irritata fuisse chirographa, cœpisse que exinde infecto palato suo solum Iesum sapere.*

O sacratissima, & beatissima Salvatoris ac Redemptoris mei vulnera! O pretiosissime ac omnipotens Domini Iesu sanguis! In illis exustum, ac deletum est Chirographum peccatorum, & debitorum nostrorum, hoc à durissima, & æterna servitute, ad quam nos vendideramus, redempti sumus. Unde S. Augustinus; *Vendere homines se potuerunt. Venit Redemptor, & dedit pretium; fudit sanguinem suum, & emit orbem terrarum, cui consonat S. Leo, Evacuatum est illud generale venditionis nostræ, & lethale Chirographum,*

H 4

phum,

In ps. 139. phum, & pactum captivitatis in jus transijt redemptionis. Et iterum S. Augustinus; *Vendere homo se potuit, & venundatus fieri sub peccato, redimere se ab iniquitatibus non potest. Ille potuit redimere, qui se non potuit vendere. Qui non commisit peccatum, ipse Redemptor est à peccatis, ipse redemit Israël ab iniquitatibus.*

*Lib. 1. de
Virg P. 4.*

Et tu ergo anima mea, tam gravi chirographo liberata, tam grandi pretio redempta, cum Ambrosio perpende; *Bonum servum conari præstare Domino pretium, quod pro se solutum est. Noli aurum præstare, noli argentum. Non divitiis istis te Christus redemit, sanguinem solvit, sanguinem debes. sed non potes, inquires, sanguinem reddere. Ergo dignam te præbe tali pretio, ne veniat, & dicat tibi: Quæ utilitas in sanguine meo?*

*Opusc. 58.
c. 31.*

Vfui hic nobis, & documento erit, quod apud S. Thomam lego. Refert is ævo suo fuisse solitum Crucifixo Salvatore adpingere à dexteris Virginem, ab omni naturæ dote commendandam, veste splendidam, coronâ pretiosâ redimitam, craterem auro, gemmisque insigni, sanguinem Domini, qui è sacro ejus latere defluebat, magna

gna veneratione excipientem. Adstabat, à sinistris Crucifixi turpis anus, macie, ac rugis horrida, quæ eundem Salvatoris cruorem, fædo vase hauriens in terram impiè abiciebat.

Duplicis generis animas, hæc Crucifixi Redemptoris tabula nobis exhibet, pias unas, quæ, uti Paulus ait: *Ad Rom. 5. v. 9.* *Iustificatæ per sanguinem Christi, illo ad salutem vtuntur.* Impias alteras, quæ, vt cum eodem Apostolo loquar, *Fi- Heb. 10. v. 28.* *lium Dei conculcant, & sanguinem testamenti pollutum ducunt, in quo sanctificatæ sunt.* Miseræ hæ; felices illæ, quibus omnis in sanguine Christi est utilitas.

AD vulnus pedis dexteri, cum vero emendationis proposito, Deum orabimus, ut nos à peccatorum periculis liberet; contra tentationes, vires, & opem tribuat, atque in virtutum & bonorum operum studio, desideria nostra augeat.

CONSIDERATIO I.

Vulnera Christi

Arma animarum.

1. Reg. 17.
v. 40.

DAVID filius Isai ovium pastor, in arenam contra Goliathum, singulari

gulari certamine ingressurus, non aliis armis, quàm fundâ, baculo, & quinque limpidissimis lapidibus usus est, quos de torrente legerat, & miserat in peram suam pastoralem.

Philo Iudæus, ait, lapidibus hisce in- *In antiq.*
sculpsisse Davidem nomina celeberrimorū Patriarcharum, Abrahami, Isaaci, Iacobi, & Moyfis, quinto verò nomen Iosue Iudicis, ac ducis populi Israël, qui re, ac nomine Dominum Iesum referebat. *Iuda.*

Prodit itaque ad certamen Goliathus, obviam illi procedit David, qui quinto lapide, Iosue, hoc est, Iesu nomine insignito, oneratam atque armatam fundam circumagens, lapidem illum in Gigantis frontem impegit, eumque prostravit, & turri illi carneæ ense suo à cervice caput avulsit.

Habet & homo hostem suum, quem Behemot, seu Leviathan Iob appellat, *c. 40. v. 10.*
cujus ferocia tanta est, ut comedat sicut paleas ferrum. Nonne militia, cum eodem Iobo, rogat Augustinus, est vita hominis *Lib. 10.*
Conf. c. 28.
*super terram? Cui enim non est necesse ren-
tatio-*

tationes, & molestias pati? Tolerari eas jubes Domine, non amari, nemo quod tolerat, amat, etsi tolerare amat: quamvis enim gaudeat se tolerare, mavult tamen non esse, quod toleret. Heu mihi Domine, miserere mei. Ita Augustinus.

Contra hunc hostem animos nobis
Ephes. c. 6. v. 11. addit Apostolus, cum ait, *Confortamini in Domino, & in potentia virtutis eius, induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli.* Verum quæ hæc armatura Dei? non alia sanè, quàm Davidis baculus, Crux scilicet Christi; ejusdem funda, intellectus noster; lapides quinq; limpidissimi, cruenta quinque Salvatoris vulnera, nomine Domini Iesu insignita; quæ consideratione piâ, atque attentâ quasi fundâ circumactâ, vi, atque impetu motæ voluntatis hostem nostrum prosternent; ad quem insultando Augustinus; *Percussisti, vulnerasti, dejecisti. sed vulneratus est pro me, qui fecit me, & de morte sua vicit te.* Deinde Christianorum Athletarum ad certamen erigens animos; *Quid vultis, inquit, ô Sancti, ô boni præliatores, ô fortes milites Christi! quid vultis? ut non sint omnino*
concu-

*Serm. 43.
 de verb.
 Dom.*

concupiscentiæ malæ? sed non potestis. Exercete bellum, sperate triumphum. Armate vos, sumite instrumenta bellorum. Præcepta Dei (præcepta amoris, vulnera, inquam, Salvatoris) arma vestra sint. Hæc Augustinus. His veluti totidem clypeis anima mea hostem tuum aggredere, illa veluti totidem æneas balistas Domini Iesu meritis oneratas, divini amoris igne accende, atque in eum exonera, & de victoria secura es.

Antiochus, qui ΣΩΤΗΡ, seu Salvator Io. Pier. 7
 cognomento dictus est, cùm adversus Valer. in
 Galatas pugnaret, nec satis ex senten- Apend.
 tia res succederet, essetque in discrimi- Hierogl.
 mine; ut militum animos in spem erige- l. 11.
 ret, aiebat per quietem vidisse se, vel se
 vidisse simulabat, Alexandrū Magnū,
 se monentem ut salutis, ac victoriæ
 symbolum assumeret, idque pro tessera
 Tribunis daret. Symbolum autem illi
 huiusmodi ostendisse, triangulum tri-
 plicem invicem insertum, ex lineis &
 angulis quinque constantem, in qui-
 bus ΤΡΕΙΑ, id est, salus scriptum erat
 ut subjecta hæc figura ostendit.

Fabulas

Fabulas hasce atque nugas, vana, ac profana Gentilium superstitio fingebat. Quæ enim in pentagoni tessera salus, seu victoria inesse potuit? aut cur Salvatoris nomen sibi arrogavit Antiochus? Unicus & æternus nobis Salvator est Christus Iesus, qui in bello, quod cum tartareo hoste pro anima gerimus, salutis tessera ac symbolo, sacris scilicet suis quinque vulneribus, divino veluti pentagono, signatis,

tis, certam victoriæ, ac salutis spem pollicetur.

Quantò ergo sanctiùs, quia veriùs & religiosiùs Alphonsus primus Lusitanix Rex, dum cum exercitu suo non copioso, à quinque Maurorum, seu Saracenorum Regibus obsidebatur. Anxio, Deumque tota nocte deprecanti, apparet Salvator madentibus recenti sanguine vulneribus, illum cohortans, ut copiis suis, licet exiguis, hostem aggrediatur, auxilium illi de cœlo adfuturum; Rex cœlesti monito erectus, nova, & non visa hætenus arma, clypeum scilicet & labarum scutulis quinque distinctum, quibus quinque Domini vulnera insculpta erant, parat; militem de conspecto à se, illa nocte, crucifixo Domino monitum, in hostem ducit, eumque fundit, quinque Domini vulneribus fortior ac felicior, quàm Mauri illi Reges exercitibus suis quinque instructissimis.

Alphonsum imitati sunt Angli Catholicici, qui sub exordia defectionis Regis sui Henrici VIII. à Catholica fide,

*Vascon. de
Reg. Lusit.*

*Flor. Raimund. de
Ortu, &
Occ. Hares.
l. 6. c. 4.*

fide, pro Ecclesiæ defensione militum
 quinquaginta millium Exercitum cō-
 starunt, cujus vexilla omnia, quinque
 Salvatoris vulneribus insignita erant;
 in horum medio posito calice, qui
 hostiam Iesu nomine conspicuam, ge-
 stabat. Ita nobis Domini vulneribus
 ac sacrâ Eucharistiâ, sanctoque Iesu
 nomine, armis veluti potentissimis,
 contra animarum nostrarum hostes
 depugnandum est, neque de victoriâ
 dubitandum.

*Cosm. Ma-
 ga: pref. in
 Josue.*

Vir Princeps ad singulare certamen
 ab altero provocatus, dolo usus, crystal-
 linum scutum detexit, idque soli ob-
 vertens hosti objecit, qui radiorum re-
 percussu occæcatus, manus dare, & ex
 arenâ cedere cogebatur. Quot Iesu
 vulnera, tot nobis sunt clypei, qui ra-
 diis divinitatis, ac meritorum ejus ocu-
 los hostis nostri hebetent, eumque no-
 bis subiiciant. Crucifixus Salvator in-
 star illius est turris, quæ ad Sionis ar-
 cem à Davide ædificata est, ex qua mille
 clypei pendent, omnis armatura fortium.
 Nam in cruce Dominus, veluti in turri
 muni-

*Cant. 4.
 v. 4.*

munitissima, contra hostes animæ nostræ appendit, non mille, sed quinque tantum clypeos, vulnera scilicet sua sacrosancta, clypeis omnibus validiora, ac potentiora, in quibus omnis armatura fortium, Martyrum, Sanctorum, ac fervorum Dei consistit. Non enim clypei solum, sed & tela, & gladii, & hastæ, & lanceæ, omneque armorum genus nobis sunt Domini vulnera, ad vitiorum omnium auctores hostes profligandos.

Quo armorum genere ut utamur, hortatur nos S. Petrus, cum ait, *Christo Ep. I. c. 4.*
passo in carne, & vos eadem cogitatione arma-^{v. I.}
mini: in Christo enim passio, ac vulnerato, & cum illo certandum, vincendum, ac triumphandum nobis est. est enim Christi passio, & crux, inquit Cornelius à Lapide in hunc locum, plena armatura, sive Panoplia, quâ debellavit peccatum, mortem, infernum, ac diabolum. unde Doctor Angelicus, ait, *Christi*^{D. Thom.}
stum in cruce fuisse instar equitis ar-^{in epist.}
mati: coronam enim spineam illi fuisse^{Pet. I. c. 4.}
pro galea, cruorem toto corpore perfu-^{v. I.}
 I sum

sum pro lorica, clavos pro gladio, crucem pro equo; neque lanceam defuisse, ac scutum, sacra quinq; vulnera; atque hâc armaturâ, mundum, carnē, ac dæmonem profligasse. *Christo igitur passo in carne*, anima mea, arma te adversus hostes tuos omnes, ejusdem passionis memoriâ, consideratione, imitatione, invocatione. Iisdem enim armis necesse est uti, & pugnare te, quibus usus est, & pugnavit pro te Christus; qui & tibi paratus est se armigerum præbere.

*Barth. Fl-
zen. in ejus
vita 9. Oct.*

Elisabetha Wansia, virgo domo inter Leodienses nobilis, Christi patientis supplicia tâto affectu meditabatur, ut illa numquã de memoria dimitteret; sed neque ipsa à Domino relinquebatur. Totos tres annos quocunq; se illa conferret, ille crucifixus euntem ita comitabatur, ut nunquam abiret à cōspectu; & si quæ fortè impuræ, ac illicitæ cogitationes animum pulsarent, arma illicò expediebat, & revulsam à cruce dexteram pectori Elisabethæ admovebat, hostemque abigebat. Ita
Christus

Christus suis semper est futurus arma, & armiger, ut si velint, semper vincant, & de adversario suo triumphent.

Ita pugnavit, vicit, ac triumphavit Io. Bolladius & Godofridus Heschenius in M. S.
B. Christina mirabilis, non illa Leodiensis Hasbana, sed Coloniensis Agrippina, quamvis isti par virtute, opere, dæmonum tentatione, & gratiis à divina manu liberaliter acceptis, æquè mirabilis. Huic à Dæmone vix unquam ulla erat requies, modò illi corpus maleis, veluti in incude tundeatur; modò manus ac pedes clavis terræ affigebantur, modò aliis cruciatibus afficiebatur; semper tamen constans Christina non alia arma, non alios defensores, præter Domini vulnera implorabat, quæ, oculis animoq; semper iis intenta, iisdem dimicabat, iisdem vincebat, ac triumphabat.

Ita etiã pugnavit, vicit, ac triumphavit Luc. Wund. To. 2. Ann. an. Chr. 1261. n. XV.
Novitius ille miles è Divi Francisci familia, qui Christi in carne passi cogitatione, molestissimam adversus sanctam vocationem suam tentationem

I 2 conaba-

conabatur superare ; hærebat tamen subinde , & hostem veluti auscultans , nutabat. Adest Tyroni suo Dominus , sacris suis quinque vulneribus , recenti sanguine manantibus , conspicuus : obtestatur ne pusillanimitate , & inconstantia sua , illa renover ; Resumpsit animum Iuvenis , subsidio isto hostem depulit , & in via divini servitii deinceps constanter egit.

Apprehende hæc arma , & scutum (anima mea) & exurget Dominus Iesus in adjutorium tibi.

CONSIDERATIO II.

Vulnera Christi

Lux animarum.

*Caf. 62.
v. 1.*

PRænunciavit hoc lumen Isaias , cum ait : *Propter Sion non tacebo ; & propter Hierusalem non quiescam ; scilicet ejus salutem annuntiare , donec egrediatur , ut splendor , justus ejus , & Salvator ejus , ut lampas , accendatur.*

Docet

Docet Salvator *neminem accendere lucernam, & ponere eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo sunt.* Math. 5. v. 15.
 In obscurissimâ plurimorum errorum nocte, à salutis tramite aberrabat mundus ante Salvatoris adventum, verùm cùm ad nos advenit, *populus*, ait *Isaias*, C. 9. v. 2.
qui sedebat in tenebris, vidit lucem magnam, quinque quippe lucernas sanctissimorum suorum vulnerum accendit, & candelabro crucis suæ imposuit, ut illuminarent omnem hominem venientem in hunc mundum, & ad virtutis, ac salutis æternæ viam tenendam nobis præluce-
rent.

Lubet hîc cum D. Augustino quærere, quomodo fontes vulnera Salvatoris, quomodo dicantur lucernæ? Ait *Plinius* fontem esse qui faces accendat. Plin. 2. c. 103.
 De fonte Solis meminit *Scriptura*, Ios. 15. v. 7.
 an fortè, quod & fontibus sua lux infit? Apud *Estherem*, *fons parvus crevit in fluvium maximum, & in lucem, solemque* Esther. 10. v. 6.
conversus est: sed D. Augustinum audiamus in hac Regij Prophetæ verba: Tract. 34. in Io. Psal. 35. v. 10.
Quoniã apud te est fons vitæ, & in lumine tuo vi-

debimus lumen. In visibus, inquit ille, corporeis, aliud est lumen, aliud est fons. Non sic est apud Deum: quod lumen est, hoc est fons: qui tibi lucet, ut videas, ipse tibi manat, ut bibas, ut te reficiat, ut te abluat. Ita & vulnera Salvatoris, quæ sicuti fontes nobis fuerunt ad eluendas peccati sordes, ita & lumen erunt, quo virtutis atque æternæ salutis via nobis ostendatur.

*In eius vi-
ta.*

Lux hæc sanctæ Franciscæ Romanæ, dum Deum deprecaretur, oborta est. Videbat sacra Domini vulnera radios suos ejaculari Solis instar, in augustissimam, ac sanctissimam Trinitatem, in Virginem Deiparam, Angelos, ac sanctos omnes; fulgore novo cœlum omne coruscabat. Observans deinde quâ ratione lux hæc ad homines se diffunderet, videbat alios uno tantum vulnere, quosdam duobus, nonnullos tribus, paucos quatuor, pauciores quinque, pro meritis suis omnes illustrari, ut singulis constet, unde vitæ æternæ lumen illis oboriatur.

*In vita B.
Tho. de Vil-
la nova
ejusd. Ord.
Archiep.
Valentin.*

Religiosi cujusdam ex Ordine S. Augustini cellulâ, mirâ quot noctibus luce

luce splendescere per rimas observaverat Monasterij Superior, cui tamen constabat eum neq; lucernâ, neq; candelâ uti: rogat itaq; unde lumē tantū procederet; at ille summâ animi demissione, ex officiosâ inquit, & divinâ lâpade lateris Christi Iesu, dū eum oro supplex, ut me virtutum suarū, & æternæ gloriæ suæ luminis participem faciat.

Divinam hanc lucem etiam Francisco Zuario Societatis nostræ religiosissimo ac doctissimo viro illuxisse ferunt. Cū enim ante Christi è Cruce pendentis effigiem à terra sublimis oraret, à Collegij Ianitore cubiculum ingrediente, visus fuit Salvator ex imagine & vulneribus suis radios in Francisci vultum ac pectus emittere, virtutis ejus ac religionis testes.

Hac etiam luce illustratus fuit sanctus Benedictus, magnus ille religiosi Ordinis in Occidente Patriarcha, cujus animam duo Monachi videtunt in cœlum euntem, pallio pretiosissimo ornatam, & circum eam fulgentes undique lampades, simul clarissimâ, ac

*Euseb. Nis-
renb. in
vita.*

*Brev. Rom.
21. Mar.*

gravissimâ specie virum, dicentem: Hæc est via, quâ dilectus Domini Benedictus coelum ascendit; lampades scilicet, virtutes ejus erant, quæ à sacris Domini vulneribus lucem suam omnem acceperant.

Liceat hîc mihi sacratissima hæc *Math. 25.* vulnera, quinque illas lampades appellare, quas quinque prudentes Virgines, sanctæ scilicet animæ, accipiunt, ut sponso suo eant obviam, sanguine ejus pretioso, misericordiæ veluti oleo instructas, quæ semper ardentes, ac lucentes, eas ad cœnam nuptiarum Agni introducant.

Orabis anima mea, & obtestaberis Salvatorem tuum, ut in divino fulgentissimorum vulnerum ejus lumine tibi resplendeat lumen humilitatis, obedientiæ, patientiæ, ac reliquarum ejus *Math. 5. v. 16.* virtutum, ut dum iis illustraris, ita luceat lux tua coram hominibus, ut videant opera tua bona, & glorificent Patrem tuum, qui in cœlis est.

Li. de vera Innocentia. Sequamur verâ hâc lucē, ait Augustinus, lucem, inquam, vulnerum Salvatoris; nec ambulemus in tenebris. Tenebræ autem metuendæ

tuendæ sunt morum, non oculorum; & si oculorum, non externorum, sed internorum, vnde discernitur, non album, & nigrum, sed iustum, & iniustum.

CONSIDERATIO III.

Vulnera Christi

Thesaurus animarum.

CRUX index fuit Tiberio Constantinopolitano Imperatori, thesauri à Narcete olim defossi, qui ne prodertur, familiares suos illius conscios omnes trucidavit. Satis quippe illi fuit si esset, etiamsi prodesset nulli.

*Paul. Dias.
l. 3. c. 6. de
gest. Longobard.*

Afferit Salvator, simile esse regnum cælorum thesauro abscondito in agro, quem qui invenit homo, præ gaudio illius, vadit, & vendit universa quæ habet, & emit agrum illum. Thesaurus hic Christus est, neque alium optamus, aut quærimus; investigabiles enim ejus divitiæ sunt, ut ait Paulus; stabiles scilicet atque æternæ: mundi vero labiles, ac fluxæ.

*Matth. c.
13. v. 44.
Ephes. 3.
v. 6.*

faurus hîc inquirendus: uti alii omnes,
fodiendo. Salvator autem spinis con-
fossus, flagellis peraratus, clavis, &
lancêa perfossus est. Ingredere itaque
Is. c. 2. v. 10 anima mea cum Propheta, & absconde-
re in fossa humo, crux tibi index est the-
sauri in ea latentis, in vulneribus sci-
licet ac visceribus Salvatoris. Bonus the-
saurus, bona margarita, inquit Bernardus,
quæ fossa agro corporis Iesu, invenitur. Ecce,
P. I. stim. clamat S. Bonaventura, apertus est the-
6. 1. saurus divinæ sapientiæ, & æternæ suavitatis;
intra vulnerum aperturam, & eum invenies.
Serm. 15. Non venit, inquit Bernardus, Salvator va-
in Cant. cuè, qui non venit vacuus, nam quomodo vacuus
in quo habitat plenitudo? Neque enim ei datus est
ad mensuram spiritus. Denique venit in pleni-
tudine temporis bene plenus, quem pater unxit, &
misit plenum gratiæ, & veritatis, ut de pleni-
tudine ejus omnes acciperent per patentia pedum,
manuum, ac lateris sacratissima vulnera; de
quibus eleganter ille:

Ingl. elog.
86.

Has qui scrutari fodinas dilexerit,
Paupertatem non timeat:
Manant hinc divite vena thesauri,
Vnde mundus quandoque aureus fiat.

illo

illo scilicet divine charitatis auro, quod *Apoc. 3. v. 18.*
ignitum à se, apud Ioannem, emi voluit Dominus.

Sunt hæc sacra Domini vulnera *quinque illa talenta*, quæ ipse, non peregrè proficiscens, sed à peregrinatione sua in patriam revertens dedit nobis, ut in iis *alia quinque superlucremur*, omnem scilicet gratiarum abundantiam; eoque lucro provocatus Dominus ponat nos *super quinque civitates*, sensibusque nostris quinque dominemur. Eia ergo anima mea, noli divina hæc talenta *sudario* oblivioso involuta negligere; sed pone illa ad mensam, mensam, inquam, sacratissimi Corporis Salvatoris, & coelestem tibi usuram reddent, ac veluti *bono fidelique servo gaudium Domini* tibi foenerabuntur.

Scribit Isidorus in *Lybya* lapidem *Lib. 6. c. 4.* reperiri, qui in exiguo orbiculo sexaginta gemmarum colorem referat; adamantis radios, Smaragdi virorem, candorem margaritarum, flammam Pyropi, Sapphyri notas aureas, & sic deinceps. Ita & in sacris ac sanguineis Domini Iesu vulneribus, in divinis illis veluti pyropis,

pyropis,

pyropis, observare est Angelicorum ordinum omnium gratiam, Patriarcharum fidem, Prophetarum lumen, Apostolorum zelum, Martyrum fortitudinem, Virginum puritatem, Sanctorum omnium virtutem: denique, ut cum Chrystomo loquar, totius divinitatis, atq; humanitatis Christi divitias.

*Vascon. de
Reg. Lusit.*

Ioannes II. Portugalliæ Rex, sui semper similis, in concepta erga Domini vulnera religione, morti proximus per illa à viro nobili subsidium pro inope familiâ rogatus, omnem ei supellectilem suam argenteam largitus est, donoque huic annum censum liberalem addidit. Anima mea, si sacra Domini vulnera apud Reges & Principes, terrenas opes inveniunt, quidni & à Deo coelestes obtineant.

Nu. 3. v. 47 Erunt illa tibi ad omnem necessitatem *quinque illi sici*, de quibus sacra Scriptura meminit: erunt *quinque illi panes hordeacei*, quibus non jam, *quasi quinque millia virorum*, sed orbis universi animæ pascantur, & saturentur, nullam deinde rerum caducarum famem passuræ.

Ita

Ista sunt in vulneribus Domini animarum nostrarum subsidia, isti thesauri, quos etiam in iisdem invenit Ioanna Guilhemia Ordinis S. Augustini, uti alibi dixi, Religiosa, quæ accepto à nobili matronâ præclaro munere, eoque ad Superiorem suam delato, facta est nullum sibi dari posse munus excellentius, nullum magis opulentum, quàm id, quod attentâ meditatione ex ditissimo sacrorum Domini vulnerum thesauro, depromitur.

Rosæ pentaphyllæ, de qua suprâ, Fred. Form. in præfat. rosa Pentæ aquas, oleum, unguentum, pulveres, aliasque ex illa confectas medicinas Regibus suis offerre solent Indi, cum ab illis beneficium aliquod postulant. Nos rosæ pentaphyllæ nostræ, sacratissimorum scilicet Domini vulnerum aquas, sanguinem, merita cœlesti Patri offeramus, & à divina illa bonitate tanto dono provocatâ, necessitati nostræ gratiarum omnium thesauros impetrabimus. Quid enim non impetrent (uti plagas Domini appellat Bernardus) flores illi rubentes, & ardentes, patri æterno oblatis,

Gasp. Mæcebo in eius vita.

Fred. Form. in præfat. rosa Pentæ

oblati, rubentes sanguine passionis, ardentem igne caritatis?

C. 20, v.

32.

Rectè quærit Ecclesiasticus; *Sapientia abscondita, & thesaurus invisus, quæ utilitas in utrisque?* Magno sanè bono nos privamus, quia thesauros illos in propatulo positos, & nobis obvios, quasi abditos præterimus, & negligimus; neque in fossam illam corporis Domini humum, cum Bernardo, ingredimur, in eaque, piâ meditatione abscondimur, ut illos quæramus; quemadmodum quæsit, & invenit ille Societatis nostræ Sacerdos, qui animam agens, cum magna lætitiæ signa vultu, animoque ostenderet, rogatus causam: si, inquit, alicujus oculis obversaretur ingens auri, argenti que vis, gemmarum que pretiosissimarum omnis generis copia, is que certus esset, hæc omnia sua esse, ut tanto thesauro Toparchiam aliquam nobilem compararet, nonne meritò ingenti afflueret gaudio? Ita & ego video oculis meis obversari lacrymas, labores, flagella, spinas, clavos, crucem, supplicia, vulnera, sanguinem Domini

Apud Io.
Enseb.
Nierenb.

mini Iesu, certusque sum inæstimabiles
 hæc divitias, atque thesaurum hunc
 immensum meum esse, ut eo cælum mihi
 emam; cur igitur non gaudii omnis si-
 gna præferam? Atque hoc solatio, & fi-
 duciâ plenus Dei servus vitam conclu-
 sit. Invenerat has opes, & thesauros
 Bernardus, cum ait: *Ego fidenter, quidquid* Serm. 61.
mihî deest, usurpo ex visceribus Salvatoris, quæ in Cant.
misericiâ affluunt, neque desunt foramina, per
quæ effluat.

Thesauris itaque tibi anima mea,
 thesaurum istum, non *in vasis fictilibus* sed Math. 6. v. 3
 in vulneribus Salvatoris, *ubi neque tinea* 20.
 amoris proprii, *neque ærugo,* inveterati ho- 2. Cor. 4.
 minis, *demolitur, & ubi fures tartarei non ef-* v. 7.
fodiunt, nec furantur. Ubi enim est thesaurus tuus,
ibi & cor tuum erit, uti erat sancti illius Sa- Barri an.
 cerdotis, in cuius corpore, cum cor, fac. p. 1. c. 8
 stupentibus omnibus, non reperiretur,
 tandem ab aliquo conspectum fuit ad
 pedes imaginis Christi in cruce pen-
 dentis, ante quam preces suas fundere
 solitus erat, ut ubi in vita sibi thesauri-
 saverat, ibi in morte conquiesceret.

CON-

CONSIDERATIO IV.

Vulnera Christi

Fundamentum Fidei, Spei, & Charitatis.

Io. 2. 8. v. 28. **C**um exaltaveritis filium hominis, ait Sal-
vator, in cruce scilicet, & in ea
illum clavis confixeritis, & lanceâ la-
tus ejus aperueritis, tunc cognosceris, quia
P. 1. stim. c. 6. ego sum. Vnde S. Bonaventura docet
vulnera Salvatoris fundamentum esse
fidei, spei, & charitatis. Quò profundius
fundamentum hoc in illis attentâ
meditatione jacimus, eò altius virtu-
tum harum ædificium exurget.

Lib. 10. in Luc. Corpus, inquit Ambrosius, in quo man-
serunt insignia vulnerum, insignia cicatricum,
quæ Dominus palpanda obtulit, cæloque inferre
maluit, abolere noluit, fidem firmat, acuit
devotionem, spei scilicet in illum, ac ca-
ritatis.

Nicol. Or- land. hist. Soc. Tom 1. l. 4. n. 31. S. P. N. Ignatius Hierosolymitanum
iter aggressurus, nullos viæ comites, li-
cet se offerrent quamplurimi, nullum
pecuniæ

pecuniæ subsidium admisit; pro comitibus, aiebat, & omni subsidio, habiturum se fidem, spem, & charitatem in Deum, cum his securum se, ac tutum esse; ab his sibi, de necessariis, prospiciendum. Hisce sociis, se loca sacra, sanguine Domini cōspersa veneraturum, auctioremque, ac beatiorem inde rediturum, quando scilicet attentâ patientis, ac vulnerati Salvatoris consideratione, incrementum illæ virtutes accepissent.

Quod ut consequeretur, ubi primùm sacra illa attigit loca, uti refert Orlãdinus, præcipuis nobilitata salutis nostræ mysteriis, solo illo, illis specubus, montibus illis, tectorumque reliquiis, antiqua repræsentantibus tempora, ipsaque res ante oculos ponentibus, totus in lacrymas abire, pietatis sensu colliquescere, nec os nisi ad reliqua raperetur, posse à primis avellere; ut quando non posset Dominum intueri ubi est, intueretur ubi fuit. Ita verò urgebat virum sanctum in Redemptorem suum caritas, ut optaret, arderetque illo in lo-

*Hist. Sect.
1. l. 1. n. 37.*

co vitam ponere, & sanguinem fundere, ubi Salvator vitam posuisset suam, & suum fudisset sanguinem. Reditum autem in Europam cogitans, cupidus relicta à Christo in cœlum subeunte vestigia regustandi, raptim in Olivetum montem evolavit, ubi cum pietati, atque affectui suo suavissimè satisfecisset, ad sancti Francisci cœnobium revertens, Salvatorem suis conspicuum vulneribus habuit viæ comitem, fidei, spei, ac charitatis suæ magistrum, ut quibus comitibus venerat Ierosolymam, iisdem auctior, & cõfirmatior (quod non multò post patuit) Venetias, unde solverat, regrederetur.

Stabant Cypri in portu, quo felici cursu fuerat appulsus Ignatius, navigia tria, mox in Italiam solutura. Turcicum unum, alterum Venetum, firmum ac magnum prædicitis mercatoris; tertium pusillum, vetustate, carieque fatiscens, cumque quidam peregrinorum instaret apud navis robustissimæ Navarchum, ut Ignatium susciperet, sanctum esse homi-

hominem, is cognito quòd pauper esset, sanctis navigio opus non esse respondit: sed brevî didicit cavillator impius re ipsa, non ita sanctos viros navigiis, quàm navigia sanctis opus habere. Nam cum tres illæ onerariæ pariter vela secundo vento fecissent, sub vesperam gravissimâ tempestate coortâ, Turcica continuo periit. Veneta prope Cyprum allisa in scopulos naufragium fecit, hominibus dumtaxat salvis: parvula, & malè cohærens, in quam gratis, facileque Ignatio ascensus patuerat, quamvis multum jactata, cursum tamen incolumis tenuit. Præfecerat quippe vir sanctus illi pro Navarcho, & epibatis peritissimis, spem ac fiduciam in Deum, eò securior, quò divina illa virtute à passi & vulnerati Salvatoris conspectu, ac meditatione auctior, & confirmator Ierosolymis factus, non dubitabat quin æternus Pater, *qui proprio filio non pepercit, Rom. 8. v. sed pro nobis omnibus tradidit illum, ipsi 32.*

non solum felicitis cursum navigatio-

K 2

nis,

nis, sed & alia omnia cum ipso daturus esset.

Quod & viso altero confirmavit Deus, voluitque servi sui Ignatij in se fiduciam ac spem non minore beneficio magis corroborare. Romam vir sanctus, postquam Parisiis novem sibi adlegisset socios, cum Fabro, & Lainio, reliquis per Italiam ad Evangelium distributis, properans, toto in itinere, præsertim dum quotidie cœlesti pane reficitur, frequentia supra naturam divinitus lumina recepit. Illud maxime, quod diu in optatis habuerat, animo versabat, quemadmodum posset quasi in familia Christi Iesu famulus cooptari, assidue sanctissimam rogans matrem, ut apud filium sibi conditionem inveniret, id ipsum ab æterno ejus Patre flagitans, ut eum sibi conciliaret. Itaque sanctis hisce cogitationibus plenus, quo die propius accedebat ad Urbem, cum templum salutandi Numinis gratiâ solus esset ingressus, mente excessit à sensibus, & in ipso contemplationis æstu Majestatem Dei patris,

patris, qui filio Iesu crucem bajulanti se suosque amicissimè commendabat, clarissima luce perspexit, quos cùm in suum Iesus patrocinium, fidemque reciperet, ad Ignatium placido ore conversus, *Ego vobis*, inquit, *Romæ propitius ero*, Ignatij in se spem ac fiduciam excitans, eo quo passus, ac vulneribus confossus fuerat schemate, ut & ipse & socij, quos sibi adlegerat, & deinceps in Iesu Societatem adlegendi erant, non aliis comitibus, non alio viæ subsidio, quàm fide, spe, ac in Deum caritate, à passo suo, ac vulnerato Salvatore confirmati, & corroborati, diversa loca peragrarent, vitamque in quavis mundi plaga agerent, animarum, ac divinæ Majestatis obsequio omni in functione, consecrati.

Habentes itaque (ut cum Apostolo *Ad Heb.*
12. v. 2.
meos in Christo Iesu Socios compellem) impositam nobis sanctissimum Patriarcham nostrum imitandi dulcem necessitatem, deponentes omne pondus, & circumstans nos peccatum, curramus ad pro-
positum

positum nobis certamen, aspicientes in auctorem fidei, & consummatorem Iesum, qui proposito sibi gaudio, sustinuit crucem, confusione contemptâ; ut qui crucem bajulans, propitium se nobis futurum Ignatio ipopondit, per eandem à nobis, difficultate omni perruptâ, ac contemptâ, animas obtineat pretioso suo sanguine redemptas.

At videamus modò quâ ratione fides, spes, atque in Deum caritas à passio, & vulnerato Salvatore in animis nostris roborentur.

Primum itaque fidei nostræ fundamentum esse passionem, & vulnera Domini, eaque testari ipsum verum Deum, Dei que filium esse, probatissimum est; modus tamen adstruendi veritatem hanc, ab ea planè alienus videtur. Nam capi, ligari, ut virum sceleratissimum ad tribunalia varia abripi, conspui, pugnis contundi, cædi colaphis, flagellari, coronari spinis, vario ludibrio exponi, cruci, inter latrones, suffigi velut *novissimum* atque pessimum virorum, lanceâ deinde latus aperiri, quis

quis dicat, judicetque clarissima in Christo Divinitatis esse argumenta, cum præsertim nemo, quamvis mortalium nequissimus, majori contemptu, graviori que supplicio affici poterit. Nihilominus omnia hæc opprobria, tormenta, vulnera, Dominum Iesum, ut verum hominem, ita verum Deum probant, Centurione, & qui cum eo erant testibus, qui Salvatoris patientiam, ac mansuetudinem, in gravissimis cruciatibus admirati, cælumque videntes, ac terram, in ejus morte commoveri, exclamarunt: *Verè filius Dei erat iste!* *Math. 27.*

Hoc ipsum probat Isaias, cum ait: *de angustia* (legunt in humilitate LXX.) *& de judicio sublatum est, generationem ejus quis enarrabit?* Quis, inquam, eum à tot Iudicibus adeo severè examinatum; ut blasphemum à Caypha damnatum; ut amentem ab Herode veste albâ illusum; à Pilato Barabbâ viro seditioso, latrone, homicidâ nequiores judicatû expendens, ac in modesta illa, & patiente innocētia sublatum in crucem,

cem, divinam ejus non fatebitur generationem, quam & Pilatus ipse in illo agnovit, & reveritus est?

Ac, ne cui dubium reliquatur, Christus ipse hoc de se testimonium dedit, cùm egresso Iuda ad eum vendendum, & prodendum; *Nunc clarificatus est, inquit, filius hominis, & Deus clarificatus est in eo, si Deus clarificatus est in eo, & Deus clarificabit eum in semetipso, & continuo clarificabit eum.* Perinde ac si diceret: Iudas jam egreditur ad prodendum me, & tradendum; imminet ergo mihi crux infamis, ac dura mors, quæ adeò non cedit mihi ad ignominiam, ut per eam summè sim glorificandus. In illis enim non tantùm agnoscar esse filius hominis, & homo, sed & filius Dei, & Deus, cœlum enim, & terra testabuntur Deum in cruce mori.

*In sacram
Dom. pass.
c. 24. v. 35.*

Vnde rectè Drogo S. R. E. Cardinalis occasione verborũ apud S. Lucam. *Et cognoverunt eum in fractione panis; in mystico sensu ait: verè non cognosceris, Domine, nisi in fractione panis. Panis caro tua est. fregisti manibus tuis corpus tuum, fregisti vulneribus scilicet*

scilicet corpus, quod foris apparet, & ostendisti medullam, scilicet divinitatis tuæ, quæ intus latebat; uti con fractis Gedeonis lagenis, lux quæ ^{Ios. 6. 7. v. 17.} in illis erat se prodidit.

Nabuchodonosor, Alexander Ma-^{Dan. 3. v. 14}gnus, Imperatores, Reges varii, ac Principes, eò dementiæ abrepti sunt, ut dii à suis haberi & coli voluerint, etiam tonitrua, fulmina que fingentes, ut magna numina esse crederentur; quos tamen verus, & unus Deus miserimos esse homines variis argumentis ostendit, & ipsi demum confessi sunt. Aliter Dominus Iesus, qui in humilitate, & angustia, qui in flagellis, & spinis, in clavis ac vulneribus, in cruce & probrosissima morte, ita se Deum testatus est, ut in nomine ejus omne genu ^{Phil. 2. v. 10.} flectatur, cælestium, terrestrium, ac infernorum. Vti divinè docet Apostolus.

Observant Interpretes, & inter hos Cornelius à Lapide Societatis nostræ Theologus, in eum scripturæ locum: ^{Cant. 2. v. 14.} Columba mea in foraminibus petra, in caverna ^{14.} maceria. Hebraicè legi, columba mea, in recessu scalarum petra, in abscondito graduum ma-

cerie. Habent petrae, seu rupes foramina, quae pro scalis seruiunt: ita Alexandri Magni milites trecenti, editissimam, & praecipitem vel maximè rupem per ejus foramina, quasi per scalas conscendentes, in supremo ejus vertice arcem munitissimam expugnarunt. Habet item maceria, murus scilicet cariosus, excussis vetustate hinc inde lapidibus, velut gradus suos, per quos etiam ascensus in urbes subinde patet, ut successus aliquando docuit.

Ait itaque Christus, qui apud Apostolum petra est, & in flagellato ac vulnerato corpore vera maceria, ait inquam, fidelem animam alloquens: *Columba mea in foraminibus petrae, in caverna maceriae, in sacris scilicet meis vulneribus commorare, per quae, pià meditatione, tanquam per scalarum recessus, & gradus absconditos, ascendes ad intelligendam celsitudinem divinitatis meae, cum Thoma Apostolo meo.*

*Serm. 61.
in Cant.*

O bona foramina, inquit Bernardus, quae fidem adstruunt resurrectionis, & Christi divinitatem!

nitatem ! Dominus , inquit , meus , & Deus meus. Vnde hoc reportatum oraculum , nisi ex vulneribus Salvatoris , quæ ad divinitatem ejus gradum faciunt ?

In hisce sacrotum Domini vulnerum gradibus à terra in cœlum porrectis, tantillum hæreamus. Ascendit per eos Salvator ad Patrem suum , & Patrem nostrum , ut per eosdem ad Apostolos , & ad nos descenderet Spiritus sanctus. Per hos, si ipsi voluerimus, non minùs, imò & certius, quàm per scalam Jacob Patriarchæ, descendant ad nos, & *Genes. 28. v. 12.* ascendent à nobis ad Deum Angeli, necessitates nostras , & vota ad ipsum deferentes, & dona ejus, ac gratias ad nos reportantes. Per has scalas *Pf. 63. v. 8.* ascendat homo ad cor altum, à terra scilicet, ac terrenis desideriis sublevatum, & exaltabitur in illo Deus, & ille in Deo.

Beatus planè ille, *Pf. 83. v. 6.* cuius est auxilium abs te, Domine Iesu , qui novam hanc coronam usurpando , per quinquies quinque orationes Dominicas , piâ sacrorum vulnerum tuorum meditatione ordinatè dispositas, intermediis quinque

que salutationibus Angelicis, quasi per
 totidem scalas, *ascensiones*, & quidem
 purpureas, *in corde suo disponit*, per quas,
 ad votorum suorum, atque omnium
 bonorum culmen pertingat. Longè
 utique felicius Salomone, qui *ferculum*
fecit sibi, cujus, inter cætera, *fecit ascen-*
sum purpureum, & *eius media, charitate con-*
stravit. Tui unius causâ fecit se ipse
 Dominus Iesus *ferculum*, ô filia Je-
 rusalem, ô anima Christiana, & in eo
 ascensum vulnerum purpureum, cujus
 medium sacri lateris, imò cordis divi-
 nissima sua charitate constravit. Nul-
 libi ergo feliciùs columba, nullibi bea-
 tiùs anima esse poterit, quàm in fora-
 minibus petræ, quàm in caverna ma-
 ceriæ, in vulneribus scilicet Salvato-
 ris, per quæ veluti per *scalarum* reces-
 sus, & gradus absconditos, cum Tho-
 ma Apostolo ad Dominum, ac Deum
 suum ascendat.

Sed ut ad institutum redeam; *super*
lapidem unum septem oculos esse, ait Deus
 Cap. 3. v. 9. *apud Zachariam, lapis Christus Do-*
minus est; super eum septem oculi sunt,
 atten-

attentissima scilicet Dei consideratio,
& sollicitudo, ut eum poliat, & excel-
lentiam quæ in illo latet ostendat; &
ecce ego, inquit, *cælabo sculpturam ejus*; He-
bræus legit: *aperiam aperturam ejus*;
hoc est, inquit Hieronymus; istum la-
pidem clavis crucis, & lanceâ militis
faciam vulnerari, & aperiri, ut, quæ
in illo latet divinitatis Majestas, se
per vulnera & aperturam, veluti per
cælaturam ac sculpturam manifestet.
Clamat clavis, clamat vulnus, ait Bernar-
dus, *quòd Christus Deus sit, & homo*, do-
centque Deo viciniorem esse nemi-
nem, quàm qui cum Christo patitur,
cælatur, ac sculpirur, eique cum Apo-
stolo configitur.

*Serm. 61.
in Cant.*

Sunt etiam vulnera Domini spei no-
stræ robur, ac firmamentum; cùm
enim constet per illa redemptos nos
esse, per eadem etiam speramus, nos
æternam salutem consecuturos. *Chri-
stus*, inquit Apostolus, *in vobis est spes*
gloriæ, scilicet per passionis & vulnerum
suorum sacratissimorum merita. Sed
de hac spe dicam alibi fusiùs.

*Colos. c. 1.
v. 28.*

Tertiò

Tertiò vulnera Salvatoris, charitatis nostræ sunt fundamentum. Militum unus aliquis, de exiguo in Iulium Cæsarem amore accusabatur. Is ubi hoc intellexit, illico pectus nudans, vulneraq; ostendens: Hi, inquit, Cæsar, testes mei sunt adversus mendaces hostium meorum linguas, quo in te affectu semper fuerim. Et quis in animi dejectione, dum Domini Iesu vulneratas manus, ac pedes, perfossamque pectus recogitat, de ejus in se amore, ac benignitate dubitabit?

Joan c. II.
v. 37.

Deflebat Salvator defunctum Lazarum, fratrem Marthæ ac Magdalenæ. lacrymas has vident Iudæi, & exclamant: *Ecce quomodo amabat eum!* Ad mortem æternam eramus damnati omnes: vulneribus suis, quasi tot oculis, & sanguineis lacrymis deflevit Dominus miseriam & mortem nostrã: Ecce anima mea, quomodo amabat te. Redde illi amorem tuum, neque illi tantum, sed & proximo tuo, quem, si per charitatis januam, non admiseris in cor tuum, neque Salvator offensus in sacratissima sua

sua vulnera te admittet; quibus excludi, est cælo excludi.

Ita nonnemo alteri infensus, ut refert Cæsarius Heisterbacensis, dū nocte quadam, per visum, Christum conspicit Cruci affixum, humi despectum jacere, velo tenui, & perspicuo contectum, visus sibi est de lecto surgere, velumque retegere, ut venerabundus sacra Domini vulnera exoscularetur; sed refixa à Cruce manu Salvator, vultu indignabundo, hominem arceat, neque ad vulnerum sacrorum osculum, aut ad cordis amplexum, eum admittit, qui amico verbo, cordisque affectu proximum suum dignabatur. Ita in vulneribus, ac corde Christi Iesu locum non obtinet, cuius in corde locus proximo negatur.

CON-

CONSIDERATIO V.

*Vulnera Christi**Schola verae Sapientiae.*

Qui studiis applicare vult animum, perito & docto Magistro, & libris instituto suo accommodis indiget. Naturale est homini, ut scire desideret: ut autem quæ oportet discamus & sciamus, Magister nobis erit Dominus Iesus, qui se solum, & unicum Magistrum dicit, & qui nobis à Patre constitutus est magister, ut illum audiamus.

*Matth. 23.
v. 8.*

Cum audiret aliquando S. Mechtildis in sacrosancto Missæ sacrificio cantari; *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, ipsum audite;* petijt à Patre cœlesti: mi Domine, quid à dilecto filio tuo audire debemus? cui Dominus: Audite vos eum ita vocantem; *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Audite eum vos docen-

*Matth. 11.
v. 28.*

docentem; *Beati mundo corde. Audite* Matth. 5.
 eum vobis consulentem: *Qui manducat* v. 7.
meam carnem, & bibit meum sanguinem habet Ioan. 6. v.
vitam eternam. Audite eum mandantem,
Hoc est præceptum meum ut diligatis invicem. Io. 15. v. 17
 Audite eum comminantem; *Qui non* Luc. 14. v.
bajulat crucem suam, & venit post me, non potest 27.
meus esse discipulus.

Appositè ad rem nostram Augusti- Tract. 16.
 nus: *Magistrum omnes unum habemus, & in* sup. 10.
una schola omnes discipuli sumus. Cathedram in
cruce habet, qui corda docet. De hoc Magi-
stro, & præceptore rectè Thomas à Lib. 1. de
Kempis, Cui æternum verbum loquitur, à imit. Chr.
multis opinionibus expeditur. O veritas Deus! c. 3. §. 2.
Tædet me sæpe multa legere, & audire; in te
est totum quod volo, & desidero. Taceant omnes
Doctores, fileant universæ creaturæ in conspectu
tuo; tu mihi solus loquere. Hæc ille pro Ma-
gistro nostro appositè,

Verùm ut de profectu in studio no-
 stro magis securi simus, Salvator, qui
 Magister nobis unicus & solus est, ipse
 & pro omnibus mundi totius libris, so-
 lus & unicus liber erit, *scriptus intus &* Apoc. 5. v. 8
foris: intus Divinitate, quam, ut ait Au-
 gustinus,

L

gustinus,

Confess. li. 11. c. 13. Iustinus, soli Beati legunt: foris, Humanitate, conscripta flagellis, spinis, clavis, lanceâ; qui à nobis legendus est liber, de quo eleganter Aloysius Iuglaris noster.

Elog. 86.

Quid agunt characteres mortis in libro vitæ?

Tolle, lege nobilem paginam

Trophæa sunt, non probra.

Lib. de Humil. c. 21.

B. Laurentius Iustinianus Dominum Iesum apertum codicem appellat, in quo legendo, & meditando, universa virtutum disciplina discitur. Non in membranis, inquit, non in lapide, non in ligno, sed sanguine proprio, in sua carne, conscripsit librum hunc Salvator, utq; ab universis legeretur, publicè eum, in Crucis scilicet pluteo, exposuit. Habet in eo foris simplex & indoctus quod legat; habet spiritualis, & perfectus, quod intus intelligat. In eo scripsit charitatis compendium, perfectionis celsitudinem, virtutum normam; & totius humane redemptionis modum, ordinemq; in hoc sui corporis inclusit volumine. Quam ob rem cum scribere compleisset, nihilque superesset scribendum, dixit, Consummatum est. Hactenus B. Laurentius Iustinianus. De libro nostro in quo est thesaurus sapientiae,

tia, ac scientia Dei; ut rectè D. Bona- Coloss. c. 2.
ventura dixerit, Crucifixum sibi omnem bi- v. 3.
bliothecam esse.

Quod etiam intellexit venerabilis In elog. vi-
illa Anna Maria Ordinis S. Claræ in ta ejus.
Sicilia, Monasterii sui Superior, quæ
subditas sibi Religiosas hortari solita
est, si Patris sui sancti Francisci virtu-
tem æmulari cuperent, non alio Ma-
gistro ac libro uterentur, quàm Iesu
Crucifixo, quem vnaquæque in cel-
lula sua, in ejus effigie, præ oculis ha-
beret.

B. Magdalena de Pazzi Novitias P. I. vita
suas adhortabatur, si ad magnam per- c. 63.
fectionem pervenire desiderarent; ac-
ciperent pro Magistro suo Cruci-
fixum, illius monitis aures præberent,
eâ potissimum horâ, quâ sanctissimo
Sacramento refectæ essent. Numquam
enim opportuniùs discemus, quàm
cùm apud nos, & intra nos tantus, ac
talis est Magister.

Hunc nobis Magistrum ac librum Libel. Exer.
etiam indicat S. P. N. Ignatius, & unâ exercitio I.
quam in eo discere debeamus lectio- heb. 1.
nem.

nem. Colloquium, inquit, absolutâ scilicet Meditatione, fiet imaginando Iesum Christum coram me adesse in cruce fixum, Ecce librum; audi lectionem. Itaque exquisitam rationem, quâ Creator ipse infinitus, fieri creatura, & ab æterna vita ad temporariam mortem venire pro peccatis meis dignatus sit. Arguam insuper meipsum, percunctans quid hætenus dignum memoratu egerim pro Christo? quid agam tandem? aut agere debeam? Ita & sancta Ludgardis, clausis oculis corporis, animæ verò apertis, Christi in Cruce ante se pendentis effigiem considerabat, & veluti librum suum, pia mente legebat, quando Salvator se illi ostendit patenti lateris vulnere; cui Virgo os applicans, ex eo hausit illuminationem, quam vocat Apostolus, scientiæ claritatis Dei, in facie Christi, per claram scilicet ejus, & redemptionis ab ipso consummatæ cognitionem.

Barth. Fisen in vita
ejus, 16.
Junii.

1. Cor. 4.
v. 6.

Habemus itaque Magistrum & librum, ac pro Cathedra crucem: scholas Magister ipse offert, & aperit, sacratissima sua quinque vulnera; sumus in his sanctorum omnium condiscipuli;
in

in his docebimur, quæ sit longitudo, latitudo, Ephes 3. v.
 sublimitas, & profundum Crucis Christi, ut scia-^{19.}
 mus supereminentem scientiæ ejus caritatem, &
 impleamur in omnem plenitudinem Dei, arbi-
 trantes cum Apostolo, nihil nos scire, nisi Iesum I. Cor. 2.
 Christum, & hunc crucifixum. v. 2.

Gymnasium igitur ad hanc doctri-
 nam capeffendam adreamus. In prima
 ejus schola, vulnere scilicet sinistri pe-
 dis, profundum crucis Christi nobis
 addiscendum est, ejus scilicet Humili-
 tas, qui etiam latronibus passus est se
 postponi, medius inter illos suspensus,
 qui Deus erat, sanctitas, atque inno-
 centia ipsa; ut Nihilum nostrum, &
 peccata nostra cognoscentes, optemus
 omnibus posteriores haberi. Hac in
 schola S. Paulus, & S. Franciscus opti- I. Tim. I.
 mè profecerant, cùm se peccatores v. II.
 omnium maximos profiterentur, & ta- In ejus
 les æstimari, diciq̄ue cuperent. vita.

In secunda schola, hoc est, in dexteri
 pedis vulnere, Crucis Christi debemus
 perdiscere latitudinem, ut parato ac
 læto animo prospera æquè atque ad-
 versa complectamur, divinæ volun-

*Rib. in vi-
ta.*

tati in omnibus nos conformantes. Quod sancto P. N. Ignatio a deo usitatum fuit, ut in omni rerum eventu, non aliâ animâ, quàm Dei voluntate agi, ac vivere videretur.

*Sur. in ejus
vita.*

In tertia schola, hoc est, in vulnere sinistrae manus, longitudinis Crucis Christi doctrina traditur, quam crucem ipse ab æterno complexus est, & tandem ineffabili patientiâ, atque æquanimitate subivit, ut & nos hoc exemplo patienter, atque æquanimiter Crucem nostram admittamus, & cum sancta Elisabetha Hûgariæ Regis filia, Hassiæ Landgravia, socios conquiramus, qui in adversis Deo nobiscum laudes concinant.

*Philip. 3.
v. 20.*

In quarta schola, hoc est, in vulnere dexterae manus, Crucis Christi discemus sublimitatem, ut animo à terra sublato, divina tantùm sectemur, & cum Apostolo in caelis sit conversatio nostra.

*Inglaris
elog. 76.*

De quinta schola, in vulnere scilicet lateris, & cordis Domini constituta, eleganter ita scribit qui suprâ:

Elatius

*Elatum in Cathedram
Veri Magister Amoris,
Idiomate amantum posthac loquuturus
Ore clauso, cor aperit.
Fideliorem Interpretem,
Doctrina cordium hæctenus non invenit.
An planè loquatur ex corde,
Idioma cordis interroga?*

Schola itaque hæc, schola divini Amoris, eaque suprema est.

S. Vincentius Ferrerius, ex D. Domini familia, studiis fatigatus, non alibi relaxabat animū, quàm in vulneribus Salvatoris sibi in Crucifixo suo obversantibus, fassus se in Dei, virtutum-
Paul. Bar. in an. Sa.
que scientiâ progressū majorem hisce in scholis fecisse, quàm in alio ullo orbis Gymnasio, quocunque magistro facere potuisset. In illis scholis & nobis omnis opera ponenda est, si ad supremum, libri scilicet vitæ æternæ, præmium adspiremus.

AD vulnus sinistrae manus orabimus, pro sancto Dei timore obtinendo, & ut ab inferis liberemur.

CONSIDERATIO I.

Vulnera Christi

Theca Dei scriptoriae.

THecas hominum scriptorias, ab atro colore, vulgò atramentaria dicimus; ego hasce thecas Dei scriptorias, à sanguine Domini Iesu, si loqui ita
fas

fas est, Rubramentaria appellabo. Nihil æquè horrere solitus erat Iob Prophe-
ta, quàm Dei manum, quâ librum vite,
ac mortis conscribit; *Scribis, inquit Do-
mine, contra me amaritudines, & consumere* Cap. 13.
v. 26.
*me vis peccatis adolescentiæ meæ. Erat Iob vir
simplex, & rectus, ac timens Deum, & recedens* Ca. 1. v. 1.
*à malo; thecam tamen Dei scriptoriam,
manum ejus, ac calamum timet, ne
his adolescentiæ suæ peccata annota-
verit: & nos securi vivimus in pecca-
tis, non solùm adolescentiæ, sed &
virilis, ac senilis ætatis, perinde, ac si
Deo theca nulla scriptoria, nulla ma-
nus, nullusque calamus foret, quibus
contra nos æternas scriberet amaritu-
dines.*

Terrore plenum est quod refert Ce- T. 8. an.
Cb. 646.
n. 15.
sar Cardinalis Baronius. Pyrrhus Pa-
triarcha Cōstantinopolitanus, in Mo-
nothelitarum hæresim inciderat. Ro-
mam evocatus, & à Theodoro I. sum-
mo Pontifice monitus, resipiscit; sed
vix dum Constantinopolim rediens,
Aquileiam attigerat, cùm in eundem
errorem relapsus, ei pertinaciter adhæ-

lit. Quare Pontifex, coacto Romæ Episcoporum concilio, post decretam contra Pyrrhum sententiam, summum Orbis tribunal conscendit, venerandum scilicet SS. Apostolorum Petri ac Pauli sepulchrum, eoque super, coram sacro Præsulum Concilio, & S.P.Q.R. sanctissimum Missæ sacrificium offerens, peractâ sacri calicis consecratione, partem Dominici sanguinis in atramentarium suum infudit, illoque scripsit, adversus Patriarcham sententiam, quâ illum ab Ecclesiæ Communione, & æterna salute proscribebat.

Anima mea, quàm meritò de te queritur Salvator ! Clamat sibi graviora esse vulnere peccati tui, quàm corporis sui, nec times illum pretioso sanguine suo, caractere indelebili scripturum contra te mortis æternæ decretum ? Ora cum Divo Augustino, aliisque, & dicito : *Manus tuæ Domine fecerunt me, & plasma verunt me totum in circuitu, illæ manus quæ pro me cruci affixæ sunt, opus manuum tuarum ne despicias. Ecce in manibus tuis descripsisti me, sacratissimorum vulnerum tuorum*

tuorum caractere, caractere scilicet suavitatis,
 & non amaritudinis, caractere misericordiæ, &
 non justitiæ, lege Domine Iesu hanc scripturam,
 & salva me.

CONSIDERATIO II.

Vulnera Christi

Terror malorum, & Spes bonorum in Iudicio.

Beatissimus homo, qui semper est pavidus, in- Prov. 28.
 quit Sapiens. Abbas Elias dicebat v. 14.
 tria se timere solitum. Primum, quando anima Herib.
 corpore egreditur. Secundum, quando Iudici Deo Rosw. in
 sistenda foret. Tertium, quando extrema sententia vitis PP.
 esset pronuntianda: Cogitemus, inquit Cæsa- Hom. 27.
 rius Arelatensis, illius Iudicis incessanter
 adventum, qui utinam nos sic paratos inveniret,
 quomodo nemo potest dubitare, quod veniet! Quod
 si requiras, quomodo veniet? In illo utique corpore,
 quod pro nostra salute susceptum, pro nostra abso-
 lutione natum, & pro nostrorum vulnerum medi-
 cina lanceâ, clavisque transfixum est. Prima
 erit in reos intoleranda sententia, reverendarum
 presentia

praesentia cicatricum, quando dicet Dominus; Infer digitum tuum huc, & vide manus meas, affer manum tuam, & mitte in latus meum, & agnosce quae pro te impio, pietas divina perpessa est.

Lib. 2. de
Symb. c. 8.

Quò se tunc, uti rectè S. Augustinus, peccator convertet? quando illi meritò exprobrabit Salvator, vide hominem quem crucifixisti, vide vulnera quae inflixisti, vide latus quod transfixisti, quoniam per te, & propter te, apertum est, & tamen intrare non luvisti. Neque minus terribile est, quod

p. 1. Stim.
c. 2.

S. Bonaventura; Apparebit, inquit, Dominus Iesus cum vulneribus suis, & clamabit dicens: Videte quanta à vobis, & in vobis, & pro vobis passus sum, & tamen ingrati omnia contempsistis, & pro nihilo duxistis: Ite maledicti in ignem aeternum.

Zach. 12.
v. 10.

Certum itaque est, in extremo iudicio, impios, uti Propheta ait, aspecturos in eum, quem confixerunt; videbunt eundem & iusti, sed hi ad solatium, illi ad horrorem. Ita Ludovicus Blosius, Christus Dominus, inquit, in iudicio ostendet vulnera sua ineffabili decore fulgentia, quae iustis quidem dulcissimam consolationem, impiis verò horribilem confusionem adferent.

Instr. vita
Spir. medit.
de Iud.

S. Me-

S. Mechtildis, die quodam Veneris sancto, eâ horâ, quâ Salvator Cruci figendus erat, alienatâ à sensibus mente, iudicio divino sistebatur. Comparebant Deipara, Angeli, Sancti, creaturæ omnes. Credebat illa extremû adesse diem, & in orbem vniversum ferendam sententiam. Accusabat eam Dei mater, de exigua nimis erga Dominum Iesum filium suum obedientia; Sera- phini, de tepido illius in eum amore; Apostoli de doctrina sua non accuratè satis ab ipsa observata; Sancti omnes, de virtutum suarum exemplis, subinde neglectis; creaturæ, quòd his ad Dei gloriam non semper usa fuisset. Quid agat hîc Mechtildis? procidit ad pedes Iesu Iudicis, rigat eos lacrymis, & per veneranda horum vulnera, misericordiam ac pacem implorans, sibi restituitur. Exhorresce peccator, nam *si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet?*

Hoc audi. Cõcionator erat nõ ante multos annos in Hispania, non minùs vanus quã doctus, qui pruriêtes aures, persuasibilibus humanę sapiëntię verbis,

Alph. de
Andrade in
duce virt.
lib. 1. c. 35
s. 3.

NON

non esurientes animas, haustis à Spiritu sancto rationibus, pasceret, plausum magis quàm fructum Auditorum captans. Monetur itaque à quodam Concionatore Societatis nostræ, qui illi pridem amicus erat, ut Christum, & hunc crucifixum cum Apostolo prædicaret, & non gloriam suam, sed Deo in concionibus suis animas quæreret. Credidit homo ab æmulatione hanc proficisci monitionem; quod Noster, non æquè atque ipse, tanto populi confluxu diceret. Est enim is ingeniorum, ac hominum similibus sensus, qui pares sibi nullos esse volunt, atque ita sibi sapiunt, ut aliorum de se recta, & sana iudicia non ferant. Sed à Deo mox aliter edoctus fuit; cum inopinato graviq̃ morbo correptus, intra dies paucos vivere desijt. Quod ubi intellexit Concionator noster, Deo amicum defunctum, pro quo meritò sollicitus erat, impensis precibus, multisq̃ lacrymis commendavit; qui tandem tertium post diem apparuit supplicanti coram Christi in cruce pendentis effigie, è
cujus

cujus latere fluvius igneus egrediens
 miserum hominem obruebat, & cir-
 cumquaque comburebat, in cœlum
 brachia jactantem, vultum manu utra-
 que tegentem, voceque lacrymabili
 clamantem; *Operuit confusio faciem meam*, *Ps. 68. v. 3.*
 pro inani illa gloria, quam toties vanis
 suis concionibus captaverat. Ad quem
 de cruce Salvator; *Nōne silui? nōne* *Iob c. 3. v.*
tacui? nōne dissimulavi? quasi diceret; *26.*
 Vanè, & sine fructu concionatus es,
 adulterans verbum meum, adornans
 tuum; siluine, aut tacui ad hanc tuam
 vanitatem? an eam dissimulavi? nōn-
 ne te per amicū tuum, servum meum
 monui? Tu verò monentem contem-
 plisti, & *projecisti omnes sermones meos: nunc* *Is. 42. v.*
autem sicut parturiens loquar, dissipabo, & absor- *14.*
bebo simul. Audiant hæc qui legatione pro Deo
 funguntur, ut non se, sed Christum an-
 nuncient. Videant omnes vocationem
 suam, ut secundū eam dignè ambu-
 lent, ne sanguis, non lateris Domini
 tantū, sed & reliquorum vulnerum,
 qui in salutem profusus est, ipsis in ig-
 nem æternæ damnationis cōvertatur.

Legō

*Euseb. Nie-
renbergius
in vita
ejus.*

Lego in Actis pro canonizatione B. P. Francisci Borgia, Tertii Generalis Societatis Iesu, promovenda, conscriptis, virum in Hispania, quàm sanguine nobilem, tam vitiis ac flagitiis infamem, gravi ægitudine correptum, ac de vita periclitantem, tantâ obstinatione in sceleribus suis perstitisse, ut reâta omnes monentes rejiceret, nollet-que de anima per Confessionem expianda quemquam audire. Venit tum fortè eam in urbem Borgia, qui cognito miseri periculo, pro zelo suo, illum juvare cupidus, ante Christum Crucifixum in genua procidit, eum ardentè obsecrans, & obtestans, ut qui Orbi universo, sanguine suo salutem fuisset, infelici ac pertinaci illi animæ non deesset. Francisco hæc precato, ex cruce Salvator, Adi, inquit, confestim ægrum, cumque hortare, ut se expiet, & ego mox illi, ut Medicus, & infirmorum curator adero. Abit Franciscus spei bonæ plenus, & tanto adjutore gaudens, ad ægri domum se confert, quò Salvator jam antecesserat, Medi-
ci,

ci, ac prope famuli specie illi solatia, atque obsequia deferens. Excipitur ab infirmo non inurbanè Borgia, verùm ubi de Confessione cœpit agere, ad eam instituendam adduci non potuit. Recedit interim Dominus, relicto ad ulteriores conatus apud ægrum Francisco, qui & ipse, cùm operam perderet, etiam recessit, & denuo coram Christo crucifixo in genua provolutus, per sacra illius vulnera obtestatur, ut misero adsit. Cui Dominus: Conveni iterum pertinacem illum Francisce, meque tecum defer, si fortè me conspecto, cruci pro se fixo, convertatur, & vivat. Rediit Borgia, & submotis arbitris, ut liberior esset æger, verbis ad pietatem omnem compositis, submissis in terram genibus, Christum Cruci affixum illi repræsentat: per passionem, dolores, sacra Domini Iesu vulnera orans, obsecransque, ut animæ suæ miseretur, æternitatem consideret; nolle Deum mortem peccatoris, sceleribus omnibus misericordiam ejus majorem esse: ad omnia miser obsurdescit.

M

Addit

Addit & vocem suam Dominus Iesus, & vocem sanguinis, quem ex vulneribus omnibus copiosè effundebat: per hunc iterum iterumque obtestatur Franciscus; sed nihil proficit. Tum verò Salvator revulsa à cruce manu, sacrosanctum suum cruorem in faciem proiicit obstinati peccatoris, qui quot guttas numerat, tot veluti linguis in magno iudicii die, coram orbe universo, neglectam, & contemptam benignissimi Dei, ac Salvatoris sui misericordiam illi exprobrabit, *L.4. in Io.* suntque misero, ut cum Ruperto loquar, *Veneranda Domini vulnera, aeterna futura incendia.*

Quia nunquam satis monetur, quod neglectum æternis lacrymis tandem serò deploratur, tertium in hoc genere prodigium pro cautela addam, ut sapiant, & intelligant peccatores. Arnoldus Cathius è Societate nostra, magnæ virtutis, ac doctrinæ vir, de quo, qui plura volet, Philippum Alegambe Nostrum in Bibliotheca sua consulat. Narravit ille, Roma in Belgium redux, &

& scripto testatum reliquit, ex fide digna relatione habuisse se, in Italia Iuvenes duos aliquando nomen Societati dedisse, quorum unus in vocatione perstitit, alter sæculum, ejusque mores, ac scelera repetijt. Morbo is tandem lethali corripitur: cùm fortè urbe egresso Sacerdoti nostro, eidem illi, qui ægro vocationis fuerat socius, acclamat muliercula, ut in domum suam descendat, priusquam moriatur filius ejus. Accurrit ad misericordiæ opus lubenti animo Pater, hominem reperit feбри gravissimâ correptum, agnoscit socium fuisse vocationis suæ, eum solatur, ac hortatur vice non una, ut sacrâ confessione animam expiet, sed frustra. Tandem ad ægri lectum moram longiorem trahens, ut illum ad sanio-rem mentem reduceret, & in somnum incidens, Christum videt hiantibus vulneribus advenientem, ægrumque commonentem, ut per sacram exomologesim animæ suæ salutem consulat: avertit miser vultum, atque aures obturat Salvatori; qui indignabundus,

plena manu sanguinem suum in obstinati hominis faciem conjecit, ea comminatione, ut quem in animæ ejus salutem fuderat, is illi in æternam damnationem cederet. Abijt Dominus; expergiscitur Noster, & miserum totum cruentum, ac vitâ functum reperit. Ita tecum agetur peccator indurate, nisi tempori resipiscas, quod ut facias, sacratissimum Salvatoris tui sanguinem tibi propitium oro.

CONSIDERATIO III.

Vulnera Christi

Tesseræ fiduciæ nostræ.

THronum divinæ Majestatis non ita obsident tonitrua, ac fulmina iræ, & furoris in peccatores, ut misericordiæ, ac benignitatis ejus radios obnubilent. Neque sacratissima Domini vulnera, ad eò nobis terrori esse debent, dum illa flagitiis nostris conculcamus, ut omnem nobis fiduciam tollant; sed
per

per eam, quæ in illis est, Dei benignitatem, ac misericordiam, animos nostros in certam salutis spem debent erigere.

Peccavi, inquit Bernardus, peccatum grande: turbatur conscientia, sed non perturbatur, quoniam vulnerum Domini recordabor. Nempe vulneratus est propter iniquitates nostras; Et ideo liquet errasse eum, qui ait: Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear. Veniam enim meretur ille pro quo Christus & vulneratus, & mortuus est. Ita Bernardus. Serm. 61.
in Cant.

Hujus spei plena dicebat fidelis illa anima: Messui myrrham meam cum aromatis meis; quæ misceo, ut illius amaritudinem horum suavitate temperem, & animum meum maximis pressum angustiis sublevem. Ita in horto Domini corporis, sacris quinque vulneribus, quasi totidem areolis distincto, non solum timoris myrrha, sed & suavissima spei, ac fiducia aromata nobis legenda sunt, firmissimè credendo, benignissimum Salvatorem nolle perire animas, tanto à se labore quæsitas, tanto pretio redemptas. Cant. 5.
v. 1.

Neque alio argumento pusillanimes

M 3   conso-

Serm. 74.
ca. fr. in
eremo.

consolabatur D. Augustinus. Noli, in-
quiebat, dicere: in caelo non ero. tenemus
mortem Christi, tenemus sanguinem Christi: si
quod plus est tenemus, quod minus est, sperem-
us. Qui pro nobis dedit mortem suam, non is
daturus est vitam suam? Et qui pro nobis pertu-
lit mala, non is daturus est, quae possidet bona?
desperarem utique, sed non despero, quia vulne-
rum Domini recordabor. Haec Augustinus.

Cujus fiduciae inhæret, qui ita hor-
tatur.

Sidon. Eleg
4. de Chri-
sto patientie

Mortales sperate, Dei placabilis ira est:
Vincitur, et nullos submovent illa reos.
Depositis etiam praesto est clementia causis,
Omnibus, atque omni tempore tota patet.
Nec mihi quis steriles causetur perditus annos,
Nec mihi quis vitae tempora sera suæ.
Latro sit exemplo; trunco pendeat in alto,
Quosq; dabat gemitus jam morientis erant.
Flebat, et ad Dominum vertebat pallidus ora.
Hoc satis, ut veniam consequeretur, erat.
Vulnera spectabat, quid non speraret ab istis?
Hac ait ad superos publica facta via est.
N spes destituar: cui vis, discrimine nullo,
Fontibus ex iisdem, vulneribusque venit.
Et vero, si interna compassio erga
miserias

miserias nostras, animarumque nostrarum jacturam, major fuerit in Salvatore, ut cum pluribus docet S. Bonaventura, quam externa ejus passio, & multitudo tormentorum, quæ pertulit, ut nos à miserijs, animarumque nostrarum damnatione liberaret. Vbi talem habemus in optimo, ac benignissimo Redemptore compassionem, tamque acerbam, ac gravem passionem, quid ni in tentationibus, angustijsque nostris in illum speremus? cùm eò etiam ejus se extendat compassio, ut aliquando Sanctæ Brigittæ fassus sit, si ulla apud inferos foret redemptio, toties iterum paratum se pati, ac crucifigi, quot in æternis flammis animæ cruciantur. *Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiæ ejus, ut misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in tempore opportuno.* Thronum hanc sanctissimam & gloriosissimam Domini crucem esse judico, in qua ille moriens, caput in latus lanceâ aperiendum inclinat, ut cor suum ad commiserationem erga nos semper apertum fore ostendat. Spera

itaque anima mea in Domino, & fac bonitatem, & pascere in fiducia passionis, vulnerum, ac mortis ejus.

Hâc fiduciâ se quoque pascebat, qui cecinit è Societate nostra :

Gerard.
Nysman
Eleg. de
effec. Dom.
Pass.

*Christe tui pretium ne dedignare cruoris,
Vile nihil, tanti quod stetit, esse potest.*

*Non ego sum tanti; tanti sed fecit ut essem,
Me sibi, qui tanti, prodigus emit Amor.*

*Quid metuam, tanti pretio dignatus Amoris,
Spes, isto majus pignore, habere nequit.*

Apud Lob-
bet. in Ec-
cles. p. 259

Referunt Græci Scriptores morem gentis suæ obtinuisse, ut hospes sublatâ mensâ convivas suos dimittens, percussâ sibi venâ, pro haustu postremo, quem Τελὸς Φιλίας, hoc est, extremum amicitia, appellabant, sanguinem suum illis propinaret. Omnes corporis sui venas aperuit Dominus Iesus, ut in magna illa cœna, haustum æternum sempiternæ felicitatis, ac suavitatis nobis propinaret. *Bibimus ergo, ait Ambrosius,*

Lib. 10. in
Luc. c. 23.

pretium nostrum, ut bibendo redimamur. Non vult tamen Dominus haustum hunc extremum esse suæ in nos benignitatis, ac misericordiæ, qui semper paratus est

est eum nobis non semel tantum propinare, sed millies ac millies repetere, ac repræsentare. Ita benignus, ita misericors est. Exclamabo itaque cum Propheta regio: *Quid retribuam Domino, Ps. 115. v. 3* pro omnibus quæ retribuit mihi? *Calicem salutaris accipiam*, non unum sed totidem, quot mihi vulnera offert, quæ mihi fiduciæ, ac spei calices erunt pretioso sanguinis ejus potu inebriantia animam meam; hos, inquam, calices accipiam, & *nomen Domini Iesu* pro me vulnerati *invocabo*, ut sit mihi Iesus.

CONSIDERATIO IV.

*Vulnera Christi**Consummatio redemptionis nostræ.*

Salvator noster, postquam suffixus cruci fuit, accepissetque manuum, ac pedum vulnera, *preces, supplicationesq;* *Heb. 5. v. 5* ut ait Apostolus, *cum clamore valido & lacrymis offerens*, dixit: *Consummatum est;* *Io. 19. v. 30*

M 5

opus

opus scilicet humanæ redemptionis, quâ referatum cœlum, obferatus infernus, homo Deo reconciliatus est. Cave anima mea, iterum æternæ damnationis viam ingredi, atq; ita pretioso Domini Iesu sanguine utere, divino illo redemptionis tuæ pretio, ne hoc peccatis, tuis prodigas. Quod Salvator ipse avertere conatur, continuâ suâ misericordiâ te erudiens, ut salutis tuæ consulas, pro qua tibi obtinenda tanta passus est, & pretiosum suum sanguinem tam copiosè effudit.

*Luc. Vad.
an. Ch.
1220, n.
85.*

Non nemo è D. Francisci familia, in hâc ab ipso sancto Patre admissus, gravi pulsatus tentatione, ut manum ab aratro tolleret, ac retro respiceret, facultatem ab eodem petit repetendi sæculum. Cui ille, Itâne fili? ut pro terra cœlum deseras? pro parentibus, Salvatorem tuum pro te tanta passum? ut à via salutis, quam cœpisti, ad viam regrediaris æternæ damnationis? Quibus verbis nihil ille commotus, Hugolinũ S.R.E. Cardinalem, Ordinis protectorem adit, sed & huic saniora suadenti
non

non auscultans, ad Pontificem summum Honorium, ejus nominis III. se contulit, à quo etiam passus repulsam, fugit è Monasterio. Vix è limine excesserat, cum virum habuit indignante vultu obvium, qui, quò tenderet, quærir? cui profugus stomachabundus; Quid, inquit, tibi mecum? quid ad te iter meum? viam ego meam, tu tuam ito. detexit illico viator latus, manusque, ac pedes sanguine fluentes, & ingemiscens, poteris, inquit, testibus hinc vulneribus agnoscere, quam mea interfit, de hoc tuo itinere te interrogare, quæ, ut te ab itinere æternæ damnationis, in quod hodie recurris, abducerem, in cruce pertuli. An igitur non jure merito, quò pergas, à te quæro, qui cupio per hæc vulnera, per hunc sanguinem, te viam, quæ ad cœlum ducit, relegere? Est ille quidem salutem tuam operatus in medio terræ, sed non descendit ad inferos, quò tu properas, ut te inde iterum redimat. Commotus ille infinitâ hac Salvatoris sui benignitate, ad ejus pedes se abiicit, incōstantiæ,

ac

ac proterviæ veniam supplex orat, & velut prodigus ad Patrem reversus, à S. Francisco benignè recipitur^{ac} deinceps religiosæ vitæ exemplo omnibus præluxit. Ita nunquam non salutem nostram, quam semel consummarunt, sacratissima Domini vulnera, conser-

*Serm. 1. de
Exalt. S.
Crucis.*

vant: Nam manus illæ, inquit B. Petrus Cardinalis Damianus, quæ fundaverunt cælos, extensæ sunt in Cruce, clavisque transverberatæ durissimis, ut manus tuæ extenderentur

Psal. 118.

ad pauperem & dicere posses; Anima mea in manibus meis semper. Quid tenemus in manibus, non facile obliviscimur, sic & qui animam suam bonæ operationi imprimit, non tradit eam oblivioni. Pectus illud in quo sunt omnes thesauri sapientiæ, & scientiæ Dei absconditi, lancea militari perfossum est, ut pectus tuum à pravis cogitationibus mundaretur, mundatum sanctificaretur, conservaretur sanctificatum. Pedes illi quorum scabellum adorare debemus, quia sanctum est, dura transfixione confixi sunt, ne pedes tui festinarent ad malum, sed currerent viam mandatorum Dei. Quid plura? reduxit erroneum, reconciliavit reum, qui te portavit in humeris suis, qui pro te Patri proprio sanguine satisfecit. Sic pia medita-

medita-

meditatione, & constanti imitatione, nunquam non, uti docet B. Damianus, salutem nostram, quam semel consummarunt, sacratissima Domini vulnera conservant.

Ora hinc, anima mea, cum S. Francisco Xaverio: *Domine Iesu Christe, Deus cordis mei, per quinque illa vulnera, quae tibi in cruce noster amor inflixit, tuis famulis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.*

CONSIDERATIO V.

Vulnera Christi

Claustra inferni.

S Catharina Senensis, tanto erga *Serius in* animarum salutem zelo ferebatur, *vita.* ut optarit non semel, ita se infernum posse obserare, ut reserari deinde non posset. Quod sancta illa Virgo optabat, hoc facere potest Dominus Iesus. est enim ipse apud S. Ioannem, *Apoc. 20.* teste D. Augustino, *Angelus ille qui habet* *v. 1.* *clavem abyssi;* clavis hæc juxta D. Chry- *Lib. 20. de* *Civ. c. 7.* *ostomum,*

Serm. 61.
in Cant.

L. 5. Grat.
Sp. c. 11.

Li. 8. Mir.
c. 8.

foetum, Crux Domini est; juxta D. Bernardum, *clavus Salvatoris, clavis est, reserans caelum, obserans abyssum.*

S. Mechtildis, orationi, more suo, intenta, infernum aliquando vidit parentem, in eoque serpentes, dracones, tigres, leones, lupos, canes, mutuis semorsibus atrocissime laniantes. Interroganti, quid sibi haec monstra velent? respondit Dominus, animas esse, quae nunquam Salvatoris sui, passi scilicet, & suppliciorum, ac vulnerum ejus dulciter meminissent; quibus tamen veluti clavibus caelum aperitur, & clauditur infernus.

Necessarias nobis hasce claves esse lego apud Caesarium, qui refert à quodam visos fuisse cum Christo crucifixos quindecim Ordinis sui Religiosos; quam crucifixionem scribit Obedientiâ, patientiâ, ac humilitate perfici; pedes humilitatis, patientiæ sinistram, obedientiæ clavo figente dexteram; malleum esse spem caeli, atque inferni horrorem, ut clavi, malleus, vulnera Salvatoris, claves nobis sint

sint cœli, ac abyssi, quibus illud aperitur, hæc clauditur.

AD sacrum hoc vulnus dexteræ manus, cum omni fiducia pete à Deo, ut æternam beatitudinem consequi possis.

CONSIDERATIO I.

Vulnera Christi

Cœlum in terra.

SI fieri potest, ut in terra cœlum reperiat, hoc ille consecutus est, qui

Psal. 17.
v. 15.

Serm 61.
in Cant.

qui sacra Domini Iesu vulnera invenit. Cœli felicitas ac beatitudo est Deum intueri; *Satiabor*, inquit Propheta Regius, *cum apparuerit gloria tua*. Animarum autem in hoc mundo beatitudo consistit in meditatione, & cognitione atque imitatione patientiæ, quam in passione, cruce, vulneribusque suis tolerandis, Salvator nobis exhibuit, quæ illi adeò gravia fuerunt, ut indignum arbitrari debeamus, sine passione, cruce, ac vulnere esse, ubi Dominum Iesum passum, crucifixum, vulneratum conspicimus. *Vult benignus Dux*, ait Bernardus, *devoti militis sui vultum in sua sustolli vulnera, ut illius ex hoc animum erigat, & exemplo suo, reddat ad tolerandum fortio-rem, ac lætiores. Enimvero non sentit sua, dum illius vulnera intuetur*. In quo animæ tolerantis ac patientis summa in terris est felicitas, ac beatitudo, patientem se, ac dura tolerantem, in patiente, ac duriora tolerante Salvatore contemplari.

De cœli pulchritudine quid dicam?
Inexplicabilis illa est à Dei Majestate,
à glo-

à gloria Deiparæ, Angelorum ac San-
ctorum omnium, ab ornatu, & consti-
tutione, quæ à D. Ioanne describun- *Apoc. 21.*

tur, desumptâ comparatione ab iis,
quæ in terra sunt ornatissima, ac splen-
didissima. Præclarè D. Augustinus: *In ps. 85.*

*Pulchrum, inquires, est cælum, sed pulchrior
est fabricator cæli. At video cælum, inquires,
& illum non video: oculos enim habes ad vi-
dendum cælum, cor nondum habes ad viden-
dum fabricatorem cæli. ideo venit de cælo, ut
mundet cor, (aquâ scilicet & sanguine
manante è cordis sui vulnere) quo vi-
deatur qui fecit cælum, & terram. Ita Chri-
sti sacrosancta vulnera, non solùm di-
gnos nos reddunt, ut Dei, cælique pul-
chritudinem conspiciamus, sed & ipsa,
ait Blosius, plus pulchritudinis, lætitiæ, atque *Expl. sup.*
claritatis toti cælesti curiæ conferunt, quàm *pass. Dom.*
omnia alia, quæ in vita perenni, excepta divi-
nitate, habentur. quare deplorandum, ait, tan-
tam pulchritudinem, toto terrarum orbe, parum
adeò ab hominibus æstimari.*

Pium hunc Ludovici Blosij sensum, *Tom. 1. l. 6.*
piè æquè, ac doctè confirmat Iulius *de Deo uno*
Cæsar Recupitus, Societatis nostræ *quest. 19.*

N Theolo-

*Apoc. c. 5.
v. 21.
v. 24.*

Theologus, utiturque S. Ioanne Evangelista, qui ait, *vidisse se lucernam seu lumen Agni stantis in medio Throni tanquam occisi*, cuius scilicet vulneribus, totidem veluti solibus, cœlum universum illustrabatur. Quod occisi, & vulnerati

*Apoc. c. 21.
v. 11.*

Agni lumen, S. Ioannes dicit esse *tanquam lapidis Iaspidis*; quæ gemma, ut ait S. Hieronymus, est *quasi mixto cruore subrutilans*, & uti Cornelius noster *quasi plagis dissecta*; quâ quid clarius significatur, quàm Agnus noster occisus & plagis dissectus, qui pleno, non mixto cruore subrutilans, sacratissimis suis vulneribus, augustissimum gloriæ lu-

*P. 3. q. 92.
a. 2. in corp.*

men, ut cum S. Thoma loquar, cœlo infundit; cumque Iaspis gemma, colore vario fulgeat, tot cœlum occisus Agnus divinis illustrat Iridibus, quot in illud vulnera, meritis innumeris, gloriaque redundantia intulit.

Quam gloriam, quantum in mortali vita licuit, prælibavit S. Mater Teresia, quæ solo splendore, ac lumine vulneris manus Domini dextere conspecto, ita afficiebatur animo, ut
spreto

spreto omni eo, quod mundus pulchrum, ac speciosum æstimat, sacro isti vulnere semper adhæserit, in eoque dum vixit, cœlum suum elegerit. Quid si reliquorum vulnerum gloriam conspexisset Theresia? Credidisset sanè cœlos novos in terra condidisse Deū. Fixum itaque, ratumque sit cum Ludovico Blofio, *sacra Domini vulnera plus pulchritudinis, atque claritatis toti cœlesti Curie conferre, quàm omnia, quæ in vita perenni, excepta divinitate habentur, eademque nobis in vita hac mortali totidem cœlos esse.*

In monte Thabor facies resplenduit Matth. 17.
 Salvatoris, sicut Sol, & vestimenta ejus fa- v. 1.
 eta sunt splendentia, & candida nimis velut Mar. 9. v. 1.
 nix, qualia fullo, ut ait Marcus, non potest
 super terram candida facere; æternæ quippe lucis candor illis à Domino communicabatur. Captus hoc splendore, & candore, ac gloriâ Petrus, sui ac sociorum Apostolorum oblitus, exclamat: *Domine, bonum est nos hîc esse; faciamus hîc tria tabernacula: Tibi unum, Moysi unum, & Eliæ unum. Non enim sciebat, quid diceret,*

N 2

ait

x p. stim,
c. 5.

ait Evangelista. Verum scit sanctus Bonaventura quid dicat, cum vult, ut faciamus tria tabernacula in vulneribus Salvatoris, unum in pedibus, unum in manibus, & unum in latere, ac corde Iesu; in quibus plane bonum est nos esse, omnia opera nostra peragere, & celo in terra frui, est enim in illis omnis cœli splendor, atque ornatus.

Delib. arb.
l. 3. c. 25.

De cœli suavitate quid dicam? de illa ambrosia? de que illo nectare? *Tanta*, ait Augustinus, *suavitas ac jucunditas est lucis æternæ, ut etiamsi non liceret amplius in ea manere, quàm unius diei morâ; propter hoc solum, innumerabiles anni hujus vitæ, pleni deliciis, & circumfluentia temporalium bonorum, re-Elè meritoq; contemnerentur. Non enim falso ac pravo affectu dictum est: melior est dies una in atris tuis super millia. Habent & hîc in terris atria Domini, sacratissima scilicet illius vulnera, jucunditatem, & suavitatem suam, quæ omnes mundi delicias superât, & cœlestes adæquant.*

Marg. Sp.
c. 19.

Ita expertus judicavit Abbas Blofius, cum ait: Ore ad patulum vulnus lateris ejus apposito, cœlestem suavitatem ex corde ipsius manantem gustato, re vera enim torrens volu-

ptatis

pratis illinc erumpens te abundanter satiare poterit. Ita sancta virgo Ludgardis lateri Domini sibi occurrentis, dum ad templum ægra se conferret, os applicans tantam exsugebat dulcedinē, ut nullis posse affligi ærumnis se crederet, in quibus cœli solatia ex divino illo fōte hausta non experiretur. Ista dulcedine perfundebatur iterum Blofius, cū ait, *Saluto, Domine Iesu, rosea, ac suavissima vulnera tua, quæ suscepisti pro me, & in quibus descripsisti me. Salvete, salvete, salvete vernantes, & saluti-feræ plagæ Redemptoris mei, & amatoris mei.*

Barth. Fi-
zen. in vita
16. Iunii,

Inst. spir.
c. 11.

Nec minore affectu in omnem suavitatem effunditur S. Mechtildis, cum ad Domini vulnera exclamat. *Salvete monumenta charitatis, testimonia obedientiæ, signa iussionis paternæ, & pretia redemptionis humanæ, salvete gaudium Angelorum, gloria patriarcharum, zelus Apostolorum, fortitudo Martyrum, lumen Doctorum, patientia Confessorum, decus ac splendor virginum, solatium sanctorum omnium.*

Sic & ille è Societate nostra piè & eleganter accinebat.

Otho zylus
in poem. de
vuln. Dom.

Salvete, ô dulces plagæ, quas mitis Iesus.

N 3

Pertulit,

Pertulit, humanae restaurans damna salutis:
 Salvete, ô reflui divino sanguine fontes,
 Vos, ego, vos non ore bibam, sed pectore toro;
 Quoq; magis biberim, sitiam magis. ite liquores,
 Ite salutiferi per membra arentia rivi;
 Totus ut in venas, & viscera serpat Iesus.

Ita ser^{Del}vi^{Del} animum recreant in Domini vulneribus, præ his nullas delicias amantes, nullas quærentes.

In ejus
vita.

S. Clara Affisia, nullo non die statis precibus sacra Domini vulnera salutabat, ac venerabatur, quo in pietatis exercitio, ingenti semper consolatione perfundebatur, utque sanctissimorum horum pignorum assiduum haberet monitorem, fune aspero, nodis quinque implexo, corpus cingebat.

Neque in oratione tantummodo, piisque devotionis exercitiis, quibus vulnera Domini colimus, hanc cœli suavitatem invenire est; sed in ipsa etiam tribulationum, atque afflictionum amaritudine, uti mox in sancta Ludgarde vidimus, & ipse Salvator nos docet. Juvenis nobilis, & lectæ virtutis, familia Senensis, Ioannes de Incõtris, in deliciis

Laur. Scab.
lab. in
Moral. 19.
de pass.
Dom.

deliciis paternæ domus educatus, illis nuntium remittens, Ordini sancti Augustini nomen dedit. Mox tamen vitæ religiosæ incommodis in gravem mœrorem dejectus, domum paternam repetere statuit. At non passus id Salvator, se illi videndum obtulit, detecto lateris vulnere: fili, inquit, ubi tibi minus sapidus, lectus durior, nocturnæ vigiliæ, meis concinendis laudibus constitutæ, molestiores fuerint, ingredi vulnus hoc, & intinge illa in divino sanguinis mei condimento, & cœlesti tibi suavitate dulcescent. Momenti obtemperavit juvenis, & tantis cum solatiis, tantisque virtutibus vitam peregit, ut beati appellatione à sede Apostolica meruerit condecorari.

Huic non absimile, quod Bononiæ in templo PP. Prædicatorum tabulæ inscriptum legit, mihi que transcripsit è Societate nostra vir fide dignus. Novitius sacro illo in Ordine, communi cibo assuescere vix poterat. Iuveni gravis erat hæc lucta, cui ne succumberet, panem, quem maximè fastidiebat,

per urbem collectum, ac sæpe mucidum, arripit, cumque eo ad imaginem depositi de Cruce Salvatoris, & in afflictissimæ Matris sinum recumbentis convolat, querelas suas apud Deiparam deponens, opemque implorans: quæ blandè Tironem intuita panem accipit, cruento dilecti filii lateri intingit, illique reddit; quo gustato, credidit se adscriptum Beatorum numero, *qui manducabunt panem in regno Dei*; vixitque deinde paupere, ac religiosâ mensâ contentus, quam sacro, ac sapido sanguinis Domini cõdimento,apidam sibi quotidie reddebat. Ita faciebat in Hispania Religiosus alter è sacra Carmelitarum Discalceatorum familia, qui acescens vinum, ut saperet è vitro, veluti è latere Domini hauriebat.

Luc. 14.

Carolus à
Brux. in
elogiis.

Suo etiam solatio à vulnerato Salvatore affectus fuit frater Ioannes Baptista Faventinus ex D. Francisci familia Capucinus laicus. Hic perditis moribus homo, cum Ordini sacro se dedicasset, tantò in religiosa vita melior,

lior, quantò in priore deterior fuerat, monitus coram toto monasterio à superiore suo, vel ut emendaretur, vel ut ad omnem virtutem magis erudiretur, adeò monitionem hanc sensit, ut venâ pectoris disruptâ, sanguinem per os copiosè eiecerit, quem manu excipiens, & ad Ecclesiam convolans, Salvatori in cruce pendenti obtulit: En, inquiēs, Domine, quę pro te patior. Cùm Dominus, revulsâ è cruce manu, sanguinem è sacro suo latere profluentem consimili voce reddidit: en Baptista, quę ego pro te passus sum. Quâ Salvatoris sui benignitate confirmatus, quęcunque illi deinde ardua occurrerunt, in latere ac sanguine Domini reposuit, atque in deliciis habuit, & tanquam dona è cœlo missa, de manu Dei accepit.

Qui mihi hoc in opusculo usui sæpe fuit Lucas Wadingus Annalium Ordinis Minorum scriptor accuratus, etiam hic erit. Narrat ille, fuisse Ordinis sui Guardianum Lunelli in Provincia Montispeffulana, parum memorem,

An. Chr.

1252. n. 47

10. 2.

morem, rationem, jusque ipsum postulare, hominem, quemadmodum per summam liberalitatem in Religione Deo, Dominoque suo se consecrat, sic à Superioribus eodem amoris sinu excipiendum, ac tractandum esse; hujus, inquam, moniti Guardianus ille parum memor, Tironem durè admodum, atque asperè habere erat solitus; qui postquam gravem sibi impositam pœnitentiam adimpletset, in Ecclesiam profugit, ubi prostratus coram Crucifixo, Ecce, inquit, Domine, quanta pro te patior; ecce quas molestias mihi ingerat inhumanus Guardianus. Tu nosti, potuisse me has calamitates evadere, neque enim deerant mihi in sæculo facultates lautè vivendi. Cui benignè Christus; Ecce etiam, quæ ego pro te passus sum; quæ mihi illata ludibria, quæ vulnera, quæ suprema malorum: neque verò ulla culpa mea, tua omnis. Ego innocens pro te peccante omnia perpessus. Correxit errorem suum iuvenis, & in cruce, ac vulneribus Domini sui deinceps suavè vitã duxit.

Eia

Eia Tirones ! eia Christi novellæ
 plantæ ! novella sanctissimi Ordinis ve-
 stri germina ! non unam vos mihi feci-
 stis hoc in opusculo de vobis scribendi
 occasioem : postremum modò vos
 compello, & adhortor, ut scilicet cùm
 Apostolo, *in fame, ac siti, in frigore, ac nu-*
ditate, in labore, & ærumna, in vigilijs multis,
in necessitatibus, ac tentationibus
 quotidianis, confortemini in Domi-
 no, & in potentia, ac suavitate sacra-
 tissimorum ejus vulnerum : illa vene-
 ramini, illis adhærete, & videbitis
 auxilium vulnerati Iesu super vos.

*2. Cor. II.
 v. 27.*

Atque ita vulnera Domini gaudia
 sunt, solatia, dulcedo, ac beatitudo in
 omni tribulatione ad patientem &
 vulneratum Salvatorem recurrenti-
 bus, eumque sincerè amantibus; ad
 quem eleganter ille nos invitat, cùm
 ait :

*Huc, huc, vel è cœli Hybla apes mellificæ,
 Vbi flori unico quinque alvearia non sufficiunt,
 Tam suavis est.*

*Inglaris
 elog. 86.*

Est enim Salvator flos ille campi, & lilium
convallium, adeò succulentus & suavis,

*Cant. 2.
 v. 1.*

ut

ut mellis, & consolationis omnis materiam in quinque sacrorum vulnerum suorum divinis alveariis superabundantem sufficere possit, quâ quidquid aduersum nobis, atque acerbum accidit, veluti dulcedine è cœlo haustâ leniamus.

CONSIDERATIO II.

Vulnera Christi

Via ad patriam.

I. Pet. 2.
v. II.

In opus de
cōtemptat.

Lib. I. Inst.
Sp. c. 17.

ADvenæ super terram, & peregrini omnes sumus. Via nobis ad patriam sunt Domini vulnera; *Via*, inquam, sunt, ut cum S. Thoma loquar, *rectissima absque devio: Via brevis absque tædio; via plana absque cumulo; via secunda absque periculo, via jucunda cum socio bono, scilicet cum te, Domine, amantissimo Duce.* Ita Ducem ac socium hac in via morienti S. Mechtildi se Salvator exhibuit jucundum omnino, ac lætum, magna Majestate, ac gloria, patentibus vulneribus, quasi tot modulatis

Christi Vulnerum.

^{ut} 205

dulatis vocibus suavè canentibus, per
sacrorum horum vulnerum gaudia, in
sempiternum Domini sui gaudium in-
traret sancta, ac beata illa anima.

Viam hanc ostendit S. Augustinus : *In Ps. 60.*
Salvator, inquit, si spes nostra factus non esset,
non nos deduceret : deducit tanquam dux, & in
se ducit; per vulnera scilicet sua, tanquam
per viam, & ad se ducit, tanquam ad pa-
triam.

Portæ cœlestis Hierusalem singulæ, *Apo. 21.*
ex margaritis singulis constructæ sunt : *v. 21.*
sed per has ingressus non patet, nisi per
portas anteriores, ex vulneribus Do-
mini, veluti totidem pyropis constru-
ctas, ut de his rectè ille dicat :

Hæc ad arcana cœlitum iter est,
Hæc qui ad Deum non intrat per ostia,
Fur est, & latro.

Ingl. elog.
86.

S. Edmundus morti proximus, Chri- *In vita.*
sti in cruce pendentis effigiem postu-
labat, cujus vulnera deosculatus : Hæc,
inquit, naves meæ sunt, quibus plenis
fiduciæ velis, per rubrum sanguinis
Dominici mare, in diu optatum patriæ
cœlestis portum penetrare spero.

Afferunt

*Philip. Ale-
gambe in
vita eius.*

Asserunt Hebræorum Magistri, mortuum esse Moysen in brachijs, & osculis Iehova: Morere & tu anima mea inter brachia, & oscula sacratissimorum vulnerum Redemptoris tui, & tutum, ac securum tibi iter ad cœlestem patriam spondeo. Ira mortuus est P. Ioannes Cardim Lusitanus è Societate nostra, vir eximiæ virtutis, (pro quo apud sedem Apostolicam agitur, ut Beati nuncupatione honoretur) qui dum vixit, patientem Dominum semper coluit, & secutus est; cùm vivere desijt, in æternitatis itinere ducem habuit. Nam morti proximus, cum extremum facris Crucifixi sui Redemptoris vulneribus daret osculum, refixis ille è Cruce manibus, pedibusque, moribundum famulum suum complexus est, supremos ejus anhelitus, animamque suscipiens, atque ad cœlestem patriam deducens. Ita ad hanc, nobis sacra hæc pignora viam sternunt.

Filiis Israël eductis à Deo, per desertum in terram promissionis, ne aberrarent, dux fuit *columna nubis per diem, & columna*

lumina

lumina ignis per noctem. Ita & nobis, in dubio hoc æternæ salutis itinere, columna Dominicæ crucis dux esse debet, vulneribus Salvatoris, veluti totidem luminibus refulgentis, ne errore non reparando à via deflectamus, Verùm, uti qui in lubrico, ac præcipiti loco iter facit, ductore aliquo opus habet, qui manum porrigat, ita & quilibet, qui cœli viam ingreditur, duce opus habet. Ductor autem ille Saluator est; quod more suo, mellifluè scribit S. Bernardus ^{Ep. 351.} ad Hugonem Novitium; *Crucifigere, inquit, pariter cum Christo; (socius dolorum ejus esto) nec ledere aliquatenus poterunt clavi, qui per manus ejus ac pedes, ad tuos usque pervenient, sed totum tibi figent Salvatorem; & pedes tui pedibus ejus confixi, quocumque in lubrico, quovis in præcipitio, gradientur securi, manusq; ejus tuis fixæ, te ad cœlestem patriam deducunt. Hanc viam tene, hoc duce gradere viator quisquis cœlum petis, & non aberrabis.*

CON.

CONSIDERATIO III.

*Vulnera Christi**Pignora animarum.*

*Apoc. 3.
v. 17.*

Magno Reipublicæ bono, Mōtes, quos pietatis nuncupamus, aperiuntur, ut qui paupertate, vel necessitate aliquā premuntur, dato pignore, sibi consulere possint. Anima mea, plurimū dubito, an egestatem tuam sat noveris. Dicis fortasse cū illo, apud D. Ioannem, *quia dives sum & locupletata, & nullius egeo; & nescis, quia tu es misera, & miserabilis, & pauper, & cæca, & nuda.* Ita nobiscum agitur, & tamen miseriam nostrā non capimus. Sed quod paupertati nostræ remedium inveniemus? Ad sacratissima Domini Iesu vulnera, & pretiosum ejus sanguinem confugiendū, veluti ad pignora, quibus neq; in cælo, neq; in terra digniora, atq; opulentiora sunt. Cū his properandum nobis *cum fiducia* ad Montem pietatis, ad Calvariæ, inquam,

quam, Montem, ad Thronum gratiæ Dei, & *Heb. 1. v. 8.*
tali datâ arrhâ cœlum ipsum nobis ob-
ligabitur.

Pignus hoc, uti refert S. Mater Te-
refia, invenerat anima illa admodum
afflicta, & sollicita ante Crucifixum
Salvatorem consistens, quæ cùm do-
lenter agnosceret paupertatem, & ege-
statem suam, atque omninò nihil sibi
esse, quod pro peccatis suis divinæ of-
ferret Majestati, ex ipso audivit Cru-
cifixo, se vulnera, sanguinem, univer-
sosque passionis suæ dolores illi dona-
re, ut ea veluti propria patri suo cœle-
sti representaret, isto pignore ab ipso
omnia impetraturam. Quid ni & nos
impetrabimus?

Objiciebat D. Bernardo Dēmon, *In vita*
nullum illi ad æternam gloriam jus *ejus.*
esse. Reposuit vir sanctus; æternam
gloriam duplici titulo Christo deberi,
primò, quòd æterni patris unigenitus
sit filius, adeoque cœlestis regni hères;
altero, quòd suo illud sanguine com-
parasset, factus obediens usque ad mor-
tem. Primus titulus, ajebat Bernardus,

O

cùm

cum Salvatore meo plus quam satis sit, alterum ipse misericorditer mihi cedit, quo veluti pretiosissimo pignore, mihi caelestem gloriam polliceor, atque hac fiducia fretus, vitam deinceps securè transigam.

*Temp. 51.
da Mir.
1. V.*

Quam ut & nos transigamus securiùs, juvat hac super re audire Discipulum. Narrat is quendam, nomine quidè, sed non moribus Religiosum, fuisse solitum quot diebus centum Angelicis salutationibus Deiparam venerari. Placuit clementissimæ Matri hominis pietas, sed displicebat vita improba. Pro ejus ergo salute sollicita, Deum orat, ut morbum illi gravem immittat, qui animis sæpè mederi solet. lecto ergo affixus, & morti proximus, rapi sibi ad tribunal Christi visus est, à dæmonibus graviter accusari, atque ab irato iudice illis adjudicari. Quid agat miser? ad cuius confugiat auxilium? supernè, iudex illi iratus, inferiùs, patens infernus; intus, conscientia accusans, circa, vincientes dæmones & mox illum abrepturi. Dum autem in
cœlum

cælum oculos conjicit, an nullus inde
exurgeret patronus, adest ecce Mife-
ricordiæ Mater, pro cliente suo sup-
plex apud Iudicem filium: illi saluta-
tiones Angelicas omnes variis schedis
descriptas, honori suo à reo recitatas
repræsentat. E contrario dæmones in-
gentia volumina flagitiis referta pro-
ducunt. Bilanci utraque imponuntur;
volumina longè præponderant. Vr-
gens tamen pro filio prodigo pientif-
sima Mater: Nate, inquit, tu sanguis
meus, & caro de carne mea, ego te in
ætatem istam perduxi, & lac virgi-
neum tot mensibus dedi, recognosce
obsecro, hujus clientuli mei causam:
non illi passionis tuæ supplicia, non
flagella, non spinas, non crucem, non
sanguinem tuum omnem deponco; sed
ejus tantùm guttulam unicam, & mi-
nimam mihi, fili, pro misero concede.
Ad quæ Dominus: Ita est Mater; tuus
ego, & omnia mea tua sunt, neque
fas est, ut avertam faciem meam à te.
Hæc ita elocutus, è divino latere pre-
tiosi sanguinis sui guttam accipiens,

virgineis sanctissimæ Matris suæ manibus obtulit, quam illa omni veneratione acceptam lanci imposuit, in qua schedulæ erant, eaque flagitiorum voluminibus longè præponderavit. Abscessere dæmones horrendis ululatus omnia complentes, ac Mariam sibi semper inimicam, peccatoribus securum misericordiæ perfugium, Dominicum sanguinem, quem etiam sceleribus suis conculcarunt, pignus illis esse salutis æternæ, quiritantes.

In Chron.
l. 4. c. 35.
2. 2.

Postremū addo. Tiro è D. Francisci familiam moribundus, à mente alienior, exclamabat, ô si natus nō essem! mox in has voces erumpebat; librā æquo examine suspendite. Deinde iterum, etiam in istam lancem imponite tantillum de passione, cruore, ac vulneribus Domini Iesu Christi. Sibi redditus, rogatus ab adstantibus, quid ita exclamasset? quid sibi illæ voces vellent? Vidi, inquit, Dei iudicium, & in eo omne verbum otiosum, ac minimum quoq; defectum severè examinari, operaq; mea bona, erratis meis composita in multis defi-

deficere; rogavi itaque divinam misericordiam, ut de Salvatoris mei meritis, parum operibus meis adderetur; quod ubi factum, benignè pro me pronuntiavit Iudex. dixit, & beatam animam Deo reddidit, ac tanto pignore æternam fælicitatem obtinuit.

CONSIDERATIO IV.

*Vulnera Christi**Omnia felicitas.*

Illa hominum animis temeritas infidet, ut ex manuum nescio quibus notis, quæ eventura credunt, ominari non erubescant. Dicam ego cum Regio Propheta: *In te speravi Domine, dixi v. 15. Ps. 30. Deus meus es tu, in manibus tuis sortes meæ.*

Audito nomine sortium: inquit Augustinus, non debemus sortilegos quærere. Sors enim non aliquid mali est. Quid igitur est, in manibus tuis sortes meæ? sortes dixit, quantum ego existimo, gratiam quâ salvi facti sumus, quæ ex Domini Iesu manibus, clavis in cruce confixis fluxit, fecitque

O 3

nos,

Ad Colof.
1. v. 12.

nos, ut Apostolus, ait, annumerari in partem sortis Sanctorum.

Proverb.
16. v. 13.

Sortes mittuntur in sinum (in urnam interpretatur ex Hebræo Cornelius noster) & à Domino temperantur. Sinus hi, hæ urnæ sūt nobis vulnera Salvatoris, in quibus sortes nostræ ad felicitatē, salutem, ac bonū omne cōstituuntur, & à Domino temperantur. Beatæ urnæ; felices sortes, fortunati hi, quibus, illis in sinibus, in illis urnis sors obtingit; obtinget autē omnibus, qui ad has urnas, ad hosce sinus, in necessitatibus suis divinæ voluntatis sortem expectant, quæ non potest non esse felix, ac beata.

In Achai.
1. 7. n. 50.

Refert Pausanias speculum ad templum Cereris fuisse expositum, in quo quisque, ubi odores accenderat, & ritē deam precatus fuerat, eventuram sibi sortem felicem, vel infelicem conspiceret. Fabula hæc est, & insanum dæmonis ludibrium. verissima specula nobis exhibent sacra Domini vulnera, in quibus infelicitas nulla, sed felicitas omnis demonstratur. Ludovicus Blo-

Marg. Sp.
19.

sus: *Melliflua Redemptoris nostri vulnera, inquit,*

quit, revera mundissimum speculum sunt. si quis illa cum Apostolo penetrare sciret, inveniret in eis, quidquid divinitas exhibere potest, quod est omnis beatitudinis, ac felicitatis complementum.

Monasterii, in Westphalia, matrona quædam acatholica binos habebat filios, quos ea in urbe, Societati in scholis suis erudiendos commiserat. Vanitati hæc nimis addicta, ad speculum comebat, & componebat se crebrius; quod cum parvuli observant, crucifixum ex arula sua, materno speculo appendunt, quo spectaculo illa permota, atque in Salvatore suo vulnerato, quasi in purissima crystallo, foeditatem, atque errorem suum contemplata, hæresim ejurat, moresque mutat; à natis felicius immortalis vitæ reddita, quam eos ipsa in mortalem ediderat. Ita in divinis vulnerum Domini speculis fors & felicitas nostra constituta est. Id quod etiam edoctus à Deo est vir religiosissimus B. Henricus Suso, è D. Dominici familia. Hic aliquando magnâ pressus tristitiâ, & de salute sua anxius, hanc de coelo vocem audivit: Surge,

In Hist.
Coll. Mon.
Soc. Iesu
an. 1599.

ingredere in vulnera mea, nam in his felicitas tua unica consistit.

CONSIDERATIO V.

Vulnera Christi

Auxilium animarum Purgatorij.

*Francisc.
Zach. To. 2.
Hist. Soc.
Iesu.*

R P. N. Iacobus Laines, secundus Generalis Societatis Iesu sub vitæ suæ finem, quidquid ad familiam sibi à Deo commissam, vel tuendam, vel promovendam, ubique terrarum facere posset, attentè circumspiciens, impensè per litteras quædam rerum capita commendavit; inter quæ hoc in primis erat, ut quotidie quamque frequentissimè animarum, quæ in Purgatorio igne cruciantur, studiosè omnes meminissent. Nam quandoquidem Societas tantum exhaurit laboris, occupationibus tam multis, sive litterarijs, sive spiritualibus, eo dumtaxat consilio, ut homines, ad æternam felicitatem consequendam juvet, quem ad finem creati, pretioq; tam grandi redempti sunt; consentaneum

neum profectò esse, ut eundem prosequentes
 charitatis spiritum, etiam ex hac vita di-
 gressis, ad cursum conficiendum opitulentur,
 ne justa sit illis causa Societatis charitatem,
 quasi imperfectam, & mancarn accusandi, &
 meritò liceat conqueri, se medio in itinere,
 eoq; in loco destitutos, ubi nullam omnino
 sibi ipsis opem queant adferre. Idem ipsum
 B. Franciscus Borgia, post alterum Ge-
 neralis III. suis vehementer commen-
 datum cupiebat.

Si igitur ea nobis etiam est cura, ut
 clavis, & clavibus sacrorum Domini
 Iesu vulnerum, cœlum vivis resere-
 mus, potiori sanè jure idem vitâ fun-
 dis commiserationis, & caritatis obse-
 quium præstare nos oportet. Refert Lib. 5. c. 10.
 Grat. Spir.
 sancta Mechtildis sibi à Salvatore re-
 velatum esse, quotiescunque honori
 sacrorum suorum vulnerum quinquies
 oratio Dominica, & salutatio Angeli-
 ca recitantur in subsidium purgantium
 animarum, eas mirè recreari, licet pœ-
 nis suis non continuò eximantur. San-
 cta Gertrudis non unam animam cœlo
 transmisit, postquam eâdem prece,
 O 5 Domini

P. 3. tit. 24.
c. 8. §. 15.

Domini vulnera salutasset, & deosculata fuisset. Refert S. Antoninus observatum non rarò fuisse, B. Joannem de Alvernia, Ordinis FF. Minorum, vulnere Salvatoris cultu, tot animas è Purgatorii flammis solvisse, quot ab ingenti igne vehementer agitato in aërem evolant scintillæ.

In vita.

Matrona pia imprimis, Beatæ Liduwinæ Virgini Hollandæ, ex oppido Schidamo, per familiaris, cùm ei diceret, si salutis suæ certa foret, se ignibus purgatoriis, tot cupere annis cruciari, quot in vicino vase sinapis grana continerentur. Non rectè, inquit Liduwina, sapias, ac loqueris dilecta, neque satis cruciatibus Salvatoris tui, ac sacris ejus vulneribus confidis, quæ potentissima remedia sunt, ut te, atque alios à purgatorii igne liberes. Vivere illa desinit; ac dein magno ploratu sociæ Liduwinæ apparens, suamque diffidentiam accusans, orat, obsecratque ut meritis sacrorum Domini vulnerum è tormentis ineffabilibus eximatur, quod Liduwina præstitit, cœlumque exemptæ

emptæ flammis animæ aperuit.

B. Henricus Suso, de quo paulò ante, Colonia Agrippinæ studiis operam dabat, quibus decursis, abitum parans, cum altero ejusdem ordinis Religioso, sibi ob probitatem devincto, pactum iniit, ut qui ipsorum, alteri superstes viveret, pro defuncto, quot hebdomadis, anno integro, diebus Lunæ Deo Missæ sacrificium offerret quod pro mortuis legi solet; diebus autem Veneris, quod de passione Domini. Moritur post annos plures ille Susoni familiaris, quod ubi hic intellexit, orationibus variis, ac piis operibus amici animam Deo commendat. Comparet tandem defunctus; conqueritur de fide sibi non servatâ, ignibusque purgantibus vehementer eam ob causam se cruciari. Ait Suso, ex quo de illius obitu certior factus esset, non destitisse se animam ejus Deo impensè commendare. Sanguinem, sanguinem clamabat defunctus, sanguinem posco. Vbi Missæ sacrificia mihi promissa, & pacto firmata? quæ passionis, ac vul-
nerum

*Alexis de
Salo de
Purg. p. 20*

c. 90

nerum Domini meritis, præsentissima purgantibus animabus sunt auxilia. Damnavit Suso oblivionem suam, & promissa sacrificia persolvere cœpit, sociumque suppliciis exemit. Sanguinem, sanguinem, flagitant à nobis defuncti, quem in sacra generali, & quacunque corporis Domini Communione, in sacrosancto Missæ sacrificio, quod vel de Defunctis, vel de Passione Domini, vel de immaculata Deiparæ Conceptione, more Hispanico, legitur, vel novæ hujus coronæ usu, illis haurire possumus, purgatoriis flammis extinguendis efficacissimum.

Vulnera

Vulnus lateris Christi

DE sacratissimo hoc vulnere Ioannes Evangelista solus meminit, Ille scilicet *discipulus, quem diligebat Iesus*, ^{10.21, v.29} qui & supra pectus Domini in cœna recubuit; cui proinde conveniebat acceptum à Salvatore vulnus cordis, atque amoris, præ reliquis, posteritati tradere.

Quærent sacra Scripturæ Interpretes, dexterumne, an sinistrum Domini latus à milite lanceâ percussum fuerit? Franciscus Zuares antiquo sensu, à quo

à quo consultum non sit recedere, ab Ecclesia receptum esse ait, dexterum latus, uti imagines referunt, crucifixi Salvatoris lanceâ fuisse apertum. Sunt tamen, qui rationi, cum D. Cyrillo cōsonum putant, sinistrum Domini latus perfossum, cū in illo cor resideat, quod vitæ principium est, ut certiùs de Salvatoris morte constaret, à qua generis humani redemptio dependebat, quando illud transfixum videretur.

*In Carm.
de pass.
Dom.*

Conciliari tamen possunt hi auctores, si cum Prudentio credamus, tam gravi vulnere dexterum latus percussum fuisse, ut lancea universum pectus ad cor usque penetrarit, evidenti mortis, amorisque Domini erga nos argumento: atque ita etiam sibi à Deo revelatum S. Brigitta asserit.

CON-

CONSIDERATIO I.

Vulnus lateris Christi

Principium & origo Ecclesiæ, ac regenerationis nostræ.

Venerabilis Beatrix de Ferraria, Ordinis S. Dominici, post mortem Religiosæ cuidam se videndam exhibens, ac multa cum ea, de his, quæ ad Deum, ac divinæ Majestatis in cælis gloriam spectant, conferens, in recessu tandem illam rogavit, ut pro se lateri Crucifixi amicum, ac pium osculum figeret; ita vulnus hoc peramabile, magis, quàm reliqua, animos nostros, etiam eorum qui cælo adscripti sunt, provocat, & afficit, neque præ illo aliud sæpius exhibuit Salvator, quia uti cordis ita & amoris vulnus est, & simul Ecclesiæ, nostræque regenerationis fons, & origo, uti communi consensu sancti Patres affirmant, Ita S. Leo ^{Ep. 4.6.6.} manife-

manifestè : Tunc regenerationis potentiam
sanxit , quando de latere ejus profluxerunt san-
guis redemptionis , & aqua baptismatis. Cui

*Lib. 10. in
Luc.*

præclarè consonat S. Ambrosius : Ex
illo incorrupto corpore ; sed defuncto , omnium
vita manabat , aqua enim & sanguis exivit :
illa, quæ diluat , ille qui redimat. sed more

*De symb. ad
Catech. c. 6*

suo doctè & ingeniosè D. Augustinus :
Ascendat , inquit , sponsus thalami sui le-
tium , dormiat moriendo , aperiatur latus ejus,
& Ecclesia prodeat virgo, ut quemadmodum Eva
facta est ex latere Adam dormientis , ita Eccle-
sia formetur ex latere Christi in Cruce pendentis.

Jo. 19.

Aqua enim quæ de latere Salvatoris
lanceâ percusso continuò exivit, signi-
ficat sacrum baptismum, & sanguis san-
ctissimum Eucharistiæ sacramentum,
uti ex Cyrillo, & Chrysostomo docet
Franciscus Cardinalis Toletus; adeo-
que per Baptismum regeneramur Deo,
per sacram verò Eucharistiam , ejus
obsequio, & gloriæ nutrimur.

Aptè videor posse me hoc loco usur-
pare nomen illud , quo Salvator ipse
juxta Alcazarii nostri mentem se ip-
sum appellat, cum ait , *Ego sum A & Ω,*
Principium,

Principium, & finis; nam ut A litterarum est principium aliarum, notaque absolutionis, ac felicitatis apud Romanos, aliasque gentes, ita & Salvator in sacris suis vulneribus A est, Principium scilicet, & signum absolutionis, felicitatis, ac salutis nostræ.

Neque, ut Ioannes Pierius Valeria-
nus rectè ac piè observat, Alpha sim-
plex est Salvator; sed Pentalpha, fi-
gura illa antiquissima, & vulgatissi-
ma (quam alibi Pentagonum dixi-
mus) esse demonstratur: nam lineæ
per angulos suos (uti in subjecta figu-
ra patet) ductæ à pedum ad manuum
vulnera, ac deinde ad vulnus lateris,
Pentalpha conficiunt perfectissimum,
singulaque vulnera Alpha sunt, prin-
cipium scilicet Ecclesiæ, regenera-
tionis, ac salutis nostræ; quod li-
cet à SS. Patribus potissimum vul-
neri lateris Domini tribuatur, om-
nibus tamen, & singulis vulneribus
adscribendum est; nullum enim est,
quod non sit principium Ecclesiæ, at-
que origo regenerationis, ac salutis
P nostræ,

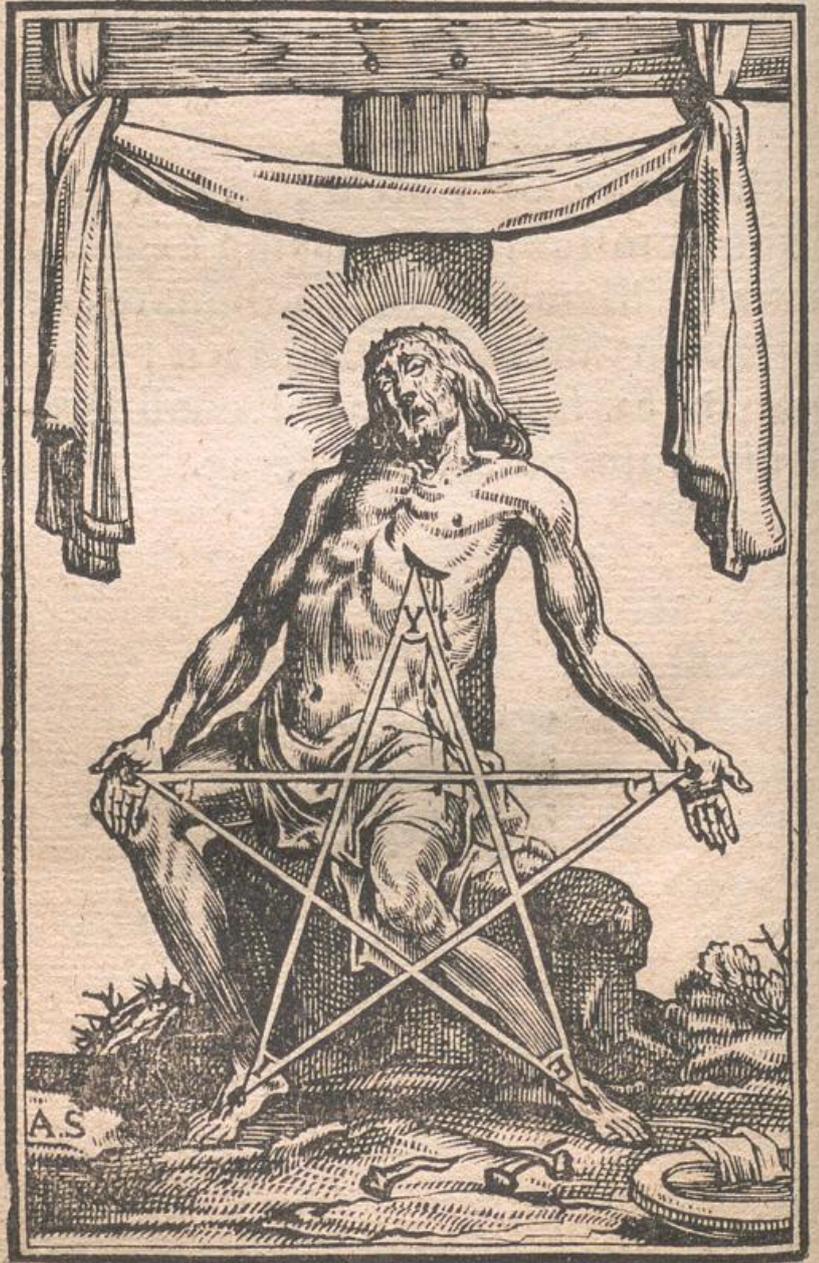
*Lib. 47.
Hieroglif.*

nostræ, quæ, uti à Salvatore tanquam ab A habet principium, ita & in ipso veluti in Ω, & fine nostro conquiescit. Cujus ego, nobis tam desideratæ veritatis non aliud quàm ipsiusmet Domini Iesu testimonium pono, qui ultimo Apocalypsis capite, hæc suprema sui in nos affectus verba pronunciat: *Ego sum A & Ω, primus & novissimus, principium, & finis. Beati qui lavant stolas suas in sanguine Agni, ut sit potestas eorum in ligno vitæ, & per portas intrent in civitatem.* Per quas portas quid aliud, & quid suavius quàm sacratissima Domini vulnera intelligamus? quando hoc ipsemet tam clarè insinuat, dicens: *Beatos qui lavant stolas suas in sanguine Agni, ut sit potestas eorum in ligno vitæ, & per portas vulnerum, scilicet in cruce, hoc est, ligno vitæ acceptorum, & manantium divino sanguine in ablu-tionem omnis peccati, tamquam per principia & fines salutis nostræ intrent primò quidem in civitatem Sanctorum, hîc in Ecclesia militantium,*

ac denique in civitatem domesticorum Dei triumphantium in cælo, & in Deo, beatitudinis omnis novissimo termino quiescentium.

Habes amice Lector, eorum quæ diximus in subjecta imagine explicationem, illam pio oculo dignare, & postquam animum oblectarit, tibi-que in ea satisfeceris ad considerationis hujus extremum perge.

Refert Lucius Marinæus Sanctii *To. 1. Hist. Hisp. l. 8.*
Garfiæ Aragoniæ Ducis septimi matrem Vracam nomine, illo gravidam, cum in bello cōtra Mauros locia Garfiæ Ennico marito esset, fortis & animi plena mulier, lanceâ in latere, grandi vulnere, ab hoste percussam, fuso exercitu, & Ennico occiso, in fuga mortuam in Navarræ montibus solam cōcidisse, ubi fortè à Nobili quodam, cui Guevara nomen erat, deprehensa, & agnita, cum, quem utero gestabat, infantulus per vulnus manum exereret, eum è matris utero excidit, ac testibus adhibitis, sacro fonte ablutum uxori alendum commisit, summo silentio: pastoritio deinde habitu, & famularibus muniis injunctis, alumni sui fortunam, ipsi etiam ignotam, per annos omnino quindecim dissimulavit. Quo tempore evoluta, cum Aragoniæ Proceres ad eligendū sibi Principem convenissent, Guevara alumnū suū illis obtulit, postquam, mirantibus rei totius seriem, prout contigerat, ordine explicasset; fuit-

que is magno omnium consensu, ac plausu Aragoniæ Dux septimus renuntiatus.

C. 46. v. 3. Gestabamur omnes intra viscera misericordiæ Dei, ac Salvatoris nostri, uti ex Isaia discimus. Longinus lanceâ latus ejus aperuit, per quod ad vitam æternam sumus omnes regenerati.

Mart. de Roas. in vita ejus l. 2. c. 1.

Doctrinæ huic congruit prodigium per visum objectum Sanctiæ Carillo, quæ quoties, infantes sacro Baptismate ablui conspiciebat, toties observabat aperto latere adstare Christum, illosque ex ejus corde procedere.

L. II. c. 7. Ita ex Christi latere renatus prodiit octennis puer, de quo lego in historia Ecclesiastica Iaponiæ. Hic cum nondum sacrâ tinctus aquâ cõvenisset in æquallium suorum cœtum, quibus Sacerdos noster doctrinam Christianam explicabat, observaretq; bene meritis præmiola distribui, & ipse sibi unum aliquod petiit à patre Catechista, qui ei Christum dedit cruci affixum, non jam mortuo, sed expiranti similem. Observat puer crucifixo suo deesse lateris vulnus, queru-

querulus itaque alium petit, in quo vulnus hoc esset; quem ubi accepit, perfossum Domini latus attentè contemplan, suavissimeque deosculans, exclamat cupere se baptisari, atque ita ex sacratissimo Salvatoris corde, cœlo renatus prodiit, generatione omninò digniore, quàm quæ principum, regumque magnorum est.

Hunc sensum altè imbiberat Eleonora d'Incestrosa Domini ac Magistri Ioannis de Avila, viri religiosissimi, ac doctissimi discipula, quæ cōtemptis, ac rejectis illustrissimæ familiæ suæ titulis & nomine, non alio voluit compelli, quàm Eleonora de latere Iesu; omnem dignitatē, nobilitatē, ac felicitatem in hoc sitam existimans, quòd ex illo renata esset, ad tam dignæ, divinæque generationis normam, vitam, moresque componens. Admirare anima mea nobilissime, ac sanctissime Matrone hujus pietatem, & imitare.

*Lud. Gran.**in vita M.**Io. Avila &**4. S. 6.*

CONSIDERATIO II.

*Vulnera Christi**Sigilla animarum.*

*Cant. 8.
v. 6.*

Pone me ut signaculum super cor tuum,
ut signaculum super brachium tuum: ait
Crucifixus, & vulneribus perfossus Sal-
vator, ex unanimi SS. Patrum con-
sensu. Sacra Domini vulnera tot San-
ctorum corporibus fuisse ab ipso im-
pressa, evidens argumentum nobis est
magnopere illi placitum, si & nos
corda, animosque nostros illis obli-
gnemus.

*Brev. Rom.
in festo
Stigm.*

Sigillaturam hanc, uti loquitur D.
Bonaventura, S. Franciscus in carne
sua, quasi ad ignis liquefactivam virtu-
tem præparata, à Seraphico crucifixo
accepit. In manibus namque ac pedi-
bus ejus, apparuerunt signa clavorum
ipforum, capitibus in interiori parte
manuum, & superiori pedum apparen-
tibus, & eorum acuminibus existenti-
bus

bus ex aduerso. Dextrum quoque latus, quasi lanceâ tranfixum rubrâ cicatrice obductum erat, quod sæpè sanguinem sacrum effundens, tunicam viri sancti respergebat.

Licebit mihi vulnerato, ac sigillato Francisco tâtisper immorari. Dico itaque Michaëlem Archangelû, cum Luciferi superbia, pro divinæ gloriæ zelo decertantem, exclamasse, *Quis ut Deus?* Neque Dei Majestati similis quispiam inventus est, aut potest inveniri. Decertat & Dei amor cum homine, & exclamat; *Quis ut Iesus?* Respondet Humilitas, Franciscus; vulneratus ut Iesus, signatus ut Iesus, pauper ut Iesus, mitis ac humilis ut Iesus, quem Iesus in manibus suis descriptum habet, qui & Iesum in manibus suis descriptû gerit; Salvatoris sui vivû exemplar: de quo canebat piè, & ingeniosè Horatius Tursellinus è Societate nostra;

Exue Franciscum tunicâ, laceroque cucullo,

Qui Franciscus erat, jam tibi Christus erit.

Frâncisci exuvijs (si qua licet) indue Christum,

Iam Franciscus erit, qui modò Christus erat.

*Quid cœlestis amor non audes? fingis amantes
Arte nova, effigies ut sit amantis amans.*

Sed ad sanctas Virgines, eodē hoc sigillo à Domino signatas, transeamus.

*Brev. Rom.
29. Ap.*

S. Catharina Senensis, cūm Pisis moraretur, die quodā Dominico, refecta cibo cœlesti, & in ecstasim rapta, vidit Dominum Crucifixum, magno cum lumine advenientem, ex ejus vulneribus quinque radios ad manus, pedes, ac latus suum descendentes; sed Dominum precata, ne cicatrices apparent, radii colorem sanguineum in splendidam, ac puram lucem mutarunt, ita ut à vi vulnerum ingentem quidem dolorem senserit, sed signa illorum cruenta non apparuerint.

*Barth. Fiz.
in vita ejus
19. Nov.*

Circa annum Domini millesimum, ducentesimum, sexagesimum, in pago Spalbeeck, patriæ Leodiensis Teutonice, Elisabetha virgo admirandæ sanctitatis signis claruit. Hæc à tenera ætate, vix dum quinquennis, eâ fuit corporis infirmitate, ut nec gradum vîquam promovere, nec in pedes erecta posset consistere. Sed imbecillum corpus

pus vegetebat animus, qui miro conatu ad arduum altissimumque virtutis fastigium nitebatur. Primus ac præcipuus illi gradus fuit, per assiduam meditationem cruciatuum, quos Salvator nostri causâ perpeffus est, Deo se gratam, acceptamque reddere. In hos quando animum intendebat, vi tantâ se mens efferebat, ut corpus illâ, quam diximus, ægritudine prostratum erigeret, & per cubiculum commodè, nullo adminiculo inambularet, flagris se cæderet, pugnis contunderet, capillos evelleret, aliaque de se supplicia sumeret, prout ea de patiente suo Salvatore meditabatur, ut externo etiam schemate se illi quàm simillimam exhiberet.

Sed ut propiùs ad rem nostram veniamus, de illa ita scribit Philippus Abbas Claravallensis: Cùm fortè, inquit, per Belgium, instituti nostri familias inspicerem, audivi multa de virgine quadam Elisabetha nomine, quæ nisi prudenter explorata, fidem mereri nō viderentur. Exploravi, & dictis majora

ra deprehendi. Primùm hoc constat, impressa corpori Virginis esse Dominicæ Passionis stigmata, è quibus plerumque, potissimùm diebus Veneris, ceu è recentibus vulneribus cruor promanet, & quandoque ebulliat. Rotunda sunt manuum pedumque vulnera, lateris oblongum. Ipse ego, lociique Abbates, ac Monachi, nocturnis, aliisque horis, cruorem animadvertimus oculis effluentem, ac perfundentem amictum lineum, quem vestibus superinduit. Notavimus præterea, quodam Veneris die, per apertam in latere vestem, sanguinem scaturire non omninò purum, sed velut aquam mixtum, ut & in hoc Salvatore suo similis esset. Hæc Philippus Abbas. Francisco, Catharina, Elisabethæ, addere possem Gertrudem, Liduvvinam, Luciam Ferrariensem, & longè plures, quarum corporibus vulnera sua impressa Salvator voluit, ut constet velle eum illis corda, animasque nostras signari. id quod istis verbis apertè declarat, cum ait: *Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super*

Cant. 8.

per

per brachium tuum, ubi Hebræi, pro signaculo legunt sigillum, vel annulum, qui pro sigillo servit.

Est autem sigillorum, & annulorum varius usus, & finis, uti bene observat Cornelius à Lapide Societatis nostræ pius, doctus, & eruditus Sacræ Scripturæ Interpres. 1. Regum & Principum sigillo pecunia notatur, & cuditur. 2. annuli, seu sigilla nobilitatis, & antiquitatis familiarum sunt monumenta. Ita Augustus, Magni Alexandri imaginem, pro sigillo, in annulo gestabat, perinde atque si ab ipso genus duceret. 3. annuli sunt testimonia auctoritatis, & potestatis. Amano Assuerus *Esth. c. 3. v. 10.* Rex non secus, atque alteri sibi annulum suum dederat. 4. quod servatum, quod nostrum esse volumus, annulo, seu sigillo obfirmamus. 5. annuli notæ sunt amoris, quorum gemmis, aut scutulis amici, vel tesseris, vel vultus suos insculpunt, eosque sinistræ manus digito, quem cordis nuncupant, inserunt.

Optat ergo Salvator nobis sua vul-
nera *Vascon. de Reg. Lusit.*

nera sigillum, & annulum esse. Lusitaniæ Reges, uti & Ordines aliqui religiosi, pro sigillo, seu signatorio annulo, expressis Domini vulneribus, neque alio, utuntur; sed nec possunt digniore, & pretiosiore, utpote qui Senatoris illius Romani sigillum gemmæ xx. millibus sestertiis æstimatæ incisum, longè superet: illo & nos sacrorum vulnerum sigillo, ac toto Salvatore uti debemus.

In cap. 8.
Cant.

Primò, ut cogitationes nostræ, verba, & opera iis signata, veluti moneta ac pecunia optima, probentur, & admittantur à Deo, Angelis, ac hominibus. Vult, inquit Theodoretus, *Salvator noster, ut eum pro signaculo, in contemplationibus, & actionibus nostris habeamus, notam ipsius, crucis scilicet ac vulnerum, in omnibus tum dictis, tum factis, imprimamus. Sic enim erunt, ut numismata regia, non adulterina, sed imaginem regiam præferentia. Ita Theodoretus.*

Secundò, Christo Iesu, ac vulnerum ejus sigillo, signati esse debemus, ut constet nos genus ab illo ducere. Ita

Scipio

Scipio Africanus patrem in annulo
semper gestabat. Vnde sanctus Hiero-
nymus ad Eustochium: *Quotiescunque* Ep. 22.
ait, *te vana seculi delectaverit ambitio, quo-*
ties in mundo videris aliquid gloriosum, ad
paradisum mente transgredere, & audi à
Sponso tuo: pone me ut signaculum super cor
tuum, ut signaculum super brachium tuum, &
quod es, permane, genus scilicet Christi, non
mundi, & esse incipe, quod futura es, heres
scilicet regni cœlestis.

Tertiò, annulo, seu sigillo notamus,
quæ nostra sunt, & nobis servata volu-
mus. sic omnes electi apud D. Ioannē,
signantur Crucis signo; ut constet per-
tinere eos ad Salvatorem crucifixum,
ac vulneratum, illique servandos esse;
uti Antichristi affeclæ characterem
ipfius, & notam impressam habent. Ita Lib. 2.
S. Gertrudis, præter vulnera pedum, Ioannis Sp.
manuum, ac lateris, omnibus conspi- c. 4.
cua, fatebatur se in corde quinque
Christi Iesu vulneribus signatam, to-
tamque ejus esse, cuius sigillo notata
erat. *Pone me, ait Dominus, teste Ansel-* In Cant.
mo, regentem cor tuum, & cogitationes tuas, ut c. 8.
pateat

pateat

In eodem
loc.

pateat amicis te continere mea secreta , & inimicis item pateat, ab eis secreta, quæ habes, clausa esse, habeasque me rectorem in omnibus operibus tuis. Quod, quid aliud est, quam ita Christo crucifixo ac vulnerato signatum esse, ut totus illius sis, ejusque character amoris, uti loquitur Hugo Cardinalis, te ab omni alieno discernat, & in castro animæ tuæ vexillum sacratissimis ejus vulneribus distinctum, quod Lusitanis Regibus proprium est, appareat.

Observandum hîc mihi est, voluisse Dominum notâ, seu sacrorum suorum vulnerû sigillo Brigittinas Monachas singulariter sibi esse devotas. Regula enim tertia, ubi ipse ornamentum capitis illarum describit, præcipit Vitam, quâ frons, & genæ circumdêtur, & ex parte operiatur facies. Super hâc ponatur, inquit Dominus, velum de tela denigrata. Deinde super velum ponatur corona de tela alba, cui assuantur quinque particulæ de panno rubro, quasi quinque guttæ, prima particula sit in fronte, altera in occipite, tertia, & quarta circa aures; quinta in medio

medio capitis in modum Crucis. Quajussione quid aliud innuere voluit Dominus, nisi suas illas esse, quas quinque illis particulis, seu guttis, hoc est vulneribus, & sanguine suo pretioso signatas voluit.

Quartò, sigillo, seu annulo vulnerrum Domini uti debemus, ut ostendamus per illa nos multa nobis, multa aliis posse; quemadmodum Salvator ipse, per eadem, Patri suo cœlesti representata, omnia potest, & obtinet: id quod satis superque à me ostensum est in variis Considerationibus præcedentibus.

Quintò, Christum Iesum vulneratum, ac crucifixum, in æterno memoriæ, ac cordis nostri annulo, uti amici amicos in annulis circumferunt, gestamus, inquit Honorius, *cum ejus doctrinam, ac vitam semper præsentem habemus.* sic Cicero docet, Epicuri discipulos & amicos, ejus imaginem in annulis gestasse. quantò nos meliùs in memoriæ, & cordis annulo Iesum, & hunc crucifixum circumferemus. E contra-

Lib de finibus.

Q rio

Jerem. 22.
v. 24. rio de Iechonia ait Deus: *Virgo ego, si fuerit Iechonias annulus in manu mea, inde evellam eum.* Nunquam, ô! annulus noster Iesus, nunquam armilla vulnerum Christi Iesu, decorantium coronulam nostram, aut de manu, aut de brachio nostro evellantur, neque pro Salvatore, mundi ac vanitatis idolum signaculum sit cordis nostri.

In Mensis
26. Dec.

Sigillo hoc salutifero signatus fuit S. Martyr Constantinus. Hic natus Hebræus vidit Christianum in flumen lapsum, crucis signo vitam servasse; unde & ipse Christianam fidem complexus, ingenti Christi, crucisque amore exarsit. Impuræ puellæ crucis signo vitam ademit, mox restituit; In cruce illi vis omnis, ac pietas erat. In coenobium quoddam divino ductu cùm venisset, conspiciens Salvatoris in cruce pendentis effigiem, ejus pedibus humile osculum dedit; non ad manus, nedum ad sacrum Domini latus ausus aspirare. Quæ animi demissio tantopere Salvatore placuit, ut revulsis à cruce manibus Constantinū amplexaretur, & veluti

uti devoti sibi, non servi, sed amici frō-
tem, ac cor crucis sigillo signaret. unde
accommodè S. Ambros. *Signaculum*, ait,
Christus est in fronte, signaculum in corde: in In cap. 8.
Cant.
fronte ut confiteamur; in corde, ut diligamus;
signaculum in brachio, ut semper operemur. Lu-
ceat ergo imago ejus in confessione nostra, luceat
in lectione, luceat in operibus & factis, & si
fieri potest, tota ejus species exprimat in nobis;
ipse est enim signaculum nostrum, quem, uti Ioan-
nes ait, Pater signavit Deus, flagellis scilicet,
spinis, colaphis, clavis, cruce, lanceâ,
vulneribus; ut nobili hoc, ac divino si-
gillo signati, Dominum Iesum Chri-
stum ubique, in omnibus circumfera-
mus.

At quando aptissimè hoc sigillo si-
gnabimur? illo sanè tempore, quod
nobis S. Gertrudis demonstrat. *Cùm*, Lib. I Inf.
spir. c. 6.
inquit illa, festo quodam recepissem
sanctam Synaxim, mente intentâ in
Deum, & in meipsam, percepi, & sensi
animam meam, instar ceræ, igne divino
liquefactam sigillatione pectoris, ac la-
teris Christi fuisse signatam, atque ex
plenitudine divinitatis immensos ac-
cepisse

Q²

cepisse

cepisse thesauros ; Quid ni & nos eodem modo notamur ac signamur , quibus ejusdem sigilli , corporis scilicet Dominici, tanta est copia ? Concludo, & cum celeberrimo illo Deiparæ planctu orans ingemino:

*Eia Mater istud agas ,
Crucifixi fige plagas,
Cordi meo validè.*

Vt sint mihi signaculum compassionis, gratitudinis, imitationis, & amoris.

CONSIDERATIO III.

Vulnera Christi

Magnes seu electrum animarum.

Magnes ferrum trahit , & acum nauticam temperans , illâ navium cursum non minùs , quàm stellâ polari visâ , dirigit. Vulneratum cor Domini Iesu Magnes est , animas nostras ad se trahens , ut plenis bonæ voluntatis velis ad Deum, cursum nostrum dirigamus. Ita ipse Dominus testatur:

Ego,

Ego, si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum, hoc est, cum fuero in cruce fixus, & in ea manibus, pedibus, atque latere confossus, sanguinis mei merito, exemplo meo & amore, omnia hominum genera, per amicam vim attraham, uti ait Cornelius, ut eos fratres meos, imò filios meos faciam: ut sicut ego sum Filius Dei naturalis, sic illi sint filii Dei adoptivi.

Quod idem elegantissimè Salvianus docet; Sicut illas, inquiens, naturæ admirabilis gemmas ferunt, electrum intelligit, quæ ferro propius admotæ, durissimum licet chalybem, affectu quasi adspirante suspendunt: ita etiam ille, idest summa, & clarissima negotiatorum caelestium gemma, hoc voluit, ut dum se, licet durissimis nobis, descendens de cælo propius adjungeret, affectu suo nos quasi amoris sui manibus admooveret, ut agnoscentes utique dona sua, ac beneficia, intelligeremus quid nos pro Domino tam bono facere conveniret, cum ille pro malis servis tam multa fecisse comperiretur.

Electrum ferrum trahere hæcenus nõ legi, neq; audivi, nisi ab uno Salvia-

Q 3

no,

Luc. V Vad.
Tom. 2.
An. Min.
& Chr.
2261, n. 16

no, magno illo Massiliensium Episcopo, qui pro omni alio, portenti hujus mihi auctor erit, cum apud Ezechiele electro comparatum Salvatorem, ferrea ad se corda trahere afferit, uti attraxit illum è sancti Francisci Familia Tironè, qui susceptum religiosæ vitæ institutum rejecturus, cum ante aram summam afflictus Deum deprecaretur, vidit è sanctissimi Sacramenti tabernaculo Christum procedere, vulnera sua sibi objicientem, suamque inconstantiam graviter arguentem, quid suave religionis jugum ferre detrectaret, cum tanto amore atrociam adeò pro ipso vulnera pertulisset? Erubuit juvenis, & depulsa omni tentatione, potenti illo sacrorum vulnerum electro attractus, Salvatori suo in omnem vitam adhæsit.

Barth. Fi-
zen in vita
16. Junii.

Ira attracta fuit sancta Ludgardis, quæ cum ætatis annum ageret tantum duodecimum, jam tum à pluribus expectabatur ad nuptias, quas Ludgardis pater non improbat, neque ipsa averfabatur; cumque uni ex illis fortè familia-

miliariùs loqueretur, ostendit se illi Salvator, cruentum latus & cor faucium detegens; jussitque illam deinceps, nihil præter se, quærere. Ex illo humana omnia Ludgardi jam vilescere, ut unicùs, & solus amor illi crucifixus esset; usque adeò à conspecto lateris Domini sacro vulnere in illum rapta fuit.

Magnete eodem attractus fuit insignis ille in Parisiensi Academia Doctor. Cùm is Franciscanæ familiæ se addixisset, mater ejus, quæ inopiâ haud mediocri laborabat, & ad alia beneficia illud adjecerat, quòd illum, donec studiis per otium vacaret, suarum manuum laboribus sustentarat, multis lacrymis, & clamoribus suam orbitatem lamentari cœpit, & tam filium, quàm illius Ordinis Patres omnes, tanquam inhumanos, & injustos accusare. Quibus ille commotus, cùm jam in proposito nutaret, oraretque ante Crucifixi imaginem, quasi veniam ab eo petens discedendi ad matrem sublevandam, vidit è perfosso Christi latere ma-

Q4

nantem

*S. Ant. p. 3.**Hist. c. 9.**s. 7.*

nantem cruorem, simulque hanc vocem audivit: *Ego te carius nutrevi, quam mater tua; quare deserere me non debes propter matrem.* His ille visis, & auditis stupefactus, & simul ita roboratus est, ut deinceps maternas omnes lacrymas, & querelas facile contempserit, & Domino iterum atque iterum se trahenti, in arrepto semel instituto, per omnem vitam constanter adhererit.

*Paul. Barry
in an. Sac.
p. 1. devot.
2. c. 7.*

Non aliter etiam exaltatus à terra Dominus ad se traxit nobilem illam in Hispaniis puellam, quæ æqualium societatem fugere solebat, in qua certa temporis, sæpè etiam animæ jactura est. Hæc cum à matre, & sororibus geniali quodam die abducta esset ad tripudium, atque ad hoc à juvene nobili invitaretur, elevans in cœlum oculos, vidit sibi supra caput astantem Dominum Iesum, vulneribus toto corpore concisum, manibus, pedibus, ac latere multo fluentem sanguine, & facie laboranti similem, ac multo sudore madentem,
qui

qui illam compellans : Vide , inquit filia , quàm graviter me afficiat sociarum tuarum levitas , in quam te insinuas. Monet illa matrem , & cum ea ac sororibus domum se recipit ; ac deinde mundo valedicens , eas elegit focias , apud quas Salvatori supplicia sua , ac vulnera renovatura non esset. Quando tandem anima mea , patieris , & tu te trahi suavi illo magnete venerandorum Domini vulnerum , dissolvens ferreæ voluntatis tuæ catenas , quibus in molestissimo affectionum tuarum carcere captiva jam nimum diu detineris ?

CONSIDERATIO IV.

Vulnera Christi

Domicilium animarum.

Salvator noster, in sermone illo af-10.13. v. 30 affectus divini plenissimo, post cœnam ultimam habito, significavit Apostolis

Q 5

stolis

stolis abire se, ut illis locum pararet. Et sanè in terris gratiorem nullum parare poterat, quàm sacri lateris, sacrorum-que vulnerum suorum domicilium.

*Tract. 120.
in Ioan.*

Rectè, & subtiliter more suo D. Augustinus, cum ait, non dicere Evangelistam, militem lanceâ percussisse, aut transfixisse latus Domini, sed illud aperuisse, ut in vulneris latitudine intelligeremus ostium nobis apertum esse, per quod in superbenedictum cor

Mat. 23.

eius penetraremus; quod ipse Augustinus facit, cum ita ait: *Longinus aperuit mihi latus Christi lanceâ, & ego intravi. Hic fidenter habito, hic me jucundè reficio, hic quiesco securus.* Hunc D. Augustini suavissimum affectum etiam ipse Salvator comprobavit. Nam cum vir quidam pius magno illum zelo oraret, ut homines omnes in divinum suum latus, veluti in tutissimum, ac suavissimum domicilium admitteret, illud amplum adeò ac spatiosum illi Christus ostendit, ut nulli non recipiendo sufficeret.

*Auctor quadrige vir-
tutum.*

Cui ostento D. Augustinus aptandus mihi erit qui vult, venire omnes, intra-

re

re omnes, cum sit quâ, & quo possimus intrare in
 patens scilicet latus Domini. Contendite, ait Sal-
 vator, intrare per angustam portam. Bona
 Domini mei veniâ, dicam ego, conten-
 dite intrare per angustâ portam. Quid
 enim augustius portâ illâ, quæ aurea
 est Iubilæi, ac remissionis, omniumque
 gratiarum, quam unus militum, percutiendo *Aug. ibid.*
 latus Crucifixi, aperuit. Hæc porta Domini, justi
 intrabunt in eam, intrabunt & iniusti, hi
 ut justificentur, illi ut sanctificentur
 magis: Ad hanc portam, ad hoc domi-
 cilium invitat nos ille, qui olim appo-
 sitè cecinit.

Aspicias ut pateant, & se tibi vulnera *Sidron. de*
pandant? *Hoffche in*

Præcipue quod sub pectore vulnus hiat: *eleg. de vul.*

Fixit in hoc sedem, & solium regale lo- *Dom.*
cavit,

Hic aulam voluit Rex Amor esse
suam.

Hic sedet, & valvis quemvis admittit
apertis.

Noctes atque dies omnibus aula patet.

Quò veniunt plures, plures agit ille
triumphos

Nec,

Nec, nisi non omnes velle venire,
dolet.

Hic ego sim felix, hac degam & latus
in aula.

Pulchra sit hæc oculis Regia sola meis.

Regum, Principumque Majestas, &
potentia splendoras molitur substru-
ctiones. Chinarum Regis palatium
septuaginta novem aulas numerat, in-
ter quas quatuor ornatissimæ, atque o-
pulentissimæ sunt ære, argento; auro,
gemmisque, insigni arte elaboratæ.
Monarchis hisce libentes, volentesque
palatia sua cedemus, cum vulnera Do-
mini sacratissima, ejusque cor tam a-
mabile nobis pateant: Nam ut more
suo piissimè Abbas Blosius; Apertum est
Christi latus, ut nobis accessum aditumque
pius Iesus ad cor suum patefaceret. Unde de-
claravit suum erga nos incomprehensibilem
amorem. Et quid ultra nobis potuit facere,
quàm fecit? Ipsum cor suum, tanquam secre-
tissimum cubiculum, nobis reseravit; sunt
namque deliciae ejus esse nobiscum, & in si-
lenti tranquillitate, & tranquillo silentio vo-
luit apud nos quiescere. Dedit nobis cor suum
dirè

Majol. l. 23
dier. Cani.

Marg. Sp.
19.

dirè vulneratum, ut in eo commoraremur, donec penitus expurgati, & mundati, suoque cordi conformes, idonei, ac digni simus, unà cum ipso, in æterni Patris cor abduci. Nobis præbet cor suum, ceu lectulum purpurei sanguinis sui rubentibus rosis adornatum; reposcitq; cor nostrum, ceu lectulum candidis mundorum operum condecoratum liliis. Hætenus Blossius, quo quid possit in hoc argumento dici suavius?

Disce habitare in hoc vulnere lateris, ait Ioannes Lanspergius, ex S. Brunonis ^{Serm. 54.} familia vir doctus ac Religiosus. ^{Si de pass.} Si enim amica est, aut sponsa anima tua, ubi ^{Dom.} suavior illi quies erit, quàm in hoc sponsi sui vulnere? Si columba es, ibi locus est tibi ad nidificandum, & fœtus tuos producendos, fovendos, atque alendos. Si passer esse decrevisti (in annuo scilicet tuo recessu, ut ab auctore tantillum discedens, more nostro loquar) nusquam tibi magis conveniens erit locus, ut abstractam, & solitariam (octiduanam scilicet illam) vitam agas, quàm in corde Christi. Si turtur es, & castis, varijsque gemitibus ad Deum suspiras, hic locus requietionis, & consolationis erit. Hic esuriens,

mama.

mannâ invenies, quod edas: sitiens, hâc fontem salutis invenies, ubi bibas: hâc enim est fons paradisi & à paradisi medio egrediens, & in fidelium se corda diffundens. Est hic ostium Arcæ, per quod intrant non perituri diluvio.

Hoc cordis, hoc sacrorum Christi vulnerum domicilium incolebat Sanctus Comes Elzearius, qui à Delphina conjugè rogatus, ubinam, quidve ageret? agere se aiebat, in vulneribus Salvatoris, atque in illis lætè vivere, neque in terris aliud se domicilium quærere. Idem sensus fuit, eademque pietas Mariæ Claudix de Pontaliers, Burgundæ, è Cœlestinarum familia; quæ inde harum Coloniam Insulas, & Tornacum deduxit. Rogata enim, an ex Burgundia ab amicis, & notis discedens nihil mœroris passa esset? respondit; ex quo sacrum Domini Iesu latus elegisset in domicilium, in illo se Burgundiam, amicos, & notos reperisse, tantumque simul solatij, ut neque ad spatium, quo percurreretur psalmus *Miserere*, fuerit subtristior.

Intuere, inquit Bernardus, *in manibus*
eius

*In Elog. vi-
ta manus.*

Sur, in vita

ejus fixuras clavorum, nec solum cum Thoma Apostolo mitte manū tuam in latus ejus, ^{Bern. de perfect. c. 7.} sed per latus ingredi ad cor ejus, velut ad domicilium tuum, ubi clavus amoris affixus, & lancea charitatis transverberatus, nihil aliud desideres quàm in cruce mori cum Christo, ut cum Paulo exclames, Christo confixus sum cruei, vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus.

D. Bonaventura S. R. E. Cardinalis non palatium aliud; religiosissimus verò Ordinis sui Generalis non cellam aliam præter sacratissima Domini vulnera optabat. O, inquit, quàm beata lancea, quæ aperturam hujusmodi facere meruit! ^{Stim. p. I. c. 1.} O si fuisssem loco illius lanceæ, exire de Christi latere noluissem, sed dixissem: Hæc requies ^{Ps. 131. v. 14.} mea in sæculum sæculi, hîc habitabo, quoniam elegi eam. Et iterum; O amantissima vulnera Domini nostri Iesu Christi! ^{vbi sup.} Cum in illa, quodam die, oculis subintrarem apertis, ipsi oculi sanguine sunt repleti, sicq; nihil aliud videns, cæpi ingredi manu palpans, donec pervenirem ad interna viscera charitatis Iesu, quibus undique circumplexus redire nescivi; ideoque ibi inhabito, & quibus vescitur cibus, vescor, & potu illius inebrior. Ibi tantâ abundo

do dulcedine, ut tibi non valeam enarrare. Et qui prius fuerat novem mensibus pro peccatoribus, in utero virginali, mirè dignatur me servum suum intra vulnera sua, totâ vitâ meâ conservare. O cecitas filiorum Adam! qui per hac vulnera in Christum nesciunt intrare, in quibus non anima solùm, sed & corpus pia solatia reperit. Experientiam cape, ô homo, & cognosces me verum tibi dicere, & quod optimum est, suadere. Hactenus Bonaventura; Cujus tam pio erga sacra sua vulnera affectui, dulcissimam Dominus vicem reposuit. Ad mortem enim æger vir sanctissimus, cum ob stomachi debilitatem, sacro Christi corpore refici non posset, petiit in pyxide illud pectori suo imponi: vix pyxis erat imposita, cum ecce illi latus rosæ instar aperitur, ac sacra hostia è pyxide egressa in illud, divino motu ingreditur, ut benignissimus Dominus amabili morientis Bonaventuræ cordi jungeretur, qui vivens cordi ejusdem amabilissimo semper junctus fuerat. Elige anima mea, & tu hoc domicilium, quia nusquam majori cum securitate, atque solatio

Luc. Wad.
t. 2. an.
Chr. Min.
an. 1274.
p. 17.

solatio habitabis. Simul audi Bonaventuram, si illud facere neglexeris, non sibi, sed tibi ita ingemiscentem: *Heu mihi!* ^{P. I. sim.} ^{c. 15.} quare natus sum, nisi Dominum meum Iesum in cruce complectar, & in sacris ejus vulneribus requievero?

CONSIDERATIO V.

*Vulnera Christi**Testes amoris.*

Quid? adhuc egemus testibus? An non testatum satis in Bethleem, in stabulo, in deserto, in horto Gethsemani, in palatiis Caiphæ, Pilati, Herodis, in monte Calvariæ, in cruce ipsa ab optimo Salvatore amatos nos fuisse, ut reservatis in corpore vulneribus, opus fuerit monitoribus, ut vicem illi in amore reddamus? atramen cum & hos sui in nos amoris testes Salvator addere voluerit, nunquid rectè Paulus? ^{1. Cor. c. 16} ^{v. 22.} *si quis non amat Dominum Iesum Christum, sit*

R

ANA-

anathema, Maran Atha, id est, Dominus iudex puniet & damnabit illum: non enim differt à Iudæo, quia Iesum, si non amat, denuò crucifigit. Cave anima mea deicidium repetere, attende & perpende rem mirabilem.

*Brev. Rom.
Hist. 1.
3. Oct.*

D. Birgitta, illa Sueciæ, nobilitate sanguinis, vitæ sanctitate, illustris alumna, decem annos nata, cùm quadam die de passione Domini sermonem audisset, eumque cordi suo firmiter impressisset, nocte sequenti vidit Iesum in cruce, sanguine recenti perfusum de passione sua ipsam alloquentem, quâ existimante ipsum tunc temporis fuisse crucifixum, & interrogante quisnam cruci tam dirè iterum affixisset, respondit Dominus, ab illis hoc factum, qui contemnerent charitatē ipsius. Quamne quoties contemnimus, & obliviscimur, toties Salvatorem cruci iterum figamus, vulnera sua æternos amoris sui in nos monitores, & testes, in corpore suo servare, & cœlo inferre voluit.

Ita est, mi Salvator amantissime; vivere,

vere, sed non in desiderio pati desieras, tuusq; erga me amor, etiam supplicia, quæ cum morte finem habent, post eã nova adinvenit. Clavi manus, ac pedes transfixerant, spinæ caput, colaphi ac sputa faciem deturparant, fel palatum cruciaverat, flagella corpus totum consciderant, & modò cùm vita tibi amplius non supersit, charitas tua quasi plus quàm antehac ardentior, divinum cor tuum transfodit, utque ostendas amorem passionis tuæ acerbissimæ fontem esse, illum in corde, amoris omnis principio, finem habere voluisti. O amor æterne, ita perge æternùm me amare, & da, te ut æternùm amem.

*Lib. 1.
Grat. spir.
c. 4. c. 34.*

Beata Mechtildis è latere Domini flammam aliquando vidit erumpere. O si in fornace ista liquefiat anima nostra! S. Francisca Romana ex omnibus Iesu Christi vulneribus catenas igneas prodire vidit, ipsum circumplectentes, ut illis, tanquam arctissimis nexibus mortalium corda sibi adstringeret.

*In vita
ejus.*

R 2

Per

4. Regum
c. 13. v. 16.
& 17.

Per fenestram orientalem Iofas Rex, jubente, ac manus suas super manus ejus ponente Elisæo Propheta, contra Syriam, sagittas suas emittebat, quas *sagittas salutis Domini* vocat Scriptura. Ita Salvator noster ex potenti sacrae crucis suæ arcu, patre ejus cœlesti id unicè volente, & divinas manus suas manibus ejus vulneratis imponente, ac jaculantem dirigente, per sacratissimi lateris sui orientalem fenestram, salutis ac caritatis suæ sagittas emittit. Vtinam pateant his sagittis animæ nostræ, & corda, uti patebant ejus, qui dicebat:

S. Aug. lib.
9. Conf.
c. 2.

Sagittas veras Domine cor nostrum caritatis tua, & gestabam verba tua transfixa visceribus. cui appositè ille canit:

Sidron in
affect. pass.
Dom.

*Me pete amor telis in Christi vulnere tinctis:
Quem læsi toties, sic ego læsus amem.*

Lib. 2. In-
fin. sp. c. 3.

Quod telum, & sancta Gertrudis miro modo aliquando sensit. Cùm enim à sacra Communione ante Christi è cruce pendentis effigiem, pro accepto beneficio gratias ageret, è latere Salvatoris lucis radio, veluti telo percussa, in novum erga illum amorem exarsit.

arsit. Vnde rectè Blofius exclamat: *O Marg. Sp.*
beatos illos, qui hujus sunt vulneris participes! *c. 19.*
quorum corda sic configit amoris Christi lan-
cea, ac sagitta, ut deinceps perenni ferueant
charitatis ardore.

Hanc beatitudinem cum probè *s. Iure l.*
 nosset S. Gertrudis, sociam rogavit, *Elect. c. 14.*
 piam admodum Virginem, ut dum de *sec. vii.*
 more, ad Christi in cruce pendentis
 effigiem precaretur, paucis in hæc
 verba pro se oraret. *Domine Iesu, per tuum*
cor lanceâ transfixû, transfige cor Gertrudis
divini amoris tui jaculo, ut quæ mundi sunt
exuat, teque solum diligat, non verbo, neque
linguâ, sed opere, & veritate. Iaculo illo
 transfixa fuit Gertrudis, mundû exuit,
 ac solum Iesum dilexit. Eandem felici *Li. 1. Grat.*
 tatem exoptavit S. Mechtildis, Gertru- *Sp. s. 20. &*
 di coæva, quæ pro mundi redemptio- *l. 2 c. 20.*
 ne, Salvatori nostro gratiam quam po-
 terat maximam referens, oransque ut
 cor suum tot amoris ipsius vulneribus
 transfigeret, quot ipse in sacratissimo
 corpore suo pertulisset vulnera: à sen-
 sibus mox alienata, visa sibi est ad
 splendidissimum palatiû deduci, quod

R 3

palatium

palatium deinde sacrum Domini latus esse agnovit, è cuius cruce sagitta aurea missa, cor ejus penetrare, ac transfigere videbatur. Atque ita divina caritate penitus vulnerata, voti sui compos est facta.

P. 1. Stim.
prol. 2.

Ad simile caritatis vulnus S. Bonaventura anhelat, cum ita orat: *Transfige dulcissime Domine Iesu medullas animæ meæ, suavissimo, & saluberrimo vulnere amoris tui. vulnera viscera animæ meæ verâ, & firmâ, & Apostolicâ caritate, ut verè ardeat, langueat, & liquefiat animæ meæ solo semper amore, & desiderio tui. concupiscat & deficiat animæ meæ in atria tua (vulnerum scilicet tuorum sacratissimorum) cupiat dissolvi, & in illis tecum esse.* Ita Bonaventura.

Tract. de
pass. Dom.
c. 3.
Cant. 4.

Meritò D. Bernardus quærit, quare Dominus animam peccatricem quærens, dicat bis sibi ab ea cor vulneratum esse? aitque in promptu causam esse, quia prius amoris quàm furoris lanceâ fuit vulneratus. *Vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra,* ait Isaias, ita ut scelera nostra

stra malleum clavis crucifigendo Salvatori, manum lanceæ lateri ejus perfodiendo, amore provocante, quodammodo commodaverint, sine quo, nec clavi, nec lancea quidquam potuissent; ut meritò sancta Mechtildis exclamaverit: *Quid tibi, ô dulcor unice, debet gratiarum actionis offerri, pro illo amoris vulnere, quod in cruce accepisti pro homine, cum prius, quàm lancea, amor tuus invincibili sagittâ cor tuum mellifluum vulneraverit? Quod & ille:*

Aspice quàm lato patefactum pectus hiatu, Sidron.
Quantaq; sint manuum vulnera: quanta Eleg. de vuln. Dom.
pedum!

*Non hæc tam clavi, nec acuto lancea ferro,
 Nec populi fecit, carnificumq; furor,
 Quàm, qui causa fuit tantorû prima dolorû,
 Totq; Deum plagas ferre coëgit, Amor.*

Sunt itaque vulnera Domini vulnera nostra, quæ nisi ferrei simus, in ipsum provocent amorem nostrum, ut eum quem læsit amet, ac veneretur. Quod rectè bonus ille in cruce latro intellexit; scivit enim ille; ait Ambrosius, Serm. 44.
quòd illa in corpore Christi vulnera, non

essent Christi vulnera, sed sua, & ideo Christum amare cœpisse, postquam in ejus corpore sua vulnera recognovit. Recognoscamus nos, atque amemus.

Fuere qui humano pectori fenestram inesse desiderarunt, per quam cor introspiceretur. Stultum sanè votum, quid enim in cordibus plerisque videretur, nisi sordium omnium foetidissima, ac turpissima cloaca, qualem Salvator apud Matthæum describit. Sed ille meritò divino cordi suo sacri lateris vulnus veluti fenestram esse voluit: ad quod Juglaris ita alludit:

Cap. 15. v.
18.

Jugl. elog.
86.

*Cordi suo notam inesse non suffert,
Quam in humano
Corrigi olim Momus voluerat.
Aventibus introspicere
Per fenestram sat patet.*

Serm. 61.
in Cant.

Magnum, inquit Bernardus, illud pietatis sacramentum: Patent viscera misericordiae Dei nostri, quibus visitavit nos oriens ex alto. Quid ni viscera per vulnera pateant? In quo enim clariùs quàm in visceribus tuis eluxisset, quod tu Domine Iesu suavis es, & mitis, & multa misericordiae?

Et

Et quomodo id nobis innotuisset, nisi sacras illas vulnerum tuorum fenestras, ac portas aperuisses? unde iterum Bernardus ait; *Per vulnus visibile, Tract. de quasi per fenestram, vulnus amoris invisibile pass. c. 3. videri*: nam ut piè admodum S. Thomas; *spiritus, inquit, quem Christus emisit, Opusc. 58. aqua quæ fluxit de latere, & sanguis, quem effudit de corde, sunt signa dilectionis maxima. c. 27.*

Didacus Morillo, è D. Francisci familia concionator eximius, refert vuln. Dom. rum Principem, à subditis urbe sua pulsus, amicorum auxiliis restitutum, beneficiis eos cumulasse, à quibus fuerat expulsus; neque desiderasse aliud, quàm ut constaret omnibus, nullam apud se acceptæ injuriæ memoriam residere: quod cum à suis obtinere non posset, etiam postquam longa oratione idem probare frustra conatus fuisset, tandem arrepto pugione pectus sibi aperuisse, ut corde per vulnus introspecto, quàm æquum, ac benignum illud in omnes esset, omnibus ad oculum pateret, sanguineque, ac morte sua liberam, atque

securam vitam omnibus relinqueret.

Sive hæc historia est, sive, quod potius crediderim, parabola, ostendit certè, tanquam in luculèta imagine Christi Domini, ab amore in nos suo magis, quàm lanceâ vulnerati, sincerissimum in nos affectum. Quem pari vul-

Euseb. Nierent. lib. de vita div. c. 12.

nere Salvatori suo constare voluit P. Iacobus de Scaura è Societate nostra.

Cùm enim summè mundi Redemptorem diligeret, admirando non imitando fervore, pectus supra cor gravi vulnere sibi aperuit, quasi in eo suum erga Salvatorem amorem, ab illo legi cuperet. Aperiebat & pectus suum D.

Nov. Elec. Sac. 1. 3. c. 15.

Augustinus cùm sic oraret: *Scribe Domine vulnera tua in corde meo, ut in iis legam amorem tuum.*

Pennequin Amour. divin part. 2. c. 100.

Hæc vulnera in corde nobilis illius puellæ Neapolitanæ descripta erant, quæ cùm à parentibus in matrimonium collocanda esset, sponsusq; cum patre, ac matre jam in domo adesset, induciis illa tantisper petitis, & impetratis, donec in re tanti momenti Deum consulisset, se in cubiculum suum

suum recipit , ubi ad pedes Crucifixi
provoluta illos complectitur, osculum-
que deinde figens sacro ejus lateri, fi-
dem Salvatori suo obstringit , præter
ipsum neminem se cupere, neminem
se alium deinceps amaturam. Nec mo-
ra, capitis capillos sibi resecat, è quibus
coronam plectit, eamque ceu fidei da-
tæ pignus , pedibus Domini appendit:
Quo facto , prodit tandem in conspe-
ctum proci, & parentum , cum sponso
suo Crucifixo , cui se in omnem æter-
nitatem devotam , neque alium ad-
missuram profitetur. Probant filię ani-
mum pii parentes, satis quippe intelli-
gebant eam feliciùs nubere non posse,
quàm Salvatori suo, cujus amor sacro-
rum ejus vulnerum admirando chara-
ctere, virgineo cordi inscriptus erat.

Adjungo Virgini huic fortem illam *Flor. Rem,*
& regiam mulierem Margaretam Sa- *de orig. ha-*
lisberiensis Comitem, Eduardi IV. *ref. l. 6, c.*
& Henrici VIII. Angliæ Regum, hujus
affinem, illius Neptem, quæ verè Do-
mini Iesu vulnera in corde descripta
habebat , & in his ejus in se legebat
amorem,

amorem, quando illa gemmę in sculpta, appensa collo, supra pectus conspicua gestabat, regio omni monili pretiosiora. De qua pietate apud Henricum in Catholicos sævientem accusata, ad carcerem rapitur, ac tandem capite plectitur, uni huic pio, ac glorioso vulneri, quasi vni colli sui crini appensa quina Saluatoris vulnera divinæ Majestati offerens; sacrorum horum pignorum veluti protomartyr seu prima testis. Deo scilicet nihil gratius, nobisque accidere potest utilius, quàm ut illorum in animis nostris foveamus memoriam, eamque cultu aliquo, obsequioque testemur.

Sunt itaque benignissimi Saluatoris vulnera sacratissima, testes illius erga nos amoris, sunt & ejusdem amoris testamentum. Testamenta, ne sint, uti Bartolus ait, deliramenta, secundum consuetudines, leges, atque decreta, condenda sunt, ut sint pacis atque amoris instrumenta. Non latuit hoc Christum, divinum illum, atque æternum Legislatorem, qui juxta cœlestis Patris
sui

fui voluntatem testamentum condidit, conscriptum à quatuor Evangelistis, totidem veluti Notarijs, testatum ab Apostolis; quo, præter ingentes gratiarum, ac meritorum suorum thesauros, sacra quatuor sua vulnera nobis reliquerat. Verùm cùm apud plurimos in more sit, ut morti proximi Codicillum scribant, voluit optimus Salvator, non jam morti proximus, sed mortuus, divinam illam benedicti lateris sui arcam lanceâ aperiri, ut per Codicillum à S. Ioanne Evangelista, teste sanctissima ejus Matre, alijsque, conscriptum, cor suum, supremum scilicet omnium thesaurorum suorum pignus, nobis legaret. Ut videatur Dominus sui lateris aperturâ, & cordis vulnere, nobis voluisse indicare, nihil se æquè optare, quàm ut cor nostrum, cum ejus corde permutemus; ut sicut ipse in corde suo à nobis vulneratus, illud perdidit, ac nobis dedit, ita nos vicissim cor nostrum amoris ejus vulnere sauciatum, in illum transferamus.

Pinge-

*Hieron.**Florent. in**Conc. Ca-**nonis. S.**Teresia.*

Pingebantur inter Ægyptios duo amantes; uterque arcum gerens, in se tela jacentes, quibus ita mutua peccora aperiebant, ut invicem Corda eripere, & inter se permutare possent, neque suo quisquam, sed amici corde viveret. Habet & arcum, Crucem scilicet suam sanctissimam, habet & sagittas amoris Dominus Iesus, quibus corda nostra feriat. Habemus & nos arcum, inordinatam voluntatem nostram, quod licet ingritudinis, & peccatorum nostrorum tela in cor ipsius jaciamus; paratus tamen est illud cum nostro permutare, ut ipse in nobis, & nos in illo vivamus, quo nihil potest nobis, in hac vita mortali obvenire felicius.

*Florentia
ubi supra.*

Quod rectè S. Mater Teresia intellexit; constituta enim aliquando in attentissima meditatione ante Christi gravissimè vulnerati effigiem; Permutata, ait, Domine cor istud, ac continuo sensit cor suum adeò mutatū, ut aliud ab eo, quod fuerat, esse videretur: utque constaret cum Christi corde permutatum esse, Seraphim de cœlo missus,

fus, aurea, & ardenti sagitta corejus
 transfixit, atque ita Tereſia corde ſuo
 exuta fuit, eo cum Salvatoris corde
 uti oraverat feliciter permutato. Ita
 agit Dominus cum animabus, quæ il-
 lum diligunt: unde ait, *Vulneraſti cor
 meum ſoror mea ſponſa*, ubi LXX. legunt, *Cant. 4.
 abſtulisti*, S. Gregorius Nyſſenus; *indidi-^{v.} 9.
 ſti*; Domine, ſi abſtulit cor tuum, quo-
 modo indidit? niſi cum ſuum, amoris
 tui telo ſaucium, tibi indidit, tuum ve-
 rò amoris ſui jaculo vulneratum à te
 abſtulit, felici, ac beata permutatione,
 ut illa in te, & tu in illa viveres. *Nude- In pſ. 118.
 mus*, inquit Ambr. *corda noſtra bono vul-
 neri: nudemus ſagitta electæ, quæ Chriſti
 caritas eſt. Et alibi: Bona vulnera, quæ non L. 2. Apol.
 ſunt rimenda, ſed optanda; cum in illis ſit ve- David. c.
 ra ſalus, & vita.* 18.

Atque ita concludens teſtamentum,
 & codicillum amoris, quibus Domi-
 nus Ieſus tanta bonitate nobis ſacra-
 tiſſima ſua vulnera, & cor ipſum ſuum
 legavit, ſupplex eum roga ut divinis
 hiſce tabulis nomen ſuum pretioſo ſuo
 ſanguine ſubſcribat, ſignetque illas
 eorum-

In Missa
de pass.
Doms.

eorundem sacratissimorum vulnerum suorum sigillo; ut quemadmodum canit Ecclesia: *ipsi sit gloria, ipsi triumphus & victoria, ipsi summa laudis, & honoris corona*, per piam hanc divinorum suorum vulnerum coronam.

ALLOCVTIO

Ad Beatissimam Virginem, ac Matrem Dei Mariam.

Hic ego te compello, Mater Virgo sanctissima, quæ, uti partem magnam habes in doloribus, vulneribus, ac morte filii tui dilectissimi, ita quasi jure tuo tacitè exigis, ut & partem habeas, in amore ac corde nostro. Est ipse corpore crucifixus; tu illi materno corde confixa es; Ipse in manibus, pedibus, ac latere vulneratus est: *tuam animam*
Luc. 2. v. 34 doloris gladius pertransiuit. Ille quidem lateris vulnus lanceâ factum, mortuus non sensit, sed tuum illa cor transfixit. Infinitus ille amor, quo nos prosequetur,
 batur,

batur, illum in tormenta hæc crudeliffima coniecit; at amor tuus ineffabilis, quo eum, & nos profequebaris, incredibili te dolore affecit. Prostratus itaq; ad virgineos, ac maternos pedes tuos, te oro supplex, trahe me in illius, ac tuum amorem; da, ut qui sincerâ pietate sacra dilecti filii tui vulnera coluerint, & hanc quam in coronulâ præscripsimus, ea colendi methodum, piè usurpaverint, ignitis illis amoris vinculis ipsis, tibiq; in omnem æternitatem colligentur, sintq; cum Apostolo, vincti Iesu Christi, & Mariæ.

Vos autem animæ, quæ crucifixum Salvatorem vestrum diligitis, uti cum has cœpi Considerationes, vos sum allocutus, ita & modò extremū alloquor; *Inspicite obsecro, cum D. Augustino, vul-* Li. de virg.
nera pendentis, sanguinem morientis, pretium redimentis, cicatrices resurgentis. Caput habet inclinatum ad osculandum, cor apertum ad diligendum, brachia extensa ad amplexandum, totum corpus expositum ad redimendum. Hæc quanta sint, cogitate, hæc in statera cordis vestri appendite, ut totus vo-

S

bis

CONSIDERATIONVM

P A R S II.

PRodit non ita pridem praxis quædam Italo fermone conscripta, & in Flandro-belgicum versa, quâ opusculo huic subnectam. Tradit illa modum per passionem, & sacratissima Domini vulnera, singulis hebdomadæ diebus, ad beatam mortem se disponendi. Qui modus, seu praxis, cum venerandum Domini caput spinis coronatum, ejusque in sinum Matris è cruce depositionem etiam complectatur, statui & de hisce mysteriis considerationes aliquas proponere; præsertim cum eadem, etiam coronulâ hâc novâ comprehendantur.

CON.

CONSIDERATIO I.

Corona spinea, corona ignominie.

Scribunt Evangelistæ, *Milites ple-* Matth. 27.
v. 29.
tes coronam de spinis imposuisse super
caput Iesu. Nam cum audivissent dixisse Mar. 15.
v. 17.
 eum Pilato, se Regem esse, populum Matth. 27.
v. 11.
 que illi paucis ante diebus acclamasse,
Hosanna, benedictus qui venit in nomine Io. 12, v. 13
Domini, Rex Israël; ex mera petulantia, in-
 citati à Iudæis, connivente Pilato, eum
 ferro è spinis confecto, veluti Regem
 ludicrum coronarunt. Qui contem-

S 2

ptus

ptus ingens fuit, quò enim quis genere nobiliori natus, & sorte vivit digniore, eò major est, quæ illi infertur ignominia, generoso, ac nobili animo ipsa morte gravior.

Et quis Domino Iesu, quis Dei filio, quis sapientiâ Patris æterni major, ac dignior? illa tamen immensa Majestas, illa bonitas infinita, coram Pilato Iudeæ Præfide, coram Principibus Sacerdotum, coram senatu, ac populo Ierosolymitano, uti ludibrium ac probrum hominum, spinis coronatur, ac veluti Rex ludicrus omnium risui exponitur. Potuítne ergo mortaliũ quispam majori esse ludibrio? Historia nulla cõmemorat, ad illud usque tempus, quempiam spinis fuisse redimitũ. servabatur hoc dedecus Salvatori, divinæ illi Majestati, ut illa spinis coronata, nobis, D. Hieronymo teste, Regni diadema compararet.

*Io. Brug. in
p. 2. c. 7. &
p. 3. c. 3.*

S. Liduwina rapta nonnumquam à Domino Ierosolymam, atq; in Calvariæ montem, edoctaque quos illis locis Salvator pertulit cruciatus, atque ignominiam

miniam pervolvens, quam in hac coronatione passus fuerat, consuetis lacrymis deficientibus, sanguineas fundebat, atque ad omnem contemptum, pro ejus obsequio tolerandum, se promptam, paratamque offerebat.

CONSIDERATIO II.

Corona spinea

Corona doloris.

R Ecce ille :

In Regno patientia

Ingl. Elog.
58.

Non aliud coronat, quam quod cruciat.

Et S. Bernardus: *In corona spinea non leviter impressa, non solum opprobrium, sed etiam supplicium querunt.*

Lib. de pas.
Dom. c. 3.

Dubium non est, quin ingenti cruciatu sertum hoc spineum Salvatorem affecerit; nam cum spinæ illæ, ex quibus nonnullæ etiam hodie Romæ, & alibi visuntur, prælongæ & præacutæ, numero septuaginta duæ, venerandum Domini caput, uti Tertullianus loquitur, lancinarent, deli-

S 3

catissimum

catissimum in humano corpore membrum, & ob nobiliorem Salvatoris cōplexionem, longè quàm in alio ullo delicatius, facile est conjicere, quantum cruciatum Dominus, in hac coronatione perpeffus sit.

*Lib. 7. Re-
vel. c. 25.*

Refert sancta Birgitta sibi Hierosolymis existenti, à Deo revelatum esse, oculos, aures, atque os Domini, cruore è spinarum vulneribus oppleta fuisse, totumque vultum contactum, ut cùm solatium, quod illi apud Patrem non erat, à matre, crucique adstantibus amicis quæreret, ex oculis sanguinem expresserit, ut illam, hosque conspiceret.

In vita.

Egredere, anima mea, de terta tua, de terrenis tuis desideriiis, egredere, inquam, ex te ipsa, & vide Salvatorem tuum in diademate, quo coronavit eum probrosa vanitas tua, in die misericordiae suae, quando ipse eternam tibi gloriae coronam præparabat. B. Angelam de Fuligno deficiebat animus, ac mortuae instar corruebat, quando spinis coronatam Domini effigiem conspiciebat;

bat; quàm enim piè, tam firmiter sibi persuadebat, se peccatis suis cruciatu hoc Salvatorem affecisse. Et nos tanti cõtemptus, ac doloris sertum hoc siccis oculis, ac mente immotâ conspiciamus? nec cessamus ambitiosis, vanis, avaris, vindictæ cupidis, impuris, impiis cogitationibus, spinis sanè longè gravioribus, coronare Salvatorem, ejusque dolores acerbius renovare?

*Protektor noster aspice Deus, & respice in Ps. 83. v. 10
faciem Christi tui, quam peccatis nostris ita deformavimus, ut non sit illi aspectus, neque decor. In sanguineo hoc & venerando vultu, videbis iniquitatē meam, & simul misericordiam tuam. Aspice, obsecro, per cruentos, & lacrymis plenos filii tui oculos miseriam nostram; audi per aures ejus sanguine opletas, gemitus nostros; eloquere ore ejus benedicto verbum bonum, verbum salutis; concede, ut mundissimâ puritatis animi sindone, Veronicæ instar, faciem illam Domini mei Iesu mihi abstergere liceat, ut sacratissimam hanc hominis cœlestis, in ea portem imagi-*

nem, qui imaginem terreni, ah nimum
diu ! portavi.

Admitte homo, divinam hanc, ad
quam creatus es, in corde tuo imagi-
nem, quod sanè durius esse non debet
marmore illo, Christi spinis coronati
caput, ac vultum, uti in Veronicæ sin-
done, à natura expressum vivacissimè
referente. Pater æterne, te oro, obte-
storque, aufer à nobis cor carneum, in
omne malum proclive, nimisque à te,
ac filio tuo dilectissimo aversum, & da
marmoreum, in quo sacratissimã Chri-
sti tui faciem circumferamus. Saxa
enim, & marmora in morte ejus scissa
ac mollita sunt; ac corda nostra illis
duriora perstiterunt. Sed Domine Iesu
benignius; obdurata illa corda nostra,
etsi carnea, sanguini tuo sacratissimo
intincta, velut cera ante faciem ignis,
liquecant, ut totus in nobis formeris,
nullisque in nobis alius, nisi Iesus, a-
gnoscat.

CON.

CONSIDERATIO III.

Quomodo Salvatorem suum homo spinis coronet.

Refert Plinius, Spini floribus solis L. 13. c. 11. fuisse Romanos, Deos suos coronare: at nos spinis coronamus Deum, ac Salvatorem nostrum. Flores, rosas nostras, quod scilicet vitæ nobis optimum est, annos virides, ac validos idolis, hoc est, mundo ac desideriis nostris damus; diebus vitæ ultimis, ætate deflorescente, & vix ad quidpiam utili, veluti spinis infrugiferis, Salvatorem coronamus, uti appositè indicat ille his verbis:

Coronaris devota sacrificio victima,

At quia vanitas hominum

Omni jam rosas legit ex horto,

Solæ tibi spinæ supersunt.

*1. sigl. eleg.
58.*

Hæ tamen, uti Clemens Alexandri- Lib. 2. ped. nus ait, plantatæ in vertice divino, in c. 8. nobili illo fundo, non solum proferre debent bonorum desideriorum flores,

S 5

sed

sed & fructus operum meliorum.

*Lib. de co-
ron. mil.*

*Surius in
vita ejus.*

*Anony. tr.
de pass.
Dcm.*

Tales protulerunt, Tertulliano teste, primi Christiani, qui capita floribus redimiri nolebant, quia Salvator spinis coronatus fuerat. Neque sancta Elisabetha, dum ad templum procederet, coram Christi in cruce pendentis effigie precatura, ullum capitis ornatum admittebat. Philippa, Caroli Geldriæ ac Renati Lotharingiæ Ducum, hujus uxor, illius filia, marito vitâ functo, cum se Mussiponti in Monasteriû recepisset, submovens è scutis gentilitiis tam Geldriæ, quàm Lotharingiæ Ducales coronas, spineas earum loco reposuit: Godofredi Bullonii æmula, qui è Lotharingica domo oriundus, & in Regem Hierosolymorum electus, repudiata coronâ aureâ, & spineâ capiti impositâ, agebat, non decere Christianum Regem aureâ coronâ insigniri in ea urbe, in qua Rex regum spineam gestasset.

Perpende hæc anima mea; da coronato Deo, ac Domino tuo honorem, & gloriam: fructus hic ex spinis ejus efflorescat, corona illum floribus, ac rosis, floren-

florentibus scilicet, ac vegetis vitæ tuæ
annis, in obsequium ejus impensis, ut
& te in misericordia, & miserationi-
bus, in omnem coronet æternitatem.

CONSIDERATIO IV.

*Quibus spinis in hac vita coronari
debeat homo.*

Non decet, inquit Bernardus, <sup>Serm. 5. de
omnib. SS.</sup> sub
spinoso capite, membrum fieri delica-
tum. Ita sensit S. Agapitus, annorum
quindecim adolescens, cum galerum
ferreum candentem ejus capiti licet <sup>In Act.
Marty.
ejus.</sup> imponeret; parum est, inquit, in terra ca-
put aduri, coronandum in cælo: quàm decorè
corona gloriæ ornabit caput, pro Christo spinis
coronato, afflictum?

Beata Rita Itala, è divi Augustini <sup>Gasp. Man.
in ejus vita</sup> familia, ante Christum crucifixum
orationi magno fervore intenta, avi-
daque quidlibet pro illo tolerare, tan-
tos, tamque acutos dolores in capite
passa est, ut si universum spinis punge-
retur. Inde revulsa è corona Domini
spina,

spina, lucido immixta radio, in frontem ejus adacta est, eo vulnere quod nullâ manu medicâ unquam curari potuit. Vermibus illud scatebat, quos Angelos suos appellabat; sanies tamen ex vulnere fluens & graveolentia, nulli nisi ipsi gravis erat: æquo animo Rita omnia tolerabat, propter eum, qui in sacrosancto suo capite, tanta pro nobis perpeffus fuerat.

*In vita
ejus.*

Duas coronas obtulit Salvator sanctæ Catharinæ Senensi, alteram spineam, auream alteram. Spineam in hac vita elegit Catharina, ut auream in cælo obtineret. Semel enim spinis coronandi sumus, vel dum vivimus, vel dum vivere desimus.

*In vita
ejus.*

Liduwina annis triginta sex morbo continuo decubuerat. Iam morti vicina visitur ab Angelo, qui ut coronam ab ea jam diu cœptam pertexeret, spinas paucas deesse ajebat, quas paucorum dierum patientia datura esset, ac deinde immarcescibilem gloriæ coronam acceptura; quæ omnibus, afflictionum suarum spinas læto animo per-

perferentibus, asservatur.

S. Guilielmus Roschildensis in Da- *In vita.*
nia Abbas, eximiæ vir sanctitatis, octo
& nonaginta annos natus, cum lecto
postremo ex morbo affigeretur, per
noctis quietem Angelos vidit, coro-
nam auro, gemmisque distinctam ap-
parare. Petiit Guilielmus cui illa desti-
netur? Tibi, inquit Angeli. Quærit
quando perficienda sit? aiunt illi, dum
passus fueris satis. Quasi dicant, dolo-
rum spinas à nobis cælo transmitten-
das, quæ à divina manu acceptæ, in
gemmas aurumque convertantur, ex
quibus cælestis nobis corona conficia-
tur.

CONSIDERATIO V.

Ex SS. Patribus desumpta.

S. Ambrosius, *Corona*, ait, *de spinis, quæ in Luc. e.*
capiti Christi imponitur, ostendit quòd 22.
de peccatoribus mundi, tanquam de sæculi
spinis, triumphalis Deo gloria quæreretur.

S. Augustinus: *sic, inquit, Regnum quod Tract. 116.*
de hoc mundo non erat, superbum mundum in 10.

non

non atrocitate pugnandi, sed patiendi humilitate vincebat. Portans spineam coronam, & purpureum vestimentum, non clarus imperio, sed plenus opprobrio.

Serm. de
Cruce &
Pass.

S. Athanasius: Miraculum, inquit, novum & incredibile, & magnæ sine dubio victoriæ insigne, quem per ludibrium, subsannationemq; pulsabant, ei triumphalia addiderunt ornamenta, coccineam chlamydem, & coronam spineam, quâ sollicitudines nostras in se suscipiens, curaturus erat.

Lib. de Co-
ron. Militis
c. 14.

Indue, anima mea, ut te docet Tertullianus, spineam Christi coronam, ut illam ejus coronam æmuleris, quæ postea ei obvenit; quia & favos post fella gustavit, nec ante Rex gloriæ à cælestibus salutatus est, quàm Rex Judæorum proscriptus in crucem, minoratus à Patre modicum quid citra Angelos, tandem gloriâ, & honore coronatus fuit.

CON-

CONSIDERATIONVM PARS III.

CONSIDERATIO I.

*De dolore Deiparæ Virginis Mariæ in
passione ac morte Filii sui dilectissimi
Iesu Christi.*

Spectaculum nunquam tristius, nunquam tristio-rem Matrem, neque meliorem: nunquam miseriorem Filium, neque digniorem, nunquam homicidium Deicidio junctum vidit, & obstupuit cœlum ac terra! Meritò spectaculum hoc perpendens in Calvarię Monte pius ille Belga, corde cōfractō, exanimis corruit.

*Cantipr.
l. 1. Ap.
c. 25. n. 5.*

*Lib. 2. Ma-
chab. c. 7.
Brev. Rom.
18. Jul. &
23. Nov.*

Spectaculum memorabile, sed huic non comparandum exhibuerunt Salomona, Symphorosa, ac Felicitas, nobiles illæ ac religiosæ matronæ, singulæ septem filiorum, fortium æquè, & in pietate constantissimorum juvenum, matres. Salomona, centum ac sexaginta annis ante Christi ortum, septem Machabæorum mater, Symphorosa, & Felicitas,

licitas, post Christum, filios conspexerunt horrendis cruciatibus, pro fide ac vera religione, & divinæ Majestatis obsequio, generosè vitam ponere, non alio quidem doloris sensu, quàm qui optimas matres decebat, ingenti tamen animi fortitudine ac gaudio, quòd bona voluntate sua, eos ad Dei gloriam æternæ vitæ jam parerent, quos mortali ante peperissent.

At quo doloris sensu Deipara, filii sui dilectissimi supplicia crudelissima, & mortem acerbissimam, ac maximè infamem spectavit? Hunc ejus dolorem aliqui exiguum nimis faciunt, quasi minus doleret, quòd illi de divina voluntate constaret. Alii nimis magnum, & sui impotentem, cum existimant illam in clamores, & ejulatus erupisse, & animi deliquia esse passam. Tantus tamen fuit, qui optimam tanti, & tam digni filij Matrem decebat. Nam si in Salvatoris morte petra scissæ sunt, & terra mota, atque obductis mundo tenebris, Sol lumen suum negavit, ingensque mœror universo orbe hominum ani-

T

mos

mos pervasit, quis dicere audeat, aut persuadere sibi possit, siccis oculis, cordeque immoto Mariam ad cruciatus, & filii infandam mortem stetisse, ubi ipse hanc prævidens agebat, *Tristem esse animam suam usque ad mortem.*

Mar. 14.

v. 34.

S. Iurel.

elect. c. 6.

sect. 2.

Piè scribit nonnemo, graviora passam Deiparam, dum in stabulo Bethleemitico, parvulo suo Iesu vbera virginæ præberet, quàm in extremis supplicii Martyres: præsentiebat enim singulas guttas lactis materni, quas divinus infantulus duceret, in sacratissimum ejus sanguinem couvertendas, qui flagellis, spinis, clavis, aliisque intolerandis cruciatibus, illi ex venis omnibus exprimeretur; & ne guttula illi superesset, etiam mortuo lanceâ latus aperiendum. Quantus itaque Matris optimæ fuit dolor? qui iudicio sancti Bernardini Senensis, *si in homines singulos divisus fuisset, vitâ singulis ademisset.* quia uti D. Paulinus ait, *doloris idem gladius, qui Christo in cruce mortem attulit, Matris animam in ejus mœrore transixit.*

Tom. I.

Serm. 61.

Epist. ad

S. August.

CON.

CONSIDERATIO II.

Rationes doloris Deiparæ.

BEata Ludgardis inter meditandū Barth. Fi-
 de patientis Salvatoris doloribus, zen. in vita
 sanguine, toto corpore, præ affectu, & cap. 2.
 commiseratione perfundebatur. B. Ma- 16. Inni.
 ria d'Ognies, Nivellis è Brabantia Gal-
 lica oriunda, conspectâ quacunque
 Christi patientis effigie, profusis la-
 crymis, etiam viam, quâ gradiebatur,
 humectabat. Et Mariâ mater cōspecto
 Iesu filio, ludibriis tam indignis expo-
 sito, colaphis cæso, cōspuito, flagellato,
 spinis coronato, clavis crucifixo, sine
 dolore, sine lacrymis esset? quas etiam
 sanguineas fuisse affirmat Germanus
 Constantinopolitanus. B. Laurentius Li. de agone
 Iustinianus ait, *Cor Virginis clarissimum Christi.*
fuisse speculum passionis Christi, & perfectam
mortis ejus imaginem. Erat, inquit S. Bo- Serm. 1. post
naventura, sentiens hoc, quod & in Christo Dom. Epiph
Iesu: In animo enim illi martyri con martyr,
vulnerato convulnerata, crucifixo con cruci-
fixa adstabat. Vulnera, inquit Bernardus,

T 2

filii

fili morientis, erant vulnera Matris dolentis.

Ignoti, ait ille, *nulla cupido*; ut vel amissum doleamus, & requiramus, vel non habitum, aut non possessum consequamur. Cui, in cœlo, terræve quanta Deiparæ, concessa erat à Deo Salvatoris notitia? quidni ergo incredibili dolore mœreat, & affligatur ob illum ita crudeliter habitum, & infami crucis morte sibi ereptum?

Noverat sanctissima Mater eum esse Dei Filium, Salvatorem mundi, tot jam labentibus sæculis desideratum à Patriarchis, prænuntiatum à Prophetis, quem nunc videt *despectum ac no-*
vissimum virorum, opprobrium hominum,
& abjectionem plebis.

Is. 53. v. 3.
Psal. 21.
v. 6.

Noverat illum sibi ab Angelo annuntiatum, à se conceptum de Spiritu sancto, quem Mater & Virgo, inaudito Dei beneficio, pepererat.

Noverat illum esse, in cujus nativitate Angeli *gloriam in altissimis Deo*
concinuerant, & pacem in terra homi-
nibus bonæ voluntatis; nunc audit populum

pulum Pilato furiosè acclamantem, ^{Io. 19 v. 15}
Tolle, tolle; crucifige eum.

Noverat eum magnum illum Regē ac Deum esse, adoratum, ac muneribus honoratum à Magis, quem nunc videt latroni, ac homicidæ Barabbæ postponi, & veluti Regem ludicrum purpurei panni frusto indui, ac spinis coronari.

Noverat optima Mater illum esse suavissimum, ac dulcissimum Angelorum, hominumque gaudium, cum quo illi fuerat semper plus longè quam *multitudinis credentiū cor unum & anima* ^{Act. 4.} *vna*, qui puerulus ante tot annos tenellis suis manibus collo ejus virgineo adhæserat; nunc illum conspicit cruci infandæ clavis affixum, medium pendere inter latrones, virum dolorum, & scientem infirmitatem: & ipsa doloris, ac mœroris Mater non erit?

*Eia Mater fons amoris,
Me sentire vim doloris
Fac, ut tecum lugeam.*

CONSIDERATIO III.

*Rationem, immensum Deiparæ dolorem
ac mœrorem semper gubernasse.*

Quamvis dolor, ac mœror in Deipara ingens fuerit, semper tamen ratio illi ita moderata est, ut divinæ voluntatis conformis, non in querelas, clamores, ejulatus proruperit, nullisque spasms, ut loquuntur, seu animi deliquis mœstissima mater, atque afflictissima, obnoxia fuerit. Nam si Abraham, imperatam sibi à Deo Isaaci unigeniti sui necem, æquo ad eò animo tulerit; Si Salomona, Symphorosa, Felicitas maternos ante oculos atrocissimis tormentis, filiis lectissimis atque optimis vitam eripi conspexerint immotæ; si confractis cruribus brachiisque Melithonem suum illa mater cohortata est, ut adhuc tantisper tormenta fortiter toleraret, identidem ingeminans, ad stare illi spectantem, & exspectantem Christum, ac deinde
suavis-

suavissimum onus in humeros sublatum sociis Martyribus, carpento, ut flammis traderentur, auctis, adjunxit, postquam in maternæ voluntatis religiosissima ara illum Creatori suo obtulisset holocaustum in odorem suavitatis: si, inquam, parentes isti, milleque alii, licet non sine ingenti paterni ac materni animi sensu, sine hujus tamen immodica perturbatione, fixâ in Dei voluntatem, ejusque obsequium, ac gloriam mente, filiis orbari potuerunt, quidni & idem de Deipara arbitrabimur, quæ perfectionis omnis ac fortitudinis imago erat, divinamque voluntatem constantissimè habebat pro sua? *Stabat, itaque, inquit S. Antoninus, juxta crucem Maria, fide, & animo constans; Oculi quidem lacrymis pleni erant, & dolore ingenti cor ejus premebatur, sed sine querelis, sine murmuratione, sine ullo vindictæ sensu in eos, qui filium adeò crudeliter tractarent, exhibebat se afflictissima quidem, sed & patientissima Matris exemplar. Quæ, uti ait Ioannes Gerson, si Deus jussisset, propriis*

P. 4. tit 15

c. 41. S. I,

Tr. 2. super

Magnificat

ex SS. An-

selmo, &

Antonino.

priis manibus crucifixisset filium, neque enim credendum est minoris fuisse perfectionis, & obedientiæ erga Deum, quàm Abraham, qui proprium filium obtulit Deo in sacrificium propriis manibus occidendum, & comburendum.

CONSIDERATIO IV.

Depositus à Cruce Salvator in sinu Matris recumbit.

HOc spectaculum nostrum est, crucifixus, vulneratus, cruentus, mortuus Iesus in virgineum Mariæ sinum à Cruce depositus, optimus scilicet ac suavissimus ille filius inter brachia optimæ ac suavissimæ Matris, ille filius deformatissimus, inter amplexus matris afflictissimæ.

Crede, anima mea, cum tam lugubri huic spectaculo assistis, afflictissimam matrem plenos lacrymarum oculos ad te à vulneribus dilectissimi filii

filiis tantisper avertere, manuque corpus lacerum tibi ostendentem, simul ita te alloqui: Ecce, quò Deum, & Dei matrem tu perduxeris: tu enim horum tormentorum nobis es causa.

Eia Mater amantissima, non jam fasciculus myrrhæ, sed fascis ingens est tibi filius dilectissimus, qui eo tibi fit gravior, quò animum meum adeò parum tibi compatientem clariùs introspicis, neque proferentem fructum dignum pretioso Salvatoris sanguine, ac virgineis tuis lacrymis, quibus tam copiosè irrigatus est.

B. Birgitta mirum in modum doloribus B. Virginis compatiebatur, illius querelis permota, raros scilicet esse, qui eam sincero amore colerent; pauciores, qui illi in filio patiente, ac crucifixo compaterentur, cùm tamen viro nobili, sed admodum impio, uti ipsa S. Birgitta refert, salutem ad extremum fuisset, Deiparæ aliquando fuisse compassum, æternis doloribus nolenti addici animam, quæ sibi, licet rariùs, & modicè condoluisset.

T 5

Sacer-

Raz. I.
Mir. B.
Virg.

Sacerdos quidam Deiparæ dolores perpendens, ut illam solaretur: Gaude, aiebat, Maria, quia gaudium ab Angelo suscepisti, & mundo peperisti: Gaude Maria, quia Dei Mater & Virgo es. Gaude Maria, quia omnis creatura in cœlo, & in terra te collaudat. Contigit illum gravi morbo affectum ad extrema redigi, & in salutis desperationem à dæmone conjici: Adfuit confestim Deipara. Et tu, inquit, fili, cur mœrore conficeris, qui in mœrore meo me toties solatus es? Animos resume, & lætus mecum veni, & intra in gaudium Domini tui. Ita Deiparæ condoluisse æternorum gaudiorum principium est.

CON-

CONSIDERATIO V.

*Adoratio defuncti Salvatoris in sinu
afflictae Matris.*

CVm jam versemur in diei Veneris sancti mysteriis, in die supremo Salvatoris, ab æterno præordinato, & in tempore secundum sanctissimam æterni Patris voluntatem completo.

Considera anima mea, Deiparam ad crucis pedem, veluti ad aram mundi confidentem, è nobilissimorum virorum Iosephi ab Arimathia, & Nicodemi manibus, crucifixi, & defuncti Salvatoris lacerum corpus excipere, deosculari venerandum ejus caput, sacrosanctam faciem livore plenam, manus ac pedes clavis perfossos, cruentum corpus lacrymis abluere, suavissimo lateris vulnere præcipuè affigi. Post hæc dolentis Matris pia, & mœsta obsequia, Magdalena, aliique,

aliique, qui aderant, magnâ reverentiâ, ac ingenti sensu, corpus Dominicum adorarunt, & humili osculo sacra ejus vulnera venerati sunt.

*Ludovicus
Iacobellus
To. 1. vitam
rum SS.
Umbria.*

Quod obsequium quàm gratum Salvatori sit, docuit ipse, cum B. Angelus de Fuligno apparuit eâ formâ, quâ de Cruce depositus in sinu afflictissimæ Matris, recenti fluens sanguine decumbebat; quem circumdari & magnâ reverentiâ adorari à subditis sibi Religiosis videbatur conspicere, easque à Domino ad pium osculum lateri suo sacratissimo ferendum benignè invitari: inter quas B. Pasqualina ex fonte illo divinissimo tantam Domini sanguinis copiam, tantumque cœlestis suavitatis, ac solatii hausit, ut in aliam omninò mutata videretur. Ita prodest defunctum, atque vulneratum Salvatorem piè ac reverenter in sinu dolentis Matris recumbentem venerari.

Cogor hîc iterum ex pia & eleganti elegia in rem affectumque præsentem, paucos hos versus decerpere, & Virgini

gini Matri exanime Filii sui corpus de
cruce depositum, habenti in sinu, mœ-
stisq̄ue lacrymis inspergenti, dedicare.
Tene ego (nec movear?) videam mœstis-
sima matrum,

Sidron. de
Hoffche in
eleg.

Complexam nati membra cruenta tui?
Eque tuis oculis, super illius ora cadentes
Aspiciam lacrymas, contineamq̄ meas?
Ecce suo tecum rerum natura parenti
Ingemit, & quo tu, funere lasa dolet.
Omnia cum doleant, uni mihi pectora constent
Rupibus, & scissis asperiora jugis?
Qui sum causa tui, sim pars quoque, diva do-
loris,

Et minuam luctus hac ego parte tuos.
Callirhoë nobilis puella, Pata-
ræ, quæ Achaiaë urbs est, oriunda,
ad mortem diis placandis damnata
erat innocens. Sacrificulus cultro ex-
pedito, ut eam jugularet, ejus mode-
stos mores, gratias, formam intuitus,
puellæ parcit, sibiq̄ue cultro in cor
adacto vitâ eripit. Attonita Callirhoë,
& non expectati casus horrore percul-
sa, in defunctum exanimis corruit, vi-
tamq̄ue in vulnere ejus sepelivit. Non
eram

Lib. Med.
c. 7.

eramus nos innocentes, eramus æternâ morte damnati omnes. at Dei Filius pro nobis crucem subit, cor sibi à milite transfigi patitur. Sed plangentem hîc Augustinum audiamus, dum vel in cruce suffixum, vel ex ea in Matris mœstissimæ sinum depositum contemplamur Salvatorem *Quid commisisti*, inquit ille, *dulcissime Iesu, ut sic judicareris? Quid commisisti amantissime Salvator, ut adeò dirè tractareris? Quod scelus tuum, qua noxa tua, qua causa mortis, qua occasio tue damnationis? Ego sum tui plaga doloris, tuæ culpa occisionis, Ego tuae mortis meritum, tua vindictæ flagitium. Ego tuae passionis livor, tui cruciatus labor. O mirabilis censura conditio, & ineffabilis mysterij dispositio. Peccat iniquus, & punitur justus, deliquit reus, & vapulas innocens, offendit impius, & damnatur pius. Quod meretur malus, patitur bonus. Quod perpetrat servus, exolvit Dominus. Quod committit homo, sustinet Deus. Quò nate Dei, quò tua descendit humilitas? quò tua flagravit caritas? quò tua processit pietas? Ego enim impiè egi, tu pœ-*

nâ

*nā mulctaris : ego facinus admisi , tu ultione
 plecteris : ego superbivi , tu humiliaris : ego
 rukur , tu attenuaris : ego inobediens extiti ,
 tu obedientia , scelus inobedientia luis . Ego
 fruor delicijs , tu virgis , spinis , ac clavib la-
 niaris . Quò nate Dei tua excrevit benigni-
 tas ? quò tuus attigit amor ? Quò pervenit
 compassio ?*

In Othonis , Romanos inter Impe- Xenophon
 in eius vita
 ratores octavi , ex prælio deportati ,
 multisque vulneribus faucii corpus , se
 proruebant milites , illi amplexu , lacry-
 mis , osculisque , quasi parentando iusta
 solventes . Fuere , qui nefas putantes ,
 patriæ parenti optimo esse superstites ,
 vitam sibi adimebant . Iacet in sinu
 mœstissimæ matris mortuus , & gra-
 vissimis vulneribus confossus Salva-
 tor ; ubi amplexus ? ubi oscula ? ubi
 lacrymæ ? Quid ni ei compatiamur , &
 vulneri ejus sacro immoriamur , ut ei
 soli vivamus , qui pro nobis mortuus
 est ? ne , ut ait Bernardus , perinde
 ac si injuriis , & maleficiis , ab eo fuif-
 semus affecti , in eum crudeliùs ex-
 ardescamus , eo que spectante , pec-
 care

care non erubescamus.

Meliora benignissime Iesu tibi debeo, & voveo, votumque non violandum confirmo, & ob signo cruento sacratissimorum quinque vulnerum tuorum sigillo.

M E M O R I A

*Perpetua Passionis, & Vulnerum D.N.
Iesu Christi, quâ homo se ad felicem
mortem disponat.*

CUm indubitatum sit aliquo nos
hebdomadæ die morituros, omni
die, ut beati in Domino moriamur,
comparare nos debemus; cùm verò
nullum certius ac securius medium ha-
beamus ad hanc tam necessariam præ-
parationem, à qua dependet æternitas,
præter passionem, ac sacra Domini Ie-
su vulnera, nobis ab ipso in præsentissi-
mum salutis nostræ subsidium in glo-
rioso suo corpore reservata, uti in præ-
cedentibus Cõsiderationibus vidimus,
distribuemus sacra hæc vulnera in singu-
los hebdomadæ dies, addito sacro Do-
mini capite spinis coronato, ejusque
benedicto corpore de Cruce deposito,
ut cum eodem, in sanctissimæ Virginis,

V

ac

ac Matris Mariæ manus , animas nostras deponamus.

Præludium I.

CVm itaque manè expergisceris , sanctissimâ , atque augustissimâ Trinitate collaudatâ , & adoratâ per Hymnum , *Te Deum laudamus* , facta fidei professione , recitato *Apostolorum Symbolo* , actis divinæ Majestati gratiis , quòd illa nocte te à morte improvisa , & aliis animæ periculis liberaverit , excitatâ demum sincerâ contritione , quòd divinam Majestatem , Creatorem , Conservatorem , ac Redemptorem tuum , Patremque optimum , tot , tamque gravibus peccatis toties offenderis , orabis Angelum tuum Custodem , ut te ad sanctissimam Dei Matrem deducat , quàm *Salutatione Angelica* veneraberis ; additâ usitatissimâ illâ precatiunculâ , *Sub tuum præsidium confugimus* , &c. orabis illam , uti sacrorum

rum vulnerum dilecti Filii sui The-
saurariam, ut in illud vulnus nos ad-
mittat, quod isti diei assignatum est,
& addes:

*Fac ut plangam Christi mortem
Passionis ejus sortem,
Et plagas recolere.*

Praeludium II.

INtroduetus à Deipara in sacrum
quodcunque vulnus; omni reve-
rentiâ illud salutabis, & adorabis,
dicesque cum Propheta: *Hæc requies* Psal. 131.
mea in seculum seculi, hîc habitabo quo- v. 14.
niam elegi eam. Offeres sacro isti vul-
neri cogitationes tuas, verba, ac
opera diei istius, protestaberis in illo
te velle cum hoste infernali confige-
re, velut in arce tutissima; in eodem
te vivere velle, ac mori; ex illo, &
non alio loco velle te ad æternam bea-
titudinem transire. Per illud, per
cruciatus in illo toleratos à Salvato-
re, per sanguinem ex illo profusum,

V 2

roga-

rogabis Dominum, ut omnia hæc consequi, ac obtinere valeas.

Die Lunæ.

M Anè expergefactus, præmisso præludio primo, introductus à Deipara in sacrum vulnus sinistri pedis, salutabis cùm omni reverentia, ac devotione, & adorabis illud in hunc modum; *Salvete Domini nostri Iesu Christi pedes adorandi, pro nobis clavibus confixi, Hac requies mea, &c.* Adde reliqua, quæ secundum præludium docet. Hoc die continebit se anima in sacro isto vulnere, considerando cruciatum quem in eo Salvator passus est, qui ingens fuit ex nervorum, qui in pedibus concurrunt fixurâ, & laceratione, ac mole corporis, quam transfixi clavibus pedes sustinebant. Secundò, considerabis infinitum amorem quo vulnus hoc pro te pertulit Dominus, cui non minus fuisti fixus in corde, quam ipse

ipse pro te clavis fuit confixus in cruce. Et hæ duæ considerationes cruciatus, & amoris in aliis vulneribus etiam perpendi debent. Tertiò, considerabis rationem ob quam Dominus Iesus vulnus hoc perpeffus sit, ut scilicet Patri suo cœlesti pro peccatis tuis satisfaceret, qui stimulus tibi esse debet ut de illis ex animo doleas, veramque hoc die contritionem in te excites.

Die Martis.

PRæmissis præludiis, considerationibus, ac praxi præcedentis diei, in vulnus dexteri pedis à Deipara introductus, petes singulariter gratiam ac fortitudinem resistendi diaboli impugnationibus, atque hæc illo die præcipua erit cura, ut de armis ac munimentis spiritualibus contra hostiles insidias tibi prospicias, quibus instructus invadentem te inimicum viriliter repellas.

Die Mercurij.

PRæludium primum ut suprà ; introductus à sanctissima Matre in vulnus sinistrae manus, illud his verbis veneraberis. *Salvete adoranda Domini nostri Iesus Christi manus, in cruce pro nobis extensa, & clavis confixa; Hæc requies mea, &c.* Servatis reliquis quæ in præludio secundo, & in praxi diei Lunæ præscribuntur, rogabis peculiariter per merita hujus sacri vulneris, ut ab æternis inferorum suppliciis libereris.

Die Iovis.

PRæludia & praxis ut suprà : Petes singulariter, tibi regnum cælorum meritis sacri hujus vulneris aperiri, repetendo sæpius eo die hæc pii latronis verba: *Memento mei cum veneris in regnum tuum.*

Die

Die Veneris.

PRæmisso primo præludio ; Introductus à Deipara sanctissima in vulneratum Domini latus , illud in hunc modum adorabis : *Salve latus gloriosum Domini nostri Iesu Christi, pro nobis lanceâ militis perforatum. Hæc requies mea, &c.* Offeres te, tuaque omnia, cogitationes, verba, & opera in holocaustum Salvatori super sacra hac lateris ac cordis illius ara ; protestaberis te in illo vivere velle & mori. Considerabis injuriam Salvatori tuo factam, dum in exanimem sæviticum fuit, item ejus in te amorem, qui etiam mortuus pro te vulnerari, & pati voluit, sibi que pectus aperiri, ut in eo videas quantum te diligat, & æternum sit dilecturus, ut amoris amorem rependas, ea que die in amoris actibus erga Salvatorem tuum te potissimum occupes, cor tuum ei soli aperias.

Die Sabbati.

PRæmisso præludio primo ut supra, in Societate beatissimæ Virginis ingredieris amœnum illum hortum spinosi capitis Salvatoris, atque illud veneraberis in hunc modum; *Salve tremendum cunctis potestatibus caput Iesu Christi Salvatoris nostri, pro me arundine percussum, & spinis coronatum. Hæc requies mea, &c.* fac oblationem & protestationem, ut supra in præludio 2. deinde ex illis spinis hæc rosas collige, considerando immensos dolores, quos ex tam acutis spinis passus est Dominus, uti dixi Consideratione III. ejusque cogitationes non alias fuisse, quàm de salute animæ tuæ, neque tuas alias esse debere, quàm de ejus obsequio & gloria à te promovendis.

Die Dominica.

PRæmisso præludio primo, veneraberis corpus sacratissimum Salvatoris
toris

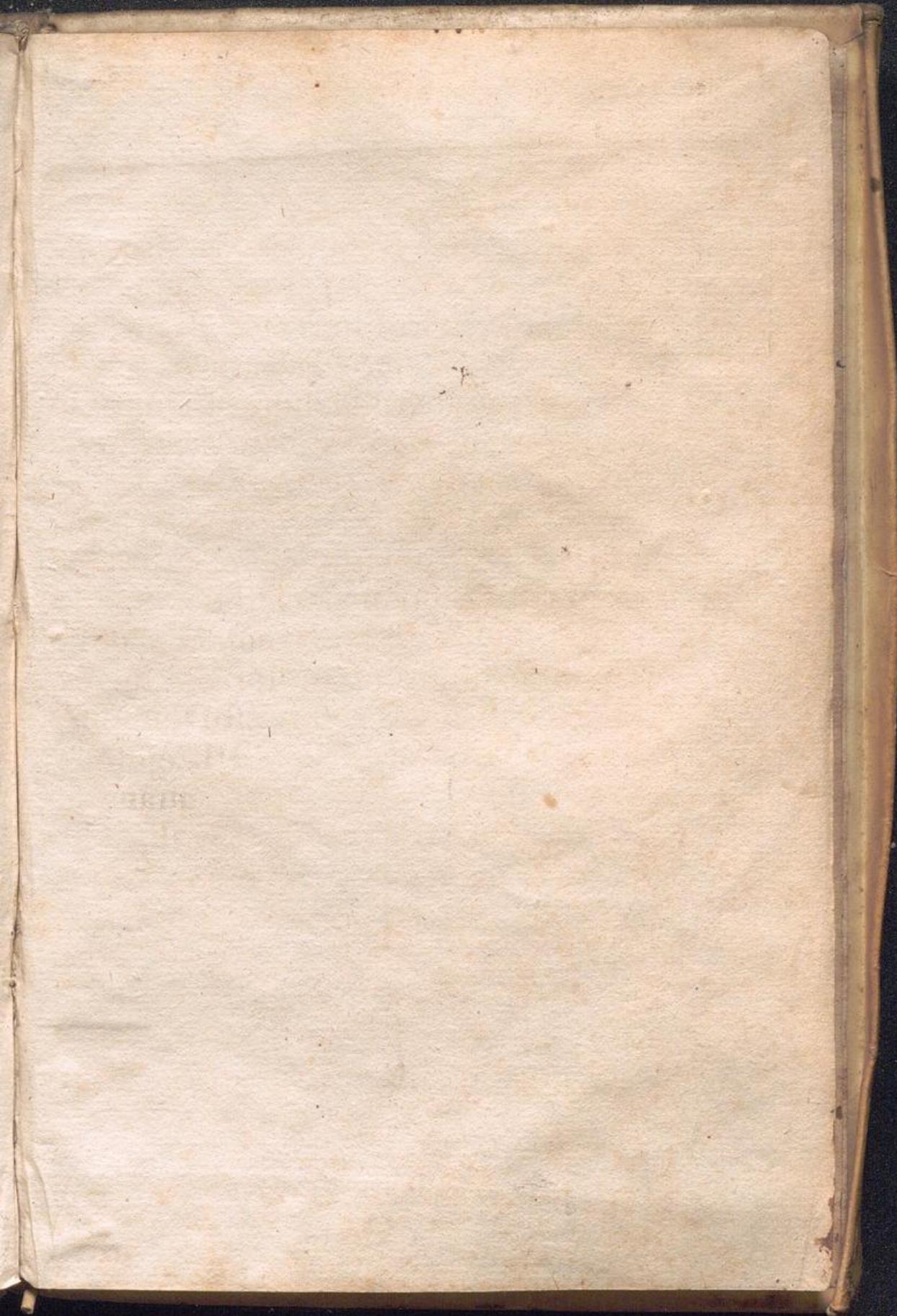
toris nostris in sinum sanctissimæ ac
mæstissimæ Matris de cruce depositū,
illudque ita salutabis: *Salve venerandum
corpus Christi Iesu, pro nobis in cruce suspen-
sum, vulneratum, mortuum, & in sinum
sanctissimæ Matris tuæ depositum. Hæc re-
quies mea, &c.* Ad des oblationem & pro-
testationem Præludij secundi, deinde
considerabis, quot in sacro hoc corpo-
re numeras vulnera, tot amoris erga te
in Salvatore tuo esse testimonia. Tan-
dem perpende, pati voluisse Dominum
tuum, atque ita intrare in gloriam
suam: quam & nobis per merita sacra-
tissimæ passionis ejus sperabimus, &
postulabimus.

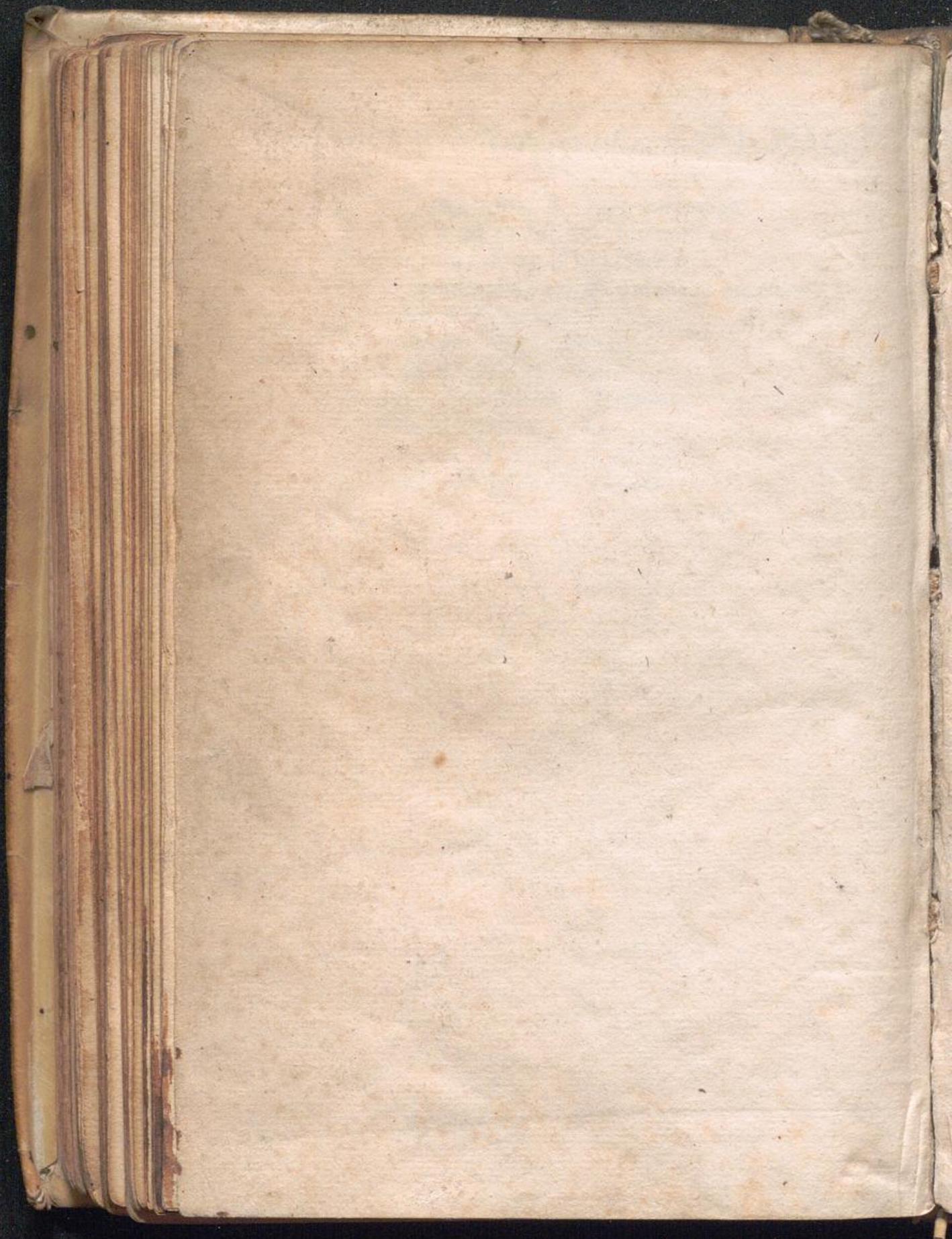
Sac. JESU Paderb.

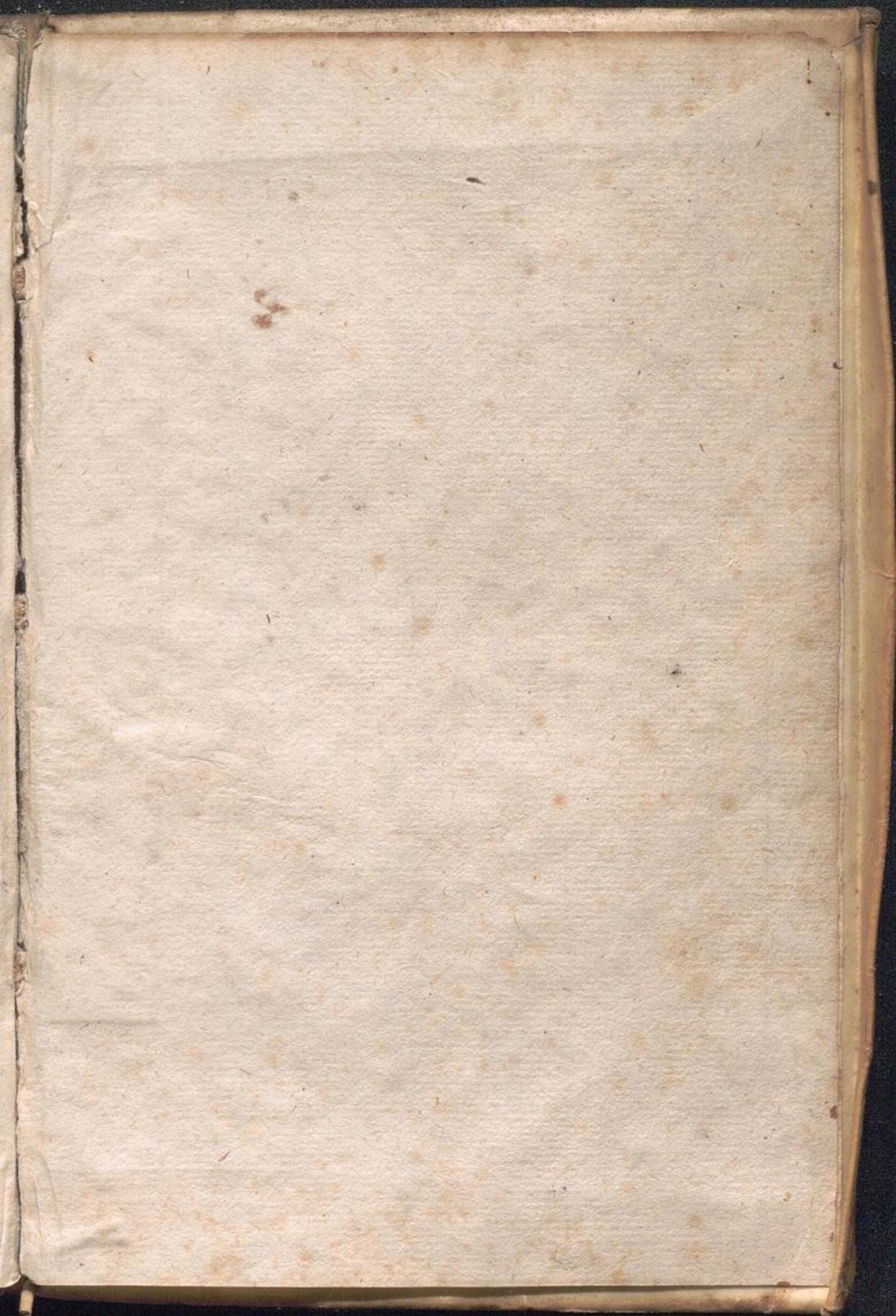
*Ad majorem Dei, & patientis, ac vulne-
rati Salvatoris, mæstissimæque at-
que afflictissimæ Matris
gloriam.*

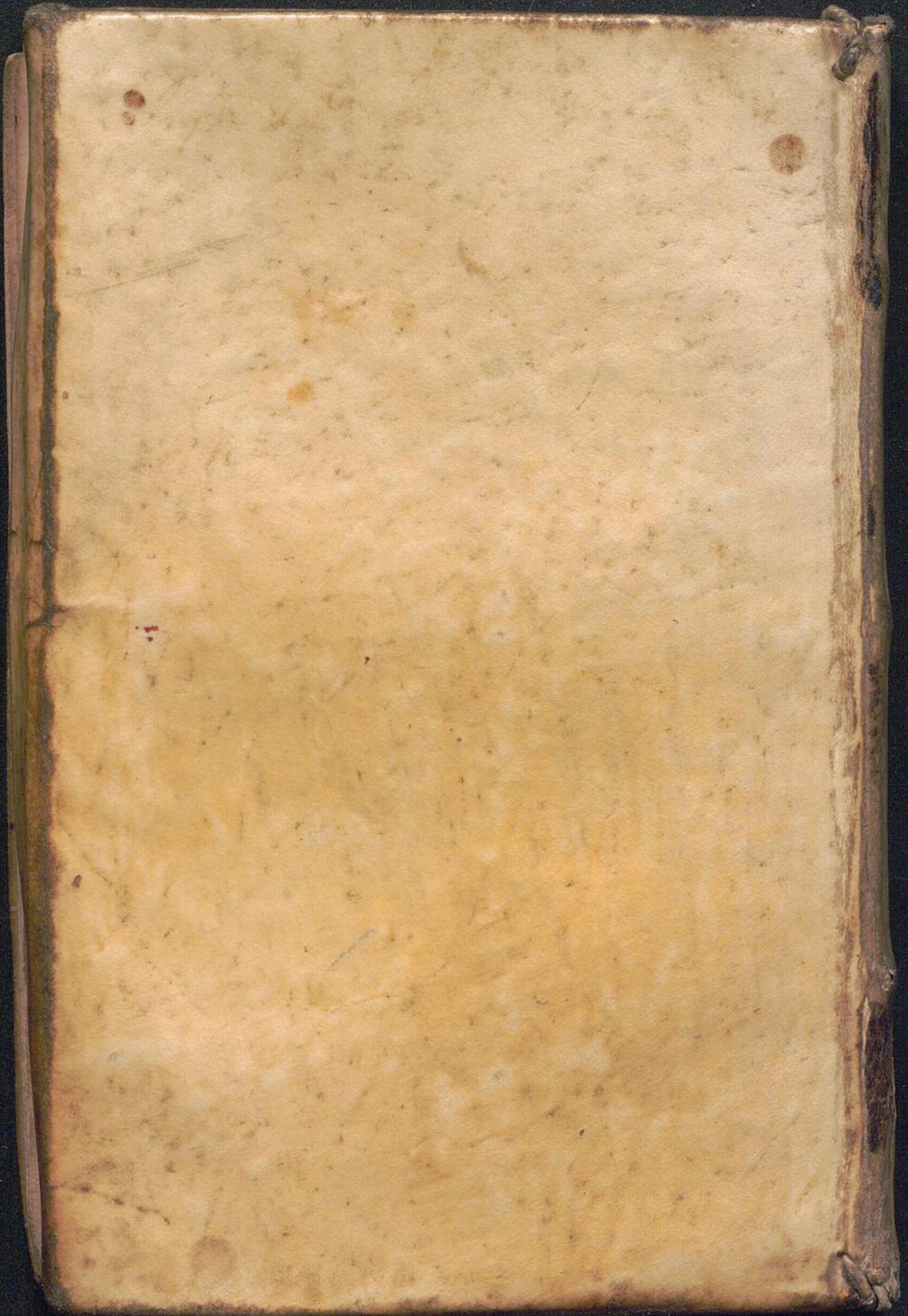
ERRATA SIC CORRIGE.

Offerrebat fol. 18. lege offerrebat.
Sic mihi es. fol. 80. hic mihi es.
Prospectum fol. 93. perspectum.
Purum ac mundum fol. 88. puram ac mundam.
Libya fol. 138. Lybia.
Deinceps fol. 188. ac deinceps.
Ita Serui fol. 198. adde Dei.
Per Sacrorum. fol. 209. Prepone ut.
Crystalo fol. 215. crystallo.
de Mortem. fol. 290. ad morbem.
ex de p. i. u. d. fol. 293. credentium.

Th
2879